

IN LIBROS REGUM ET PARALIPOMENON

MONITUM.

LIBER I REGUM,

JUXTA HEBRAEOS I SAMUELIS.

- * In libro Regum et Paralipomenon varias interpretationes et lectiones appedidimus.
- * Codex Vaticanus, ubi in fine libri I Regum, et in fine libri II Regum, et in fine libri III et IV Regum, et in fine Paralipomenon (Hic liber ubi est I Reg.)
- * Alter Codex Regum, ubi Caput in Paralipomenon et in Duplice Scriptura.
- * Codex Quilibet, ubi in fine libri I Regum, et in fine libri II Regum, et in fine libri III et IV Regum, et in fine Paralipomenon.
- * Codex alter, ubi in fine libri I Regum, et in fine libri II Regum, et in fine libri III et IV Regum, et in fine Paralipomenon.
- * In libro I Regum nullus est usque ad finem parva Capite xix.
- * Eusebius et Hieronymus de Locis Hebraicis [Vid. Monitum ad Nomen, p. 223].
- * Eusebius de Demonstratio Evangelica [Parisiis, 1725].
- * Jo. Chrysostomus Homil. de Anna [Opp. Tom. IV, pp. 697-747].
- * Theodoretus editus anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 353-600] juxta edit. J. L. Schulzi.
- * Procopius Graecus in libro Regum et Paralipomenon, editus a Jo. Meunio, Legati Bavarum, anno 1620.
- * Notae Edit. Romanae et Draui.
- * Scholia Nic. Tolandii ad scripturas, quibus nulli copiam Sicut Illustrationes viri D. Logi, in suprema serie Polonica.—Mosca.

Si Patrum operibus a Montalabonio memoratis unumquodam cum Origene Seleste in lib. I Regum (Opp. T. II, pp. 477-487) ab antiquo nostro ad I Reg. xxi. 4 adhibita; et ejusdem Homiliae de Anna et de Eusebio (Opp. pp. 481-495), a nobis primum in auxilium vocatae. Cf. nos ad I Reg. xviii. 12, not. 4).

E codicibus quibus in his libro nos et Paralipomenon, si qui lectiones tria interpretatae continent, edita pauciores, nosi remanendi sunt.

I. In libro Regum veteri editione Cap. 1. 1-10, 2. 17-27, 35, 32x, 33, et finem. Librum, scilicet integrum habet. In libro tertia editione testum Cap. 1. 1-10, 2. 17-27, 35, 32x, 33, et finem.

IN LIBROS REGUM ET PARALIPOMENON

MONITUM.

“IN libros Regum et Paralipomenon varias interpretationes et lectiones suppeditarunt:

“Codex Regius 2433, bombycinus, XII circiter saeculi, unde multa excerptimus in libros I et II Regum, qui in Hebraico I et II Samuelis inscribuntur. Pauca vero in III et IV Regum, et in libros Paralipomenon [Hic liber nobis est ‘Reg.’].

“Alter Codex Regius, ubi Catena in Psalmos et in Cantica Scripturae.

“Codex Coislinianus egregius, VII ut minimum saeculi, unciali caractere.

“Codex alter Coislinianus [Holmesii 243], X saeculi, egregiae notae, unde multa excerptimus. Ibi liber I Regum mutilus est usque ad finem paene Capitis xiv.

“Eusebius et Hieronymus de Locis Hebraicis [Vid. Monitum ad Numeros, p. 223].

“Eusebius de Demonstratione Evangelica [Parisiis, 1628].

“Jo. Chrysostomus Homil. de Anna [Opp. Tom. IV, pp. 697–747].

“Theodoretus editus anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 353–600 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Procopius Gazaeus in libros Regum et Paralipomenon, editus a Jo. Meursio, Lugd. Batavorum, anno 1620.

“Notae Edit. Romanae et Drusii.

“Schedae Nic. Toinardi τοῦ μακαρίτου, quarum mihi copiam fecit illustrissimus vir D. Logé, in suprema curia Patronus.”—MONTEF.

SS. Patrum operibus a Montefalconio memoratis annumeranda sunt Origenis Selecta in lib. I Regum (Opp. T. II, pp. 479–481), ab antecessore nostro ad I Reg. xxi. 4 adhibita; et ejusdem Homiliae de Anna et de Engastrimytho (Ibid. pp. 481–498), a nobis primum in auxilium vocatae. Cf. nos ad I Reg. xxviii. 19, not. 41.

E codicibus quibus in his libris usus est Parsonsius, ii qui lectiones trium interpretum continent, solito pauciores, nunc recensendi sunt.

X. In libro Regum primo continet Cap. i. 1–iv. 19, x. 19–xiv. 26, xxv. 33 ad finem. Librum secundum integrum habet. In libro tertio continet tantum Cap. i. 1–viii. 40. Praeter schedas

Montefalconianas in Bibliotheca Bodleiana asservatas, Griesbachius in *Repertorio* etc. Tom. II, pp. 228-240 lectiones excerpsit ad Lib. I, Cap. i. 1—xiv. 26, et ad Lib. II, Cap. xxii, xxiii, a cujus collatione totus pendere videtur Parsonsus.

92. Codex Bibliothecae Regiae Parisiensis, signatus num. VIII, olim Colbertinus, saeculo X, ut videtur, exaratus. Continet quatuor libros Regum, sed nonnulla sub finem desiderantur. Scholia aliquot brevia habet ad marginem conjecta. Deficit a Cap. v. 10 ad Cap. x. 25 libri primi. Hujus et duorum sequentium librorum collationes MSS. in usum operis Holmesiani procuratas penes nos habuimus.
108. Vid. *Monitum ad Genesim*, p. 5. Deficit tantum Cap. xxii. 41-52 libri Regum tertii.
243. Codex Coislinianus, saeculi X, signatus numero VIII, imprimis lectionibus Aquilae, Symmachi et Theodotionis refertus. Incipit a Cap. xiv. 49 libri primi. Collatio hujus libri Bodleiana, foliis 115 binis columnis inscripta, cum excerptis ejusdem Montefalconianis accuratissime concordat, non tamen ut de communi utriusque documenti origine suspicio oriatur.
- 243*. Codex Bibliothecae D. Marci, signatus XVI in Catalogo MSS. Graecorum a Zanetti et Bongiovanni Venetiis anno 1740 edito, chartaceus, saeculi circa XI (?). Continet Catenam in libros Regum, in qua intermiscuntur passim lectiones Aquilae, Symmachi, Theodotionis, aliorumque; e quibus, speciminis loco, nonnullas excerpserunt Catalogi conditores, quae in Hexaplis Montefalconii non reperiuntur. Hujus libri usum Editores Oxonienses non habuerunt, immo ejus ne mentionem quidem fecerunt. Nos autem, cum certiores facti simus, eum cum numero praecedenti fere eandem materiem continere, enixe studuimus ut Coisliniani codicis damnum, quatuordecim videlicet priora libri primi capita, e Marciano sarciamus; quae res, opera Professoris D. Riccoboni, feliciter nobis successit. Ceterum hoc praecipue inter se differre videntur duo codices, quod in Veneto lectiones marginales tantum non omnes interpretum nominibus destituantur.

Versio librorum I et II Regum Syro-hexaplaris, si reliquias tenuissimas apud Bar Hebraeum in *Horreo Mysteriorum*, et Masium in *Syrorum Peculio* latentes excipias, prorsus intercidit. Libri duo posteriores benigniora fata experti sunt, ut in praefatiunculis ad dictos libros fusius declarabimus. Ne tamen in hac parte operis nostri nihil novi conferre videamur, ab amico eruditissimo, Doctore Gulielmo Wright, Linguae Arabicae apud Cantabrigienses nostros Professore, facile impetravimus, ut Bar Hebraei lectiones, a Parsonsio Latine tantum idque parum accurate excerptas, ad duos Musei Britannici codices, "Addit. MSS. 21,580 et 23,596," exigeret; cujus diligentia, praeter versionis Syro-hexaplaris lacinias, trium interpretum lectiones paucas quidem, sed optimae notae, lucrati sumus.

LIBER I REGUM.

CAPUT I.

1. וַיְהִי אִישׁ אֶחָד. *O.* ἄνθρωπος ἦν. *Alia exempl. καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς.*¹
 צוֹפִים. *O.* Σιφά. *Alia exempl. Σωφίμ.*²
 יִרְחָם. *O.* Ἱερεμεήλ. *Alia exempl. Ἱεροάμ.*³
 בְּנֵי-חָחוּ בֶן-צוּף. *O.* υἱοῦ Θεοκὲ ἐν Νασίβ. *Alia exempl. υἱοῦ Θεωὲ υἱοῦ Σώφ.*⁴
 אֶפְרַתִּי. *O.* Ἐφραΐμ. *Alia exempl. Ἐφραθαῖος.*⁵ *Alia: ἐξ ὄρουσ Ἐφραΐμ.*⁶
 3. הָאִישׁ הַהוּא. *O.* ὁ ἄνθρωπος. *Alia exempl. ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.*⁷
 לַיהוָה צְבָאוֹת. *O.* κυρίῳ τῷ θεῷ σαβαώθ ('Α. Σ. στρατιῶν. Θ. δυνάμεων⁸).
 4. וּלְכָל-בְּנֵיהָ וּבְנוֹתֶיהָ. *O.* καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς.

- Alia exempl. καὶ πᾶσι τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς.*⁹
 5. מְנַחֵם אֶחָת מֵאֶפְיָם. *Portionem unam duarum personarum. O.* μερίδα μίαν ('Ἄλλος διπλῆν¹⁰). *Alia exempl. μερίδα μίαν κατὰ πρόσωπον.*¹¹
 אֶפְיָם כִּי (סָפָה) ὅτι (Θ. ἀλλά¹²).
 6. וַיִּכְעַסְתָּהּ הַרְעָמָה. *Et aegre faciebat ei aemula ejus etiam aegritudine, ut ad iram provocaret eam. O.* ὅτι οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος παιδίον κατὰ τὴν θλίψιν αὐτῆς, καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐτῆς· καὶ ἠθύμει διὰ τοῦτο. 'Ἄλλος· καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἢ ἀντίζηλος αὐτῆς καίγε παροργισμῷ διὰ τὸ ἐξουθενεῖν αὐτήν.¹³

CAP. I. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, 121, 247 (cum ἀνὴρ pro ἀνθ. εἷς), Procop. p. 5. Origen. Opp. T. II, p. 483: "Non me latet primo loco quod in aliquibus exemplaribus [Codd. X, 44, 64, 70, aliis] habetur, *Erat vir quidam* [ἀνθρωπός τις ἦν]; sed in his exemplaribus quae emendatiora probavimus ita habetur: *Erat vir unus.*"
² Sic Comp. (cum Σοφίμ), Codd. III, 121 (cum Σιφά in marg.), 247 (cum Σοφείμ), Origen. (cum *Sophin*).
³ Sic Comp., Codd. III, 56, 246, 247 (cum Ἱερεάμ).
⁴ Sic Comp. (cum Θεωκὲ), Codd. III (cum Θεοὺν et Σοὺπ), 19, 93 (cum Σείφ), 108 (cum Θεοκὲ), 158 (cum Θεοκέλ).
⁵ Sic Codd. III, 247 (cum Εὐφρανθαῖος).
⁶ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 82, 93, 108, 121, Vet. Lat.
⁷ Sic Comp.,

Codd. III, 19, 82 (cum ἐκεῖ pro ἐκεῖνος), 93, 108, Origen.
⁸ Cod. 108 (cum τῷ κυρίῳ σ. θεῷ παντοκράτορι in textu).
 Codd. Reg., 243*, in marg.: στρατιῶν. δυνάμεων. Origen.: *Domino virtutum.*
⁹ Sic Comp. (om. posteriore αὐτῆς), Ald., Codd. III, X (om. πᾶσι), XI (idem), 19 (cum αὐτοῖς pro priore αὐτῆς), 44 (ut X), alii (inter quos 243* in marg., ut X), Origen. (ut Comp.).
¹⁰ Cod. X in marg. sine nom.
¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Bar Hebraeus: *לפניו אחת*.
¹² Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.).
¹³ Haec in fine v. 5 in textum inferunt Comp. (om. ὅτι οὐκ—διὰ τοῦτο), Codd. 19, 55 (cum παρώργισεν), 82, 93, 108, 158 (cum παρώργισεν et καὶ γὰρ π.), Chrysost. Opp. T. XI, p. 184 E (coll. T. IV, p. 705 E),

6. **בְּיָסְגַר יְהוָה בְּעַד רַחֲמָהּ.** Ο'. *ὅτι συνέκλεισε κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς τοῦ μὴ δοῦναι αὐτῇ παιδίον. Ἄλλος ὅτι ἀπέκλεισε κύριος κατὰ τῆς μήτρας αὐτῆς.*¹⁴
7. **מְדִי עָלְתָהּ.** *Quoties ascendebat ea.* Ο'. *ἐν (alia exempl. ἀπὸ ἱκανοῦ ἐν¹⁵) τῷ ἀναβαίνειν αὐτήν.*
8. **יָרַע לְבַבְךָ.** *Triste est cor tuum.* Ο'. *τύπτει σε (Ἄλλος· κακοῦται¹⁶) ἡ καρδιά σου.*
9. **וַאֲחֲרֵי שָׁתָה.** Ο'. *Vacat.* *Alia exempl. καὶ μετὰ τὸ πιεῖν.*¹⁷
- יָשָׁב.** Ο'. *Vacat.* (⊗·Θ.) *ἐκάθητο.*¹⁸
10. **מָרָת.** Ο'. *κατώδυνος.* 'Α. *πικρά.*¹⁹
11. **וַתִּזְרַן נְדָר וַתִּמְרַן יְהוָה צְבָאוֹת אֱסָרָאָה.** **תִּרְאָה.** Ο'. *καὶ ἤψατο εὐχὴν κυρίῳ, λέγουσα· ἄδωναί κύριε ἔλωε σαβαὼθ, ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς. Ἄλλος· καὶ ἤψατο εὐχὴν, καὶ εἶπε· κύριε τῶν δυνάμεων, ἐὰν ἐφοράσει ἐπίδης.*²⁰
- בְּעַנְיָ.** Ο'. *ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν (Ἄλλος· κάκωσιν²¹).*
- וְלֹא־תִשְׁכַּח אֶת־אֲמַתְךָ.** Ο'. *Vacat.* *Alia exempl. καὶ μὴ ἐπιλάβῃ τῆς δούλης σου.*²²
- וַיִּרַע אַנְשֵׁים.** Ο'. *σπέρμα ἀνδρῶν (alia exempl. ἀνδρός²³).*
- וַיִּתְּתֵי לִיהוָה.** Ο'. *καὶ δώσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτόν. Ἄλλος· καὶ δώσω αὐτὸν τῷ κυρίῳ δοτόν.*²⁴
11. **כָּל־יְמֵי חַיָּו.** Ο'. *ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πίνεται. Ἄλλος· πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.*²⁵
- וַיִּמְרָהּ.** Ο'. *καὶ σίδηρος.* ('Α.) *φόβος.*²⁶
12. **שָׁמַר שְׂפִיתָהּ.** Ο'. *ἐφύλαξε (alia exempl. ἐφύλασσε²⁷) τὸ στόμα αὐτῆς. Σ. παρατηρῶν τὸ στόμα αὐτῆς.*²⁸
13. **וַיִּחַן הָיָא.** Ο'. *καὶ αὐτὴ (s. αὐτή). Ἄλλος· ἡ δὲ Ἄννα αὐτή.*²⁹
- רַק שִׁפְתֶיהָ נָעוּת.** Ο'. *καὶ (alia exempl. πλὴν³⁰) τὰ χεῖλη αὐτῆς ἐκινεῖτο. Θ. μόνον τῶν χειλῶν αὐτῆς σαλευομένων.*³¹
- לֹא יִשְׁמַע.** Ο'. *οὐκ ἤκούετο. Alia exempl. οὐκ ἤκούετο· καὶ εἰσήκουσεν αὐτῆς κύριος.*³²
- לִשְׁפָהּ.** Ο'. *εἰς μεθύουσιν. Ἄλλος· ὡς μεθύουσιν.*³³
14. **וַתִּשְׁתַּפְּרֵן.** *Ebriam te geres.* Ο'. *μεθυσθήσῃ. Θ. μεθύουσα.*³⁴
- וַתִּמְעַלְּךָ מֵעֲלֶיךָ.** Ο'. *τὸν οἶνον σου (alia exempl. add. ἀπὸ σου³⁵), καὶ πορεύου ἐκ προσώπου κυρίου.*
15. **לֹא אֲדַנִּי.** Ο'. *οὐχὶ (Θ. μηδαμῶς³⁶) κύριε.*
- וַתִּשְׁתַּרְרֵן אֶת־הַנְּפִשׁ.** *Mulier aegra animo.* Ο'. *γυνὴ ἢ σκληρὰ ἡμέρα (alia exempl. ἐν σκληρᾷ ἡμέρα³⁷). Θ. . κεκακωμένη τὸ πνεῦμα.*³⁸
16. **לִפְנֵי בַת־בְּלִיעַל.** Ο'. *εἰς (alia exempl. εἰς*

¹⁴ Codd. 55, 158, in continuatione. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. Opp. T. IV, p. 706 B. ¹⁶ Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., X, 243*. ¹⁷ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, Chrysost. ibid. Cod. 243* in marg.: * καὶ τὸ πιεῖν. ¹⁸ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III (cum ἐμάθετο), X, XI, 19 (post ἐπὶ τοῦ δίφρου), 29, 55, alii (inter quos 243*, cum nota in marg.: Ἐκ Θεοδοσίωνος προσετέθη), Chrysost. Origen. Opp. T. I, p. 203: ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου. ¹⁹ Cod. 108. Sic in marg. sine nom. Reg., Cod. 243*. Origen. ibid.: καὶ αὐτὴ ψυχῇ πικρᾷ . . . καὶ κλαυθμῷ ἔκλαυσε. ²⁰ Origen. ibid., e Theodotione, ut videtur. ²¹ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. xxx. 8. lxxvii. 10. ²² Sic Comp., Codd. III (cum ἐπιλάβῃς), 19 (cum ἐπιλάβου), 56, 74, alii, Origen., Chrysost. (cum μὴ ἐπιλάβῃς). ²³ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 44, alii (inter quos 243*), Ori-

gen., Chrysost., Arm. I, Bar Hebr. ²⁴ Origen. ibid. ²⁵ Idem. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Jud. xiii. 5. ²⁷ Sic Comp., Codd. 93, 108, Chrysost. ²⁸ Codd. Reg., 243*. ²⁹ Sic in textu Cod. 247. Cod. III: καὶ Ἄννα (om. αὐτή). ³⁰ Sic Codd. III, 247. ³¹ Cod. 108 (cum σαλευομένων). Cod. 243*: Θ. καὶ τῶν χ. αὐτῆς σαλευομένων. ³² Sic Ald., Codd. X, XI, 19 (cum εἰσηκούσατο et ὁ κύριος), 29, 44 (cum αὐτῇ), alii (inter quos 243*), Chrysost. ibid. p. 737 D (cum εἰσήκουεν et ὁ θεός), Vet. Lat. (cum Deus). ³³ Cod. Reg. in marg. sine nom. ³⁴ Cod. 108. ³⁵ Sic Comp. (om. σου post οἶνον), Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 74, alii (inter quos 243* in marg.), Chrysost. Singulariter Cod. 245: ἀνάστα, καὶ ἀποβαλοῦ τὸν οἶνον σου, καὶ ἀπόστα ἀπὸ πρ. κ. ³⁶ Codd. 108, 243*. ³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. X, 19, 44, alii (inter quos 243*), Chrysost. ³⁸ Cod. X. Cod. 243*: Θ. κεκακωμένη.

- πρόσωπον εἰς³⁹) θυγατέρα λοιμὴν. Θ. ὡς μίαν τῶν ἀπαιδευτῶν.⁴⁰
16. שִׁחִי וְנַעֲסִי דְבִרְתִּי. Ο'. ἀδολεσχίας μου (alia exempl. add. καὶ ἀθυμίας μου⁴¹) ἐκτέτακα (* Ἄλλος· ἐλάλησα⁴²).
17. לָכִי. Ο'. πορεύου. * Ἄλλος· βάδιζε.⁴³
18. הַתְּמָצָא. Ο'. εὐρεν. 'Α. Σ. εὐροι.⁴⁴
- וּפְנֵיהָ לֹא-הָיָה-לָהּ עוֹד. *Et vultus ejus (tristis) non erat ei amplius.* Ο'. καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς οὐ συνέπεσεν (Σ. διετράπη⁴⁵) ἔτι.
19. לִפְנֵי יְהוָה. Ο'. τῷ κυρίῳ. Aliter: Ο'. ἐνώπιον. Σ. εἰς πρόσωπον. Θ. ἔμπροσθεν.⁴⁶
20. וַתֵּהָרַח חַנָּה. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ συνέλαβεν Ἄννα.⁴⁷
23. הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ. Ο'. τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Alia exempl. τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου.⁴⁸ Σ. τὸ φαινόμενόν σοι...⁴⁹
- אֲנִי. Ο'. ἀλλά. Alia exempl. πλήν.⁵⁰
- וַתֵּדְבַר. Ο'. τὸ ἐξελεθὼν (alia exempl. πᾶν τὸ ἐξελεθὼν⁵¹) ἐκ τοῦ στόματός σου.
24. כְּאֲשֶׁר גָּמַלְתָּ. Ο'. Vacat. Θ. ἡνίκα ἀπεγαλάκτισεν αὐτόν.⁵²
- בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה. *Cum juvencis tribus.* Ο'. ἐν

μόσχῳ τριετίζοντι (בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה). Σ. μετὰ ταύρων τριῶν.⁵³

24. וַיִּנְבֵּל יַיִן. *Et utre vini.* Ο'. Σ. καὶ νέβελ οἴνου. 'Α. καὶ ἀμφορεῖ οἴνου.⁵⁴
26. הִי גַפְשָׁךְ אֲדָנִי. Ο'. ζῆ ἢ ψυχὴ σου (alia exempl. add. κύριέ μου⁵⁵). Σ. νῆ τὴν ψυχὴν τῆς ζωῆς σου...⁵⁶
- בְּזָה לְהַתְּפִילָל. Ο'. ἐν τῷ προσεύξασθαι. Alia exempl. ἐν τούτῳ προσεύξασθαι.⁵⁷ * Ἄλλος· ἐνθάδε.⁵⁸
28. וַיִּשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לַיהוָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ.⁵⁹

CAP. II.

1. וַתֵּהָרַח חַנָּה. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἠύξατο Ἄννα.¹
- כִּי שִׂמְחָתִי. Ο'. εὐφράνθην. Alia exempl. ὅτι εὐφράνθην.²
2. כִּי-אֵין בְּלִתְיָהּ צוֹר כִּי-אֵלֶיהֶנּוּ. Ο'. καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σου. Alia exempl. καὶ οὐκ ἔστιν πλὴν σου (Σ. εἰ μὴ σύ³); καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν.⁴

³⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, Chrysost. ⁴⁰ Nobil., Codd. 108, 243*, Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 287. Symmachi esse lectionem suspicatur Montef., coll. Hex. ad Jud. xix. 22. ⁴¹ Sic Comp. (cum καὶ ἐκ πλήθους ἀθ. μου), Ald. (idem), Codd. III (om. μου), XI (ut Comp.), 19 (idem), 29 (idem), 44, 74, alii (inter quos 243*), Bar Hebr. (cum אֲנִי וְנַעֲסִי דְבִרְתִּי), repugnante Chrysost. ⁴² Cod. 108 in marg. sine nom. ⁴³ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁴⁴ Codd. X, 243* (in marg. sine nom.). Sic in textu Comp., Codd. 19, 74, 82, alii, Chrysost. Cod. 108 in textu: ἡ δὲ εἶπεν· εὐροι; in marg. autem: 'Α. εὐρεν. ⁴⁵ Cod. 243*. Pro וַיִּתְּנֵהּ nescio an Sym. legerit וַיִּתְּנֵהּ, palluit, coll. Hex. ad Jesai. xxix. 22. Utut sit, versionem ejus hactenus incognitam ante oculos habuisse videtur Hieron., Hebraea vertens: *vultusque illius non sunt amplius in diversa mutati.* ⁴⁶ Cod. 243*. Codd. 70, 92, 144, in textu: εἰς πρόσωπον τῷ κ. ⁴⁷ Sic Cod. III (om. καὶ συνέλαβε in fine v. 19, ubi non est in Hebraeo). ⁴⁸ Sic Comp., Codd. 19, 44, 74, alii. ⁴⁹ Cod. 108. Splendendum videtur ἀγαθὸν, coll. Hex. ad Gen. xlvi. 17. Psal.

lxxii. 16. Hieron.: *quod bonum tibi videtur.* ⁵⁰ Sic Comp., Codd. 19, 44, 82, alii. ⁵¹ Sic Comp., Codd. 44, 74, 82, 243* (cum πᾶν in marg.), alii. Praeterea Cod. 243* in marg. notat: 'Α. Θ. τὸ ἔσω, *quod intus (in textu) est, h. e. ut videtur, τὸ ῥῆμα αὐτοῦ, non praemisso πᾶν.* ⁵² Cod. 243*. Sic in textu Codd. III (om. αὐτόν), 247 (cum αὐτό). ⁵³ Codd. Reg., 243* (cum Ο'. pro Σ.). ⁵⁴ "Ita Reg. cum hac nota: Τὸ οἰφὶ μέτρον τριῶν ξεστῶν· τὸ δὲ νέβελ ξέσταται ρν'."—Montef. Cf. ad Cap. x. 3. xxv. 18. ⁵⁵ Sic Codd. III, 243* (in marg.), 247. ⁵⁶ Cod. Reg. Cf. Hex. ad 2 Reg. xv. 21. ⁵⁷ Sic Comp., Codd. III, 52, 71, alii. ⁵⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁵⁹ Sic Ald., Codd. XI, 19 (cum καὶ προσεκύνησαν τῷ κ.), 29, 82 (ut 19), alii (inter quos 243* in marg.).

CAP. II. ¹ Sic Comp. (cum προσήξατο), Ald., Codd. III (ut Comp.), XI, 19 (ut Comp.), 29, 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243* in marg., ut Comp.). ² Sic Comp., Codd. III (cum ἠύφα), 106 (ex corr. interlineari alia manu). ³ Cod. 243*. ⁴ Sic Cod. III.

3. **גְּבִיחָה גְּבִיחָה**. *Elata nimis*. *O'*. ύψηλά. *Alia* exempl. ύψηλά εἰς ὑπεροχὴν.⁵ *Σ*. (ύψηλά εἰς) ὑπερβολήν.⁶
- קָטַץ**. *Protervum*. *O'*. μεγαλορρημοσύνη. (*'A.*) μέταρσις. *Σ*. ἀνομία.⁷
- וְלִלְלָהּ נִתְּנָה וְלִלְלָהּ**. *Et ab eo* (וְלִלְלָהּ) *examinantur actiones* (hominum). *O'*. καὶ θεὸς ἐτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. *Σ*. καὶ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτῷ προφάσεις.⁸
5. **שַׁבְּעִים**. *Saturi*. *O'*. πλήρεις. *Σ*. Θ. κεχορτασμένοι.⁹
- נִשְׁכְּרוּ**. *Mercede conducti sunt*. *O'*. ἡλαττώθησαν. *'A.* συνετρίβησαν. *'Allos* ἐμισθάρνησαν.¹⁰
- דָּרְסוּ**. *Desierunt*. *O'*. παρήκαν γῆν. *Σ*. ἀνευδεεῖς ἐγένοντο.¹¹
10. **אֶקְרָא אֶקְרָא**. *O'*. ἄκρα (*'Allos* πέρατα¹²) γῆς. *Alia* exempl. ἄκρα γῆς δίκαιος ὢν.¹³
11. **עַל-בֵּיתוֹ**. *O'*. Vacat. *Alia* exempl. εἰς τὸν

οἶκον αὐτῶν.¹⁴

12. **בְּנֵי בְּלִיָּעַ**. *O'*. υἱοὶ λοιμοί. *'A.* υἱοὶ ἀποστασίας. *Σ*. υἱοὶ ἀνυπότακτοι.¹⁵
13. **וְכִפְרוּ**. *O'*. καὶ τὸ δικαίωμα (*'Allos* κρίμα¹⁶).
14. **וְהִקְהָה**. *O'*. καὶ ἐπάταξεν (*Alia* exempl. καθῆκεν¹⁷) αὐτήν. *'A.* (καὶ) ἐπλησσεν.¹⁸
- בְּכַיִּיךָ אִין בְּדִיךָ**. *In cacabum aut in ollam*. *O'*. εἰς τὸν λέβητα (*'A.* ἐν τῷ λουτήρι¹⁹) τὸν μέγαν. *Alia* exempl. εἰς τὸν λουτήρα, ἢ εἰς τὸν λέβητα.²⁰
15. **בְּטָרְם יִקְטְרוּ**. *O'*. πρὶν θυμιαθῆναι (*'Allos* καῆναι²¹).
16. **בְּקִרְבָּה**. *O'*. κραταιῶς. *'Allos* βία.²²
17. **נִצְנְוּ**. *Contemnebant*. *O'*. ἠθέτουν. *'A.* διέσυρον.²³
18. **בַּד תִּפְסֶה**. *Humerali linteo*. *O'*. ἐφοῦδ βὰδ (*Alia* exempl. βάρ²⁴). *'A.* ἐπένδυμα ἐξάιρετον. *Σ*. ἐφοῦδ λινούν. *Θ*. ἐφῶδ βάρ.²⁵

⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 19, 44, alii (inter quos 243* in marg.). ⁶ Cod. 108. Cod. 243* in marg. sine nom.: ύψηλά εἰς ὑπερβολήν. ⁷ Cod. 243*: μέταρσις. *Σ*. ἀνομία. Lectio anonyma proculdubio Aquilae est, coll. Hex. ad Gen. xii. 8. Psal. xxx. 19. ⁸ Nobil., Reg., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 292. ⁹ Nobil., Cod. 243* (cum Θ. pro Σ. Θ.), Procop., ut infra. ¹⁰ Nobil. affert: Scholion. ἀντὶ τοῦ ἐμισθάρνησαν. *'A*κύλας συνετρίβησαν [נִשְׁכְּרוּ]. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐμισθάρνησαν, quod Symmacho tribuendum videtur. Cf. ad v. 36. Summa imis miscet Procop. ibid. p. 293: Πλήρεις ἄρτων ἡλαττώθησαν. Σύμ. καὶ Θεοδ. κεχορτασμένοι ἡλαττώθησαν, ἀντὶ τοῦ ἐμισθάρνησαν. Καὶ οἱ πεινῶντες παρήκαν γῆν. *'A*κύλας, συνετρίβησαν Σύμ. ἀνευδεεῖς ἐγένοντο. Unde Scharfenb. in *Ani-madv*. T. II, p. 90 Symmacho et Theodotioni integram lectionem vindicat: κεχορτασμένοι ἀντὶ τοῦ ἄρτου (עַל-בֵּיתוֹ) ἐμισθάρνησαν, favente Hieron., qui Hebraea vertit: *Repleti prius pro panibus se locaverunt*. ¹¹ Nobil., Procop., ut supra. "Regius habet, ἐνεδεεῖς ἐγένοντο. Hanc porro lectionem Coislin. quidam codex Aquilae tribuit, et Symmachi lectionem sic effert: παρήλθον ἀπολαύοντες. Sed haec postrema lectio scholion esse videtur."—Montef. ¹² Cod. X in marg. Cod. 243* in marg.: *O'*. πείρατα, quae forma ab Aquilae indole non abhorret. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, alii, Arm. 1. ¹⁴ Sic (cum ἀπῆλθον pro ἀπῆλθεν) Comp., Ald., Codd. III, 19, 44, 74, alii (inter

quos 243* in marg.), Arm. 1. ¹⁵ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἀποστάσι (sic) ἀνυπότακτοι. Cf. Hex. ad Jud. xix. 22. Prov. xvi. 27. ¹⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁷ Sic Comp. (cum καθῆκει), Ald., Codd. X, XI, 19 (ut Comp.), 29, 52, alii (inter quos 243*). ¹⁸ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐπλησεν. ¹⁹ Cod. Reg. Sic in textu (om. τὸν μέγαν) Comp., Codd. 19, 108. ²⁰ Sic Codd. III (add. in fine τὸν μέγαν), 247 (cum λεύητα). ²¹ Cod. Reg. Cod. 243* in marg.: ἀντὶ τοῦ καῆναι. Scholium esse videtur. ²² Cod. 243* in marg. sine nom. Montef. sine auctore affert: *O'*. βία. *'Allos* κραταιῶς. ²³ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: διέσυραν. Cf. Hex. ad Deut. xxxi. 20. ²⁴ Sic Ald., Codd. II, III, X (cum λινούν in marg.), XI, 29, 44, alii (inter quos 243*). Hieron. Opp. T. VI, p. 903: "Et vestitus, inquit, erat Samuel EPHOD BAD, id est, indumento lineo; BAD enim linum appellatur, unde et BADDIM lina dicuntur. Pro quo Hebraico Latinoque sermone male quidam legunt EPHOD BAR; siquidem BAR aut filius appellatur, aut frumenti manipulus, aut electus, aut οἶλος, id est, crispus." ²⁵ Cod. Reg. Cod. X in marg., teste Montef.: *'A.* (*'A.* om. Griesb.) ἐπένδυμα ἐξάιρετον ἢ μοναχόν. Cod. 55 in marg. alia manu: ἐνδυμα καθαρὸν (בֵּן) ἢ ἐξάιρετον. Denique Procop. in Scholiis, p. 9, necnon in Cat. Niceph. T. II, p. 299: Περιεζωσμένον ἐφοῦδ βάρ καὶ διπλοῖδα μικράν. *'A*κύλας φησὶν, ἐπένδυμα ἐξάιρετον Σύμμαχος, ἐφοῦδ λινούν, καὶ ἐφεστρίδα μικράν

19. וּמַעִיל קָטָן. *Et tunicam parvam.* O'. και διπλοῖδα μικράν. Σ. και ἐφεστρίδα μικράν. Θ. και ἐπενδύτην (s. ἐπιδύτην) μικρόν.²⁶
20. וַיִּשֶׁם יְהוָה לְךָ זֶרַע. O'. ἀποτίσαι (*Ἄλλος· ἀντιδοίη²⁷) σοι κύριος σπέρμα. Alia exempl. ἀνταποδῶ σοι κύριος σπέρμα ἕτερον.²⁸
21. וַיִּתֶּר וַיִּלְד. O'. και ἔτεκεν ἔτι. Alia exempl. και συνέλαβε και ἔτεκεν ἔτι.²⁹
וַיִּגְדַּל. O'. και ἐμεγαλύνθη (Σ. ἠϋξήσεν³⁰).
22. אַתְּ כָּל-אִשָּׁר. O'. ᾧ. Alia exempl. σύμπαντα ᾧ.³¹
וְאֵת אִשְׁרֵי-יִשְׁכָּן אֶת-הַנְּשִׁים הַצְּבֹאוֹת פָּתַח אֱהָל מוֹעֵד. O'. Vacat. Alia exempl. και ὡς ἐκοιμῶντο μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυῶν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηנῆς τοῦ μαρτυρίου.³² Alia: και ὅτι συνεκοιμῶντο οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυῶν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηנῆς τοῦ μαρτυρίου.³³ Alia: και ὡς ἐκοίμιζον τὰς γυναῖκας τὰς παρεστῶσας παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηנῆς τοῦ μαρτυρίου.³⁴
23. כִּדְבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי שָׁמַע אֶת-דְּבָרֶיכֶם. רָעִים. O'. κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ ἐγὼ ἀκούω
- (*) ῥήματα πονηρά (4).³⁵ Alia exempl. κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἃ ἐγὼ ἀκούω καταλαλούμενα καθ' ὑμῶν.³⁶
24. מְעַבְרִים עַם-יְהוָה. *Seducitis populum Iovae.* O'. τοῦ μὴ δουλεύειν (*Ἄλλος· λατρεύειν³⁷) λαὸν θεῶ. Alia exempl. τοῦ ποιεῖν τὸν λαὸν μὴ λατρεύειν τῷ κυρίῳ.³⁸
26. הִלַּךְ וַיְגַדֵּל. O'. ἐπορεύετο. Alia exempl. ἐπορεύετο και ἐμεγαλύνετο; alia, ἐπορεύετο μεγαλυνόμενον.³⁹
28. מִכָּל-שִׁבְטֵי. O'. ἐκ πάντων τῶν σκῆπτρων. Alia exempl. ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν.⁴⁰
לְפָנַי. O'. Vacat. Alia exempl. ἐνώπιόν μου.⁴¹
אֶת-כָּל-אִשֵּׁי. O'. τὰ πάντα τοῦ πυρός. Alia exempl. πάντα τὰ τοῦ πυρός.⁴²
29. תְּבַעֲטוּ בְּזִבְחֵי וּבַמִּנְחֹתַי. *Spernitis sacrificia mea et ferta mea.* O'. ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸ θυμίαμά μου και εἰς τὴν θυσίαν μου. *Ἄλλος· ἀπολακτίζετε τὴν θυσίαν μου και τὸ δῶρόν μου.⁴³
וַתִּכְבַּד. O'. και ἐδόξασας (Σ. προετίμησας⁴⁴).
לְהַבְרִיאֲכֶם. *Ut pingues vos faciat.* O'. ἐνευλογεῖσθαι. *Ἄλλος· τοῦ πιμελοῦσθαι ὑμᾶς.⁴⁵ *Ἄλλος· προαπολαβεῖν.⁴⁶

Θεοδοσιῶν ἐφῶδ βάρ, και ἐπενδύτην (Niceph. ἐπιδύτην) μικρόν. Ad ἐξάαιρετον cf. Hex. ad Ezech. ix. 2. Dan. x. 5. ²⁶ Cod. Reg., Procop. (ut supra). Cod. X: Σ. ἐφεστρίδα. Θ. ἐπιδύτην. Cf. Hex. ad Job. i. 20. (Ad scripturam ἐπιδύτης cf. Hex. ad Jesai. lix. 17. Ezech. xxvi. 16. Ad duplicem Aquilae versionem, ἐξάαιρετον ἢ μοναχόν, cf. Hex. ad Ezech. x. 2.) Ad διπλοῖδα Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐφεστρίδα. ²⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἀνταποδώσει pro ἀντ. σοι), 93, 108 (ut 19), Chrysost. ibid. p. 727 B (cum ἀπὸ τῆς γ. τ.). Montef. e Regio edidit: *Ἄλλος· ἀνταποδῶ σοι κ. σπέρμα ἐπὶ (fort. ἀπὸ) τῆς γυναικὸς ταύτης. ²⁹ Sic Comp. (cum ἔτι και ἔτεκεν), Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 44, 74, alii (inter quos 243* in marg.), Arm. 1. ³⁰ Cod. X. ³¹ Sic Codd. III, 44, 74, alii (inter quos 243* in marg.), Arm. 1. ³² Sic Codd. XI, 243* (in marg., cum σὺν ταῖς γ. ταῖς παρεστῶσαις), Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 300: *Ὅτι διεσύλουν τὸ δῶρον, και ὡς ἐκοιμῶντο κ. τ. ε. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 55, 82, alii. ³⁴ Sic Codd. III, 44, 74, alii. Bar Hebraeus: .دو ترجمتين. Duas posteriores versiones e Regio exscripsit

Montef., cum υἱοὶ pro οἱ υἱοί. Pro תִּצְבֹּאֵהָ Aq. et Sym. interpretati sunt τῶν στρατευσαμένων Exod. xxxviii. 8. ³⁵ Sic sine aster. Codd. III, 247 (om. πονηρά). ³⁶ Sic Comp., Codd. 19 (om. ἀκούω), 56 (cum περι ὑμῶν), 82, 93, 108 (om. ἐγὼ), 246. ³⁷ Cod. X in marg. sine nom. ³⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum τὸν λ. μου), 82, 93, 108. ³⁹ Prior lectio est in Comp., Codd. X, XI (om. και), 19, 29, aliis (inter quos 243*), Arm. 1; posterior in Ald., Codd. III, 44, 74, aliis. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Ad σκῆπτρων Cod. X in marg.: φυλῶν. ⁴¹ Sic Comp., Codd. 19, 44, 74, alii, Arm. 1. ⁴² Sic Comp., Cod. 108. Cf. Hex. ad Lev. ii. 3. xxiv. 9, in quo libro Theodotionis est versio; Seniorum vero καρπώματα, θυσίαι, ὀλοκαυτώματα. ⁴³ Cod. 243* in marg. sine nom. (cum ἀπελ.). Montef. e Regio affert: *Ἄλλος· ἀπολακτίζετε τὴν θυσίαν μου. Vox δῶρον Aquilam et Symmachum refert. ⁴⁴ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). ⁴⁵ Scholium apud Nobil. Aquilae probabiliter vindicat Montef., appellans Hex. ad Jud. iii. 17. ⁴⁶ "Sic Reg. [Cod. 243*, cum προαπολαύειν], tacito interprete."—Montef. Scholium esse videtur.

30. וְבוֹי יִקְלוּ. Ο'. καὶ ὁ ἐξουθενῶν με ἀτιμωθήσεται (s. ἀτιμασθήσεται). Alia exempl. καὶ οἱ ἐξουθενούντες με ἐξουθενωθήσονται.⁴⁷

31, 32. (hostem, s. angustias) בְּבֵיתָהּ : יְהִיבָתָהּ צָרָה מְעֹן בְּכֹל אֲשֶׁר-יִישִׁיב אֶת-יְשֻׁרָאֵל וְלֹא-יְהִיָּה זָקֵן בְּבֵיתָהּ כָּל-הַיָּמִים. Ο'. ἐν οἴκῳ μου πάσας τὰς ἡμέρας. Aliter: Ο'. ἐν οἴκῳ μου. ✕ καὶ ἐπιβλέψῃ κραταίωμα Μαὼν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθυνεῖ τὸν Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου 4 πάσας τὰς ἡμέρας.⁴⁸ 'Α. . . καὶ ἐπιβλέψῃ ἀντίζηλον κατοικητηρίου . . .⁴⁹ Σ. . . καὶ ὄψει θλίψιν κατοικήσεως ἐν παντὶ ᾧ εὐεργετηθήσεται Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου . . .⁵⁰ Θ. . . καὶ ἐπιβλέψῃ κραταίωμα Μαὼν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθυνεῖ τὸν Ἰσραήλ· καὶ οὐκ ἔσται πρεσβύτης ἐν τῷ οἴκῳ σου . . .⁵¹

33. יָמוּתוּ אֲנָשִׁים. Morientur in aetate virili. Ο'. πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν ('Αλλος· ἀνδρωθέντες⁵²).

35. לְפָנַי-מְשִׁיחֵי יְהוָה. Ο'. καὶ διελεύσεται

ἐνώπιον χριστοῦ (alia exempl. τῶν χριστῶν⁵³) μου. 'Α. καὶ ἐμπεριπατήσει εἰς πρόσωπον ἠλειμμένου μου. Σ. καὶ ἀναστραφήσεται ἔμπροσθεν τοῦ χριστοῦ μου.⁵⁴

36. כָּל-הַנְּזֹתָר. Ο'. ὁ περισσεύων. Alia exempl. πᾶς ὁ ὑπολελειμμένος.⁵⁵

סְחָלֶיךָ וְכֶבֶדְךָ וְרִגְלֵיךָ. De numulo argenti et placenta panis. Ο'. ὀβολοῦ ἀργυρίου. Alia exempl. ἐν ὀβολῷ ἀργυρίου καὶ ἐν ἄρτῳ ἐνί.⁵⁶ 'Α. εἰς συλλογὴν ἀργυρίου . . .⁵⁷ Σ. ἵνα μισθαρνήσῃ ἀργυρίου ἢ κολλύρας ἄρτου.⁵⁸

Cap. II. 10. — μὴ καυχάσθω—ἐν μέσῳ τῆς γῆς 4.⁵⁹

CAP. III.

1. יָקָר. Ο'. τίμιον. Σ. σπάνιον.¹

נִפְרָץ. Diffusa. Ο'. διαστέλλουσα. 'Α. διακοπτομένη. Σ. προερχομένη.²

2. כֶּהָתִי. Hebescentes. Ο'. βαρύνεσθαι. Alia exempl. ἀμανροῦσθαι.³

⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐξουθενωθήσονται), 93, 108.

⁴⁸ Sic sine aster. Codd. III (cum μουων), 247 (cum ἐπιβλέψει κρ. (sine μαὼν) et ἐν οἴκῳ σου), Arm. I (cum καὶ ἐπιβλ. ταχὺ τὸν ἀντίδικον ἐν πᾶσιν κ. τ. ε.). Procop. p. 10: καὶ ἐπιβλέψῃ κραταίωμα ναῶν (sic). Τὸ ῥῆτὸν ἠστέρησται . . . Τινὲς δὲ [Theodoret. Quaest. VII in I Reg. p. 360] κραταίωμα ὧν ἐκθέμενοι οὕτως ἠρμήνευσαν, τοῦ ὄντος λέγει θεοῦ· ἐγὼ γὰρ εἰμι, φησὶν, ὁ ὧν. Praeterea in v. 31 post πατρός σου inferunt καὶ ἐπιβλέψεις κρ. ναῶν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἀγ. τὸν Ἰσρ. καὶ οὐκ ἔσται πρ. ἐν τῷ οἴκῳ σου Comp. (cum ἐπιβλέψει), Codd. 19, 93 (cum ἐν πᾶσιν), 108 (ut Comp.). ⁴⁹ Nobil. in Notis ad loc. (Bibl. Pol. Waltoni, Tom. VI, p. 42): "In scholio inserto ad fin. hujus cap. in Codice [Theodoret] Sirlatio primum ista ponuntur: καὶ ἐπιβλέψει κρ. ὧν κ. τ. ε.; deinde adjungitur: ὁ γὰρ μετὰ πάσης, φησὶ, πάντοτε ἰσχύος ὧν δοκιμάσει τίνι τρόπῳ προσῆκε κατὰ τὸ δέον ἄγεσθαι τὸν λαόν. Ἀκύλα· καὶ ἐπιβλέψει (sic) ἀντίζηλον κατοικητηρίου. Ο'. καὶ Θεοδοτίωνος· καὶ ἐπιβλέψει κρ. ὧν, κ. τ. ε. ⁵⁰ Procop. in continuatione: ὅπερ οὕτως ἐξέδωκε Σύμμαχος· καὶ ὄψῃ—Ἰσραήλ. Paulo aliter Cod. 243* in marg. sine nom.: καὶ ἐπιβλέψῃ θλίψιν—οἴκῳ σου. ⁵¹ Schol. apud Nobil., ut supra (cum κραταίωμα ὧν). Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 92: "Theodotio Hebraica ita interpretatus est, ut vocem נִפְרָץ praetermitteret, et pro הַנְּזֹתָר, habitationis, sive in habitatione, legeret הַנְּזָר,

robur." Ad הַנְּזָר, κραταίωμα, cf. Hex. ad Jud. vi. 26. Nisi forte Theod. pro נִפְרָץ pinxerit נִפְרָץ, petra, quod Symmacho sonat κραταίωμα (Πετρα) Psal. lxi. 3. ⁵² Cod. 243* in marg. sine nom. ⁵³ Sic Comp., Codd. 19, 64 (om. τῶν), 82, 93, 108. ⁵⁴ Euseb. in Dem. Evang. p. 191 (cum αὐτοῦ bis pro μου, ita postulante orationis nexu). ⁵⁵ Sic Comp., Ald. (om. πᾶς), Codd. X (cum ἀπολ., om. πᾶς), XI (ut Ald.), 19, 29 (ut Ald.), 82, 93, 108 (ut Ald.), 158 (idem), 243* (idem). ⁵⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐν τῷ ἐνὶ ὀβολῷ), 82 (om. ἐν posteriore), 93, 108. In lectione vulgari post ἀργυρίου add. καὶ ἐν ἄρτῳ ἐνὶ Codd. III, 44, 74, 92, alii. ⁵⁷ Codd. X, Coislin. apud Montef. ⁵⁸ Cod. Reg. Cod. X: Σ. ἵνα μισθαρνήσῃ, quod ad Hebraea מִשְׁתַּרְנֶהֶת ἰβ male refert Montef. Cf. Hex. ad Jerem. xxxvii. 21. Ad ὀβολοῦ Cod. 243* in marg. sine nom.: ἵνα μισθαρνήσῃ ὀβολοῦ. ⁵⁹ Cod. X. Haec desunt in Comp. Vid. Jerem. ix. 23 in LXX.

CAP. III. ¹ Codd. X (teste Montef.), Reg. (ut videtur). Griesb. e Cod. X sine nom. exscripsit. Chrysost. in Cat. Niceph. T. II, p. 305: τίμιον, τουτέστι, σπάνιον. ² Cod. 243* (cum προερχ.). Cod. X in marg. sine nom.: προερχομένη. ³ Sic Comp., Codd. 19, 108, 243* (in marg.). Cf. ad v. 13. Praeterea ad οἱ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ Cod. 243* in marg. notat: ἠμβλύθησαν. Cf. Hex. ad Gen. xxvii. 1.

3. **וְיִכָּבֵד וְיִכָּבֵד.** *Nondum exstinguebatur.* O'. πρὶν ἐπισκευασθῆναι. Alia exempl. πρὶν ἢ κατασκευασθῆναι.⁴ 'A. πρὶν σβεσθῆναι. Σ. οὐπω ἐσβέσθη.⁵
4. **וַיִּקְרָא.** O'. καὶ ἐκάλεσε. Alia exempl. καὶ κατέστη καὶ ἐκάλεσε.⁶
- וַיִּקְרָא** (saepius). O'. ἰδὸν ἐγώ. Σ. πάρειμι.⁷
6. **וַיִּקְרָא שְׂמוֹנָה וַיִּקְרָא.** O'. καὶ ἐπορεύθη. Alia exempl. καὶ ἀνέστη Σαμουήλ, καὶ ἐπορεύθη.⁸
- וַיִּבְרָא.** O'. Vacat. Alia exempl. τέκνον; alia, υἱέ μου.⁹
7. **וַיִּבְרָא וַיִּבְרָא וַיִּבְרָא וַיִּבְרָא וַיִּבְרָא וַיִּבְרָא.** O'. πρὶν γνῶναι θεόν, καὶ (alia exempl. add. πρὶν, s. πρὶν ἢ) ἀποκαλυφθῆναι. Σ. οὐπω ἐγνώκει (τὸν κύριον), οὐδὲ ἀπεκαλύφθη.¹⁰
8. **וַיִּבְרָא.** O'. καὶ ἐσοφίσατο (Σ. συνῆκεν. Θ. συνετίσθη¹¹).
10. **וַיִּתְיַצֵּב.** O'. καὶ κατέστη ('Αλλος· ἐστηλώθη¹²). **כַּפְּעַם-כַּפְּעַם.** *Nunc ut antea.* O'. ὡς ἄπαξ καὶ ἄπαξ. Alia exempl. ὡς ἄπαξ καὶ δὶς.¹³ 'A. (ὡς) κάθοδον ἐν καθόδῳ.¹⁴
13. **וַיִּשְׁרֹד וַיִּשְׁרֹד.** O'. ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ (alia exempl. add. ὡς ἔγνω¹⁵).
- מִן־לֵּילִים לְהָם.** *Maledictionem sibi contra-*

- hentes.* O'. κακολογοῦντες ('Αλλος· καταρώμενοι¹⁶) θεόν.
13. **וְלֹא יִכָּבֵד בָּם.** *Et non increpauerit eos.* O' καὶ οὐκ ἐνουθέτει ('Αλλος· ἤμβλυεν¹⁷) αὐτούς. 'A. Θ. καὶ οὐκ ἠμαύρωσεν ἐν αὐτοῖς.¹⁸
14. **וְלֹא יִכָּבֵד.** O'. καὶ οὐδ' οὕτως. 'Αλλος· διὰ τοῦτο οὖν.¹⁹
18. **וְהָיָה.** O'. τὸ ἀγαθόν. Alia exempl. τὸ ἀρεστόν.²⁰
21. **וְהָיָה לְהָרְחֹק.** O'. δηλωθῆναι. 'A. Σ. ὄραθῆναι. Θ. ὀφθῆναι.²¹
- וַיִּשְׁלַח בְּדָבָר יְהוָה.** O'. καὶ ἐπιστεύθη—ἐνώπιον κυρίου. Alia exempl. ἐν Σηλὼ κατὰ ῥῆμα κυρίου.²²
- Cap. III. 17. ✕ καὶ τάδε προσθείη 4.²³

CAP. IV.

1. **וַיִּשְׁלַח בְּדָבָר יְהוָה.** O'. ἐπὶ Ἀβενέζερ. Οἱ Γ'. (ἐπὶ τὸν) λίθον τῆς βοηθείας.¹
2. **וַיִּשְׁלַח.** *Et conserta est.* O'. καὶ ἐκλινεν ('Αλλος· ἐτροπώθη²).
- וַיִּשְׁלַח.** *Et caesus est.* O'. καὶ ἐπταισεν ('Αλλος· ἐθραύσθη³).
- וַיִּשְׁלַח.** O'. ἐν ἀγρῷ. Alia exempl. ἐν τῷ πεδίῳ.⁴

Ezech. ii. 17. ⁴ Sic Comp. (cum κατασβεσθῆναι), Codd. 19, 82, 93, 108 (om. ἦ). ⁵ Scholium Cod. Sirlet. apud Nobil. ibid. Cod. X affert: 'A. πρὶν σβεσθῆναι. οὐκ ἐσβέσθη. Cod. Reg.: Σ. οὐπω ἐσβέσθη. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐσβέσθη. ⁶ Sic Ald. (cum ἐλάλησε), Codd. X (cum ἐκατέστη), XI, 19, 55, 64 (ut Ald., cum ἐκάλεσε in marg.), alii. Cf. v. 10. Montefalconio humani aliquid accidisse videtur, qui e Regio suo notam hexaplarem eruit: 3. **וַיִּקְרָא** **וַיִּקְרָא**. O'. οὐ ἦν. 'A. οὐ κατέστη. Cf. Scharfenb. in *Animaadv.* T. II, p. 94. ⁷ Cod. 243*. Cf. Hex. ad Job. xxxviii. 35. ⁸ Sic Codd. III, 247, et (cum ἀπῆλθεν pro ἐπορεύθη) Codd. 44 (om. Σαμουήλ), 74, 106, alii. ⁹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, aliis (inter quos 243*); posterior in Codd. III, 74, 106, aliis. ¹⁰ Cod. Reg. ¹¹ Cod. 243*. Cod. X, teste Griesb.: Σ. συνῆκεν, pro quo Montef. in schedis exscripsit: καὶ συνῆκεν. ¹² Sic in textu Comp., Codd. 19, 108, Arm. 1. ¹³ Sic Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Codd. Reg., 243* (in marg.

sine nom.). ¹⁵ Sic Comp. (cum αἰς), Ald., Codd. XI, 29, 44, 52 (cum ἔγνω), alii. Lucif. Calar.: *propter iniquitatem filiorum ejus quam ego scio.* ¹⁶ Codd. Reg. (ut videtur), 243*, in marg. sine nom. ¹⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁸ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). ¹⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, alii. Montef. e Regio edidit: 'Αλλος· ἀρεστόν. ²¹ Cod. 243* (cum Σ. pro 'A. Σ.). Cod. 108: 'A. Σ. ὄραθῆναι (sic). ²² Sic Comp. (cum Σηλῷ). Arm. 1: ἐν Σηλὼ κατὰ ῥ. κυρίου. καὶ ἐπιστεύθη—ἢ ὁδοὺς αὐτῶν (om. ἐνώπιον κ.). ²³ Scholium in marg. Cod. 243*: 'Ἡστέρισται ταῦτα ἐν τῷ ἐξαπλῷ, ὡς προστίθεται τῇ τῶν Ο'. Desunt in Cod. II.

CAP. IV. ¹ Cod. X. ² Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. 3 Reg. xxii. 35 in LXX. ³ Cod. X in marg. sine nom. Cf. ad v. 3. ⁴ Sic Comp., Codd. X (cum πεδίῳ in marg.), 19, 82, 92, alii.

3. לָמָּה נִגְפָנוּ. O'. κατὰ τί ἔπταισεν ἡμᾶς. Alia exempl. διὰ τί ἄρα ἔθραυσεν ἡμᾶς.⁵

נִקְחָה אֵלֵינוּ מִשְׁלָה אֶת-אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה. O'. λάβωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐκ Σηλώμ. Alia exempl. λάβωμεν πρὸς ἡμᾶς ἐκ Σηλώ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ ἡμῶν.⁶

4. וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן בְּרִית-יְהוָה צְבָאוֹת יְשֵׁב הַכְּרֹבִים. O'. καὶ αἴρουσιν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν κυρίου καθημένου χερουβίμ. Alia exempl. καὶ ἦραν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου τῶν δυνάμεων, οὗ ἐπεκάθητο τὰ χερουβίμ.⁷

5. וַיִּרְעוּ. O'. καὶ ἀνέκραξε ('Αλλος' ἠλάλαξε⁸).

6. מָה קוֹל הַתְרוּעָה. O'. τίς ἡ κραυγή (alia exempl. add. τοῦ ἀλαλαγμοῦ⁹). Alia exempl. τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἀλαλάγματος.¹⁰

7. בָּא אֱלֹהִים. O'. οὗτοι οἱ θεοὶ ἦκασι. Alia exempl. οὗτος ὁ θεὸς αὐτῶν ἦκει.¹¹

10. וַיִּנְגַח יִשְׂרָאֵל. O'. καὶ πταίει ('Αλλος' ἠττήθη¹²) ἀνὴρ Ἰσραὴλ (alia exempl. add. ἐνώπιον ἀλλοφύλων¹³).

וַיִּלְךְ. Pedes. O'. ταγματῶν. 'Αλλος' πεζῶν.¹⁴

12. וַיִּרְדּוּ קִרְעֵים. O'. καὶ ἔδραμεν (alia exempl. ἔφυγεν¹⁵) ἀνὴρ Ἰεμιναίος. 'Αλλος' καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ ἀπὸ Βενιαμίν.¹⁶

וַיִּמְדְּיוּ קִרְעֵים. Et vestes ejus scissae. O'. καὶ τὰ ἱμάτια ('Α. αἱ μανδύαι¹⁷) αὐτοῦ διερρωγότα. Aliter: 'Α. καὶ μανδύας αὐτοῦ διερρηγμένους.¹⁸

13. וַיֵּשֶׁב עַל-הַכְּסֵא. O'. ✕ Θ. ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ δίφρου.¹⁹

וַיִּרְדּוּ. Trepidum. O'. ἐξεστηκυῖα. 'Α. ἐκπεπληγμένη. Σ. ἐκθαμβος. 'Αλλος' ἀγωνιώσα.²⁰

15. וַיִּשְׁעִים וַיִּמְוָנָה. O'. ἐνενήκοντα. Alia exempl. ἐνενήκοντα καὶ ὀκτώ.²¹

וַיִּקְרָא. Caligabant. O'. ἐπανεστήσαν. Alia exempl. ἐβαρύνθησαν.²²

18. וַיִּשְׁעַר יְדֵי בַעַד. Juxta latus portae. O'. ἐχόμενος ('Αλλος' παρὰ τὴν θύραν²³) τῆς πύλης.

וַיִּפְרֹקֶתָ. Vertebra cervicis ejus. O'. ὁ νῶτος ('Α. τένων. Σ. σπόνδυλος²⁴) αὐτοῦ.

וַיִּכְבַּד. O'. καὶ βαρὺς ('Αλλος' ἐνδοξος²⁵).

וַיִּרְבְּעִים. O'. εἴκοσιν. 'Εβρ. ἀρβαείμ. Οἱ λοιποὶ τεσσαράκοντα.²⁶

⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Montef. e Regio: 'Αλλος' διὰ τί ἔθραυσεν ἄρα ἡμᾶς. Vox θραύειν pro הִגְיִ Aquilam sapit. Cf. Hex. ad Deut. xxviii. 25. 1 Reg. xxvi. 10. ⁶ Sic Codd. III (cum Σηλώμ), 44, 74, 106, alii, Arm. ed. ⁷ Sic Comp. (cum χερουβίν), Codd. 19 (cum τῆς διαθ.), 82, 93, 108. Mox iidem: μετὰ τῆς κιβωτοῦ τῆς δ. τοῦ θεοῦ (κυρίου 19). ⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁹ Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii (inter quos 243*). ¹⁰ Sic Comp. (add. τούτων in fine), Cod. 108. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum οὗτος), 93 (cum οὕτως), 108. Montef. e Regio edidit: 'Αλλος' οὗτος ὁ θεὸς ἦκε (sic); necnon ad v. 8: 'Αλλος' οὗτος ὁ θεὸς ὁ πατάξας τὴν Αἴγ., quae lectio est Codd. 19, 82, 93, 108, et Theodoret. ¹² Sic in textu Cod. 247. Nescio an Symmachi sit. ¹³ Sic Comp. (cum τῶν ἀλλ.), Ald., Codd. X, XI, 19 (ut Comp.), 29, 44 (ut Comp.), alii (inter quos 243*), Lucif. Calar. ¹⁴ Codd. 92, 243*, in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xv. 4. ¹⁵ Sic Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108. ¹⁶ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἀπὸ Βενιαμίν. ¹⁷ Sic Montef., non memorato auctore. ¹⁸ Theodoret. Quaest. XLIV in 1 Reg. p. 383 (quem compilavit Procop. p. 57):

Τί ἐστὶ μανδύας; Εἰδὸς ἐστὶν ἐφειστρίδος οἶμαι δὲ ἡ ἀρκαδικὴν εἶναι, ἢ τὸ παρὰ πολλῶν μαντίον ὀνομαζόμενον καὶ γὰρ τῶν Ο' εἰρηκότων περὶ τοῦ μεμηνηκότος τῷ Ἡλεί τῶν υἱῶν τὴν ἀναίρεσιν, ὅτι διερρηγμένα [sic Comp., Codd. 82, 93, 108, 247] τὰ ἱμάτια εἶχεν, ὃ Ἀκύλας ἔφη μανδύαν διερρηγμένον. ¹⁹ Sic sine notis Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243*, cum nota: 'Εκ Θ. προσετέθη). ²⁰ Cod. Reg. Cod. 243* in marg. sine nom.: ἐκπεπληγνῖα. ἀγωνιώσα. ἐκ θάμβους. Lectio anonyma (cum ὑπὲρ τῆς κ.) est in Codd. 82, 93. ²¹ Sic Comp., Codd. III, 19 (om. καὶ), 82, 93, 108, 158, Arm. 1. ²² Sic Comp., Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108 (cum ἐπεστάθησαν in marg.), 158, Arm. 1. Montef. e Regio edidit: 'Αλλος' ἐβαρύνθησαν. ²³ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁴ Cod. Reg. (cum σπόνδυλον). Cod. 108: Σ. σπόνδυλος. Cod. 243* in marg. sine nom.: τένων. σπόνδυλον. ²⁵ Codd. 19, 55, 82, 93, 108: καὶ βαρὺς καὶ ἐνδοξος, ex duplici versione. ²⁶ Procop. p. 17: Τὸ 'Εβραϊκὸν ἔχει, τεσσαράκοντα' ἔχει γὰρ ἀρβαείμ' καὶ οἱ λοιποὶ δὲ πάντες οὕτως ἐξέδωκαν. Sic in textu Comp., Ald., Codd. 93 (cum ἔτη τεσσ.), 120, 121 (in marg. γρ. καὶ μ), 134, 243* (in marg.). Cod. X in marg.: Ἰώσιππος (Ant. V. 11, 8) μ' ἔτη

19. **הָרָה לָלֵת**. *Gravida erat ad pariendum.* O'. *συνειληφυῖα τοῦ τεκεῖν.* Σ. *ἐπίτοκος ἦν.*²⁷
וַתִּכְרַע. *Et in genua procubuit.* O'. *καὶ ἔκλαυσε* (alia exempl. *ἐστέναξε*²⁸). 'A. *ἔκαμψεν.* Σ. *ᾠκλασεν.*²⁹
וַתִּפְּנוּ. *Convertebant se.* O'. *ἐπεστράφησαν.* Θ. *ἐπέπεσον.*³⁰
20. **וַיָּכַעַת מוֹתָהּ**. O'. *καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει.* Σ. *ἐν δὲ τῷ καιρῷ τοῦ ἀποθνήσκειν αὐτήν.*³¹
21. **אִי כְבוֹד**. O'. *Οὐαίβαρχαβώθ.* Alia exempl. *Οὐαί Βαριωχαβήλ.*³²

CAP. V.

1. **אֵת אֲרוֹן**. O'. *τὴν κιβωτόν.* 'A. (τὸν) *γλωσσόκομον.*¹
מֵאֲבֵן הָעֶזְרָה. O'. *ἐξ Ἀβενέζερ.* 'A. Θ. *ἀπὸ λίθου τῆς βοηθείας.*²
- 3, 4. **מִמְחַרְתָּ (bis)**. O'. *Vacat.* Alia exempl. *τῆ ἐπαύριον.*³
אֶרְצָה (bis). O'. *Vacat.* Alia exempl. *ἐπὶ τὴν γῆν.*⁴
4. **וּשְׁתֵּי כַּפּוֹת יָדָיו כְּרִתוֹת אֶל־הַמִּפְתָּן**. *Et duae*

volae manuum ejus abscissae in limine. O'. *καὶ ἀμφοτέρα τὰ ἴχνη χειρῶν* (alia exempl. *τῶν ποδῶν*⁵) *αὐτοῦ ἀφρημένα ἐπὶ τὰ ἐμπρόσθια ἀμαφῆθ* (alia exempl. *μαφεθάμ*; alia, *τῶν σταθμῶν*⁶) *ἕκαστοι* (alia exempl. *ἕκαστον*⁷), *καὶ ἀμφοτέροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον.*⁸

5. **לֹא־יִדְרְכוּ**. O'. *οὐκ ἐπιβαίνουσιν* ('Αλλος' *πατοῦσιν*⁹).

6. **וַתִּכְבַּד יַד־יְהוָה אֶל־הַשְּׂדֵדִים וַיִּשְׁמַם וַיַּעֲפֹלֵם** (*mariscis*) **וַיִּשְׁמַם וַיַּעֲפֹלֵם** (*vastavit eos*) **וַתִּבְרַח יְהוָה אֶת־יָדוֹ וְאֶת־גְּבוּלֵיהִי**. O'. *καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ κυρίου ἐπὶ Ἀζωτον, καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέξεσεν αὐτοῖς εἰς τὰς ναῦς* (alia exempl. *εἰς τὰς ἔδρας*¹⁰), *καὶ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες· καὶ ἐγένετο σύγχυσις θανάτου μεγάλη ἐν τῇ πόλει.* 'Αλλος' *καὶ ἐβαρύνθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς Ἀζωτίους, καὶ ἐβασάνισεν* ('A.) *ἐφαγεδαίνισεν*¹¹) *αὐτούς· καὶ ἐπάταξεν αὐτούς εἰς τὰς ἔδρας αὐτῶν, τὴν Ἀζωτον καὶ τὰ ὄρια αὐτῆς.*¹²

וַיַּעֲפֹלֵם. 'A. *καὶ ἐπάταξεν αὐτούς ἐν ταῖς ἔδραις.* Σ. *καὶ ἐπληξεν αὐτούς κατὰ τῶν κρυπτῶν.*¹³

λέγει. ²⁷ Cod. Reg. ²⁸ Sic Comp. (cum ἐστένωσει), Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Cod. Reg. Cod. 108 (ad ἐπεστράφησαν): Σ. ᾠκλασεν (sic). Θ. ἐπέπεσον. ³⁰ Cod. 108 (cum ἐπέπεσον). Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom.: ἐπέπεσον. ³¹ Codd. Reg., 92 (in marg. sine nom.). ³² Sic Codd. 19 (cum -χαμήλ), 82 (cum Βαρωῖχαβήλ), 93, 108 (ut 19), Chrysost. Opp. T. XI, p. 781 D (ubi inter Βαροχαβήλ, Βαρωχ., et Βαρουχ. fluctuant codices). Montef. e Regio affert: 'Αλλος' Βαριωχαβήθ, in vitis libris nostris.

CAP. V. ¹ Cod. Reg. Cf. Hex. ad Gen. 1. 26. ² Codd. Reg. (cum 'A.), 92 (in marg. sine nom.), 108 (cum Θ.), 243* (ut 92). Cf. ad Cap. iv. 1. ³ Sic Comp. (post εἰς οἶκον Δ.), Ald., Codd. III, 19 (ut Comp.), 44, 74, 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243* in marg.). ⁴ Sic Comp., Codd. III, 44, 74, alii, Arm. 1. In fine v. haec, *καὶ ἐβαρύνθη—τὰ ὄρια αὐτῆς*, desunt in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad v. 6. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 29, 44, alii (inter quos 243*). ⁶ Prior lectio est in Codd. XI (cum *μαθαφάμ*), 29, 52, 56, aliis (inter quos 243*); posterior in Comp., Codd. 19, 44, 74, aliis (inter quos

243* in marg.). ⁷ Sic Ald., Codd. III, XI (dubium), 29, 52, alii (inter quos 243*). Vox deest in Comp., Codd. 19, 44, 74, aliis. ⁸ Duplex versio est in libris omnibus. Lucif. Calar.: *Et ambo vestigia manus ejus ablata erant per partes centum, et ambo articuli manus illius ceciderunt in limen.* (Ubi crediderim Luciferum in glossario nescio quo scriptum reperisse: *Μαφεθάμ· ἑκατὸν κλάσματα*; quasi ex Hebraeo *מֵאֲבֵן הָעֶזְרָה*.) ⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁰ Sic Codd. III, 247 (cum *ἐξέξεσαν αὐτοῖς*). Bar Hebr.: *חֲסֹדֵי חֲסֹדֵי*. ¹¹ Cod. 243* in marg. sine nom.: **ἐφαγεδήμισεν* (sic). Proculdubio est Aquilae, qui scripturam *וַיַּעֲפֹלֵם* permutasse videtur cum *וַיַּעֲפֹלֵם*, et *perturbavit eos*. Cf. Hex. ad 1 Reg. vii. 10. Psal. xvii. 15. ¹² Versio est alius interpretis, quae in Edd. et MSS., exceptis Comp. et quatuor libris, loco alieno illata legitur sub finem v. 3. Comp. hic habet: *καὶ ἐβ. ἡ χεὶρ κ. ἐπὶ Ἀζωτίους, καὶ ἐβασάνισε τοὺς Ἀζ., καὶ ἐπάταξεν κ.τ.έ.* ¹³ Nobil. Cf. Hex. ad Deut. xxviii. 27. Cod. 243* in marg. sine nom.: **ἐφαγεδήμισεν. ἐπάταξεν αὐτούς εἰς τὰς ἔδρας κατὰ τῶν κρυπτῶν.*

7. לְיִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. κιβωτὸς ✕ τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ.¹⁴
9. מְהוּמָה גְדוֹלָה. *Perturbatio magna*. Ο'. τάρραχος μέγας. *Alia exempl. ἐν πληγῇ μεγάλῃ.*¹⁵
וַיִּשְׁתְּרוּ לָהֶם עַפְלָיִם. *Et prorumperebant iis mariscaae*. Ο'. καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἔδρας (Σ. εἰς τὰ κρυπτὰ¹⁶) αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν οἱ Γεθαιῖοι ἐαυτοῖς ἔδρας. 'Α. καὶ περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἔδραι.¹⁷
11. וַיָּשָׁב. *Et revertatur*. Ο'. καὶ καθισάτω (*alia exempl. ἀποκαταστήτω, s. ἀποκατασταθήτω*)¹⁸.
מְהוּמַת-מָוֶת. *Perturbatio mortis (fatalis)*. Ο'. σύγχυσις. *Alia exempl. σύγχυσις θανάτου.*¹⁹
'Α. φαγέδαινα.. (Σ.) ταραχή.. (Θ.) ἔκστασις..²⁰
12. הִכּוּ בְעַפְלָיִם. Ο'. ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἔδρας ('Ἄλλος κατὰ τῶν κρυπτῶν²¹). ['Α. τὸ τῆς φαγεδαίνης ἐσχήκασιν ἔλκος.]²²

CAP. VI.

1. Ο'. (—) καὶ ἐξέξεσεν (*alia exempl. ἐξέβρασεν*)¹ ἡ

γῆ αὐτῶν μύας (4).

2. וַיִּגְדְּלוּ. Ο'. γνωρίσατε ('Ἄλλος δηλώσατε²) ἡμῖν.
3. שָׁמָּה. *Donarium pro delicto*. Ο'. τῆς βασάνου. *Alia exempl. ὑπὲρ τῆς βασάνου δῶρα.*³ *Ἄλλος τῆς πλημμελείας.⁴
לָמָּה. Ο'. μὴ οὐκ. *Ἄλλος διότι.⁵
4. וְהָבַי עִבְרֵי קַבְּרֵי. Ο'. Vacat. *Alia exempl. καὶ πέντε μύας χρυσοῦς.*⁶
מִפְּנֵי. Ο'. πταιίσμα. *Ἄλλος πληγῇ.⁷
5. וַיַּעֲשִׂוּ עִבְרֵי עַפְלָיִם וְצִלְמֵי עַבְרֵי. Ο'. καὶ μῦς χρυσοῦς ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν. *Alia exempl. καὶ ποιήσετε ὁμοίωμα τῶν ἔδρων ὑμῶν καὶ ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν.*⁸
כִּבְדָּה. Ο'. δόξαν. *Ἄλλος τιμῆν.⁹
6. וַיִּכְבְּדוּ. Ο'. βαρύνετε. *Ἄλλος θρασύνεσθε.¹⁰
לְהַעֲלִילָהּ. *Potentiam suam exseruit*. Ο'. ἐνέπαιξεν. *Ἄλλος ἐνήλλαξεν.¹¹
7. לַעֲלֵי. *Lactantes*. Ο'. πρωτοτοκούσας. 'Α. λοχενομένας. Σ. γαλουχούσας.¹²

¹⁴ Sic Cod. 243* in textu; in marg. autem: ✕ ἐκ Θ. προσετέθη. "Vox Ἰσραήλ superadditur in Codd. II."—Parsons. ¹⁵ Sic Codd. 19, 44, 82, 93, 106, 108 (cum τάρραχος in marg.). Montef. e Regio dedit: *Ἄλλος ἐν πλ. μ. ¹⁶ Cod. Reg. ¹⁷ Idem. Cod. 243* in marg. sine nom.: καὶ περιελύοντο αὐτῶν αἱ ἔδραι. Theodoret. Quaest. X in 1 Reg. p. 363: τὸ δὲ, ἐποίησαν ἐαυτοῖς οἱ Γεθαιῖοι ἔδρας χρυσᾶς, οἱ λοιποὶ οὕτως ἠρμήνευσαν καὶ περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἔδραι. (Pro περιελύθησαν VV. DD. certatim corrigunt παρελύθησαν, repugnante istius interpretis usu, de quo vide nos in Hex. ad Psal. xxix. 12.) ¹⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Ald., Codd. 29, 71, 158, 243*, 245. Lucif. Calar. *reducatur*. ¹⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI (cum τοῦ θ.), 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 243*), Arm. I. Cf. v. 6 in Ed. Rom. ²⁰ Cod. Reg. affert: 'Α. φαγέδαινα. Cod. 243* in marg. sine nom.: φαγέδαινα. ἔκστασις. ταραχή. Cf. Hex. ad Deut. vii. 23. 1 Reg. xiv. 20. ²¹ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. ad v. 8. ²² Theodoret. ibid.: 'Ὡς μὲν γὰρ οἱ Ὁ ἠρμήνευσαν, εἰς τὰς ἔδρας ἐπλήγησαν ὡς δὲ ὁ Ἀκύλας, τὸ τῆς φ. ἐσχήκασιν ἔλκος ὁ δὲ γε Ἰώσηπος τὸ τῆς δυσεντερίας αὐτοῖς ἐγγενέσθαι πάθος ἐδίδαξεν. Ἄλλὰ μηδεὶς διαφωνίαν νομιζέτω τὰς διαφόρους ἐκδόσεις. Τὴν γὰρ δυσεντερίαν τὸ τῆς ἔδρας διεδέξατο πάθος τὸ γὰρ συχνὸν τῆς ἐκκρίσεως τὸ τῆς ἐκκρίσεως κατέκαυσε μόριον εἰς

φαγεδαίναν δὲ τῷ χρόνῳ τὸ ἔλκος μετέπεσεν. Similiter Procop. p. 18: Ἄκ. μὲν φησιν, ὡς τὸ τῆς φ. ἐσχήκασιν πάθος. Uterque alludit ad Aquilae versionem vocis קַבְּרֵי (v. 11), fortasse ad ejusdem lectionem, καὶ ἐφαγεδαίμυσεν αὐτοῦς (v. 6). Perperam autem Montef. post Nobilium ex Theodoro notam hexaplarem commentus est: 'Α. τὸ τῆς φ. ἐσχήκασιν ἔλκος (al. πάθος). Σ. περιελύθησαν αὐτῶν αἱ ἔδραι. Ο'. ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἔδρας. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 98.

CAP. VI. ¹ Sic Codd. 19 (cum ἔβρασεν), 82, 93, 108, Reg. Haec desunt in Comp. ² Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. xxiv. 14. Prov. xii. 16. ³ Sic Comp., Codd. 19, 44, 82, 93, 106, 108, 158. ⁴ Cod. Reg. Origen. Opp. T. II, p. 332: *pro delicto*. ⁵ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁶ Sic Comp., Codd. III, XI (cum μῦς), 44 (cum μυίας), 52, 55, alii, Arm. I. ⁷ Codd. 108, 243*, in marg. sine nom. ⁸ Sic Codd. III, 74, 106, 120, 134. Ad καὶ μύας χρ. Cod. 243* in marg.: καὶ ποιήσετε. (In textu vulgari post χρυσοῦς add. ὁμοίωμα τῶν ἔδρων ὑμῶν καὶ Ald., Codd. XI, 64, 144, 236.) ⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Psal. lxxv. 2. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. Cf. Hex. ad Jud. xix. 25. 1 Reg. xxxi. 4. Jerem. xxxviii. 19. ¹² Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). Origen. ibid.: *foetas*.

7. לְעַלְיָהּ עֲלֵיהֶם עַל. Ο'. άνευ τῶν τέκνων. Alia exempl. add. ἐφ' ἃς οὐκ ἐπετέθη ζυγός.¹³
8. וְשָׁרְהַשְׁבֹּתָם. Ο'. ἀποδώσετε. Alia exempl. ἃ ἀποδώσετε.¹⁴
9. תְּשִׂימוּ בְּאַרְגֹּן מִצֵּדוֹ. Ponetis in cista a latere ejus. Ο'. καὶ θήσετε ἐν θέματι ('Α. λάρνακι¹⁵) βερσεχθάν (alia exempl. βαεργάζ¹⁶) ἐκ μέρους ('Αλλος' ἐκ πλαγίων¹⁷) αὐτῆς. Aliter: 'Α. (θήσετε) ἐν ὕφει (s. ὑφῆ) κουράς. Σ. θέτε ἐν τῷ λαρνακίῳ ἀπὸ πλαγίου αὐτοῦ.¹⁸
10. מְקָרָה. Casus fortuitus. Ο'. σύμπτωμα. ('Α.) συνάντημα. Σ. συγκυρία.¹⁹
11. כָּלוּ. Ο'. ἀπεκώλυσαν. Alia exempl. ἀπέκλεισαν.²⁰
12. וְיָאֵת הָאֲרָגוֹן. Ο'. καὶ τὸ θέμα ἐργάζ (alia exempl. ἐργάζ²¹). 'Αλλοι τὸ λαρνακίον, τὸ σκεῦος.²²
- וְיָאֵת צִלְמֵי שְׁחִירֵיהֶם. Et simulacra mariscarum suarum. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἐδρῶν αὐτῶν.²³
12. וְיָעַד וְיָגֵעוּ. Ο'. ἐν τρίβῳ

- ἐνὶ ἐπορεύοντο καὶ ἐκοπιω. Ἄλλος' μυκώμεναι²⁴). Alia exempl. ἐν ὁδῷ μία ἐπορεύοντο πορευόμεναι καὶ βοῶσαι.²⁵
12. קָרוּ. Ο'. μεθίσταντο. Alia exempl. ἐξέκλιναν.²⁶
13. וַיִּשְׁמְחוּ. Ο'. καὶ ηὐφράνθησαν ('Αλλος' ἐχάρησαν²⁷).
14. וַיְהִי. Ο'. Ὦσηέ. Alia exempl. Ἰησοῦ.²⁸
- וַיִּשְׁמְחוּ. Ο'. καὶ ἔστησαν ἐκεῖ παρ' αὐτῇ λίθον. Alia exempl. καὶ ἔστη ἐκεῖ παρὰ λίθον.²⁹
17. שָׁרְהַ. Ο'. τῆς βασάνου ('Αλλος' πλημμελείας³⁰).
18. הַסַּרְנִים. Ο'. σατραπῶν. Alia exempl. σατραπειῶν.³¹
- מִמְצָר. Ab urbe munita. Ο'. ἐκ πόλεως ἐστερεωμένης ('Α. ἰσχυράς (s. ὀχυράς). Σ. τετειχισμένης³²).
- וְיָעַד כְּפָר הַפְּרָזִי. Et usque ad vicum paganorum. Ο'. καὶ ἕως κώμης τοῦ Φερεζαίου. Σ. ἕως κώμης ἀτειχίστου.³³
- וְיָעַד אֶבֶל (potior scriptura אֲבֹן) הַגְּדוּלָּה אֲשֶׁר

¹³ Sic Comp., Codd. 19 (cum τεταγμένων pro τέκνων), 44 (cum ἐφ' αἷς οὐκ ἐτέθη ζ.), 82 (ut 19), 93 (cum τετεγμένων), 106 (cum ἐφ' αἷς), 108 (ut 19), 158. Origen. ibid.: quibus iugum non est impositum. ¹⁴ Sic Codd. 29, 64, 144, 242, Arm. 1, Origen. ¹⁵ Cod. 108. Cod. 243* in marg. sine nom.: λάρνακι. ἀγγείῳ, posterius ex glossemate, ut videtur. ¹⁶ Sic Codd. III (cum ἀργός), XI, 29, 56 (cum ἐργάζ), 71, 82 (cum βαεργάζ), alii (inter quos 243*). Theodoret. Quaest. X in 1 Reg. p. 365: ἐπέθεσαν δὲ ταῦτα σκεῦει τινὶ, ὃ οἱ μὲν Ο' προσηγόρευσαν βοεργάζ, Ἰώσηπος δὲ γλωσσόκομον. ¹⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. Duplex versio, ἐκ πλαγίων μέρους αὐτῆς, est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁸ Procop. p. 11: Ἐν θέματι βαεργάζ. Σύμμαχος οὕτως· θέτε ἐν τῷ λ. ἀπὸ πλ. αὐτοῦ· ὃ δὲ Ἀκύλας· ἐνυφήκουρας (ἐν ὕφει κουράς Cat. Niceph. T. II, p. 319). Aquilae igitur, cujus versionem sine causa in suspicionem vocaverunt Dru-sius et Montef., vox אֲרָגוֹן composita est ex אֲרָג, textura, et אֵ, vellus (κουρά Deut. xviii. 4. Job. xxxi. 20 in LXX). ¹⁹ Cod. 243* in marg.: συνάντημα. συγκυρία. Montef. e Regio edidit: Σ. συγκύφιον, quae vox nulla est. Ad Aquilam cf. Hex. ad Deut. xxiii. 10. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 29, 44, alii (inter quos 243*). ²¹ Sic Ald.

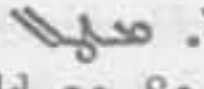
(cum θεμαεργάζ), Codd. III (cum ἀργός), XI, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*, cum θε βαεργάζ). ²² Cod. 243* in marg. sine nom. ²³ Sic Comp., Ald. (cum τὰ ὁμοιώματα pro τὰς εἰκόνας), Codd. III, XI (ut Ald.), 44, 74, 106, 120, 134, 243* (in marg.), Arm. 1. ²⁴ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, in quibus totus locus sic habetur: ἐν τρίβῳ ἐν ἣ ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐξέκλιναν δεξιὰν οὐδὲ ἀριστεράν· ἐν ὁδῷ μᾶ κ. τ. ε. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἐξέκλιον), 108. ²⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. Sic in textu Comp., necnon (cum καὶ ἐχάρησαν καὶ ἐπορεύθησαν) Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἐχάρισαν). ²⁸ Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii (inter quos 243*). ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³⁰ Cod. 243* in marg. sine nom. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum σατραπιων), 29, 44, 52, alii (inter quos 243*). ³² Procop. p. 21: Ἐκ πόλεως ἐστ. καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀκύλας ἰσχυράς φησὶν· ὃ δὲ Σύμμαχος· τετειχισμένης ἕως κώμης ἀτειχίστου, καὶ ἕως Ἀβελ τῆς μεγάλης, δι' ἧς ἀφῆκαν τὴν κιβωτὸν κυρίου. Cod. 108 in marg.: τετειχισμένης. Cod. 243* in marg.: τετειχισμένης. ὀχυράς. ³³ Procop., ut supra. Cod. 243* in marg.: ἀτειχίστου. Cf. Hex. ad Deut. iii. 5.

- הַיָּהוָה יָרָן אֶת הַלֵּב וַיִּחַי. Ο'. και ἕως λίθου τοῦ μεγάλου, οὗ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου. Σ. και ἕως Ἀβελ τῆς μεγάλης, δι' ἧς ἀφῆκαν τὴν κιβωτὸν κυρίου.³⁴
19. בְּאֵרוֹן בְּרָאוּ. Ο'. ὅτι εἶδαν κιβωτόν. Ἀ. ὅτι ἐνέβλεψαν εἰς τὸ γλωσσόκομον.³⁵
20. הָיָה לִפְנֵי לְעַמְּדָה. Ο'. διελθεῖν (alia exempl. παραστήναι³⁶) ἐνώπιον κυρίου. Οἱ λοιποὶ στήναι (s. ὑποστήναι) ἔμπροσθεν κυρίου.³⁷

CAP. VII.

2. וַיִּנְהוּ. *Et lamentati sunt.* Ο'. και ἐπέβλεψεν (alia exempl. ἐπέστρεψεν¹).
3. הִסִּירוּ. Ο'. περιέλετε. Alia exempl. ἐξάρατε.²
וַיַּעֲשֶׂה יְהוָה. Ο'. και τὰ ἄλση ('Ἄλλος Ἀσταρώθ³).
4. וַיִּסִּירוּ. Ο'. και περιεῖλον (alia exempl. ἐξῆραν⁴).
וַיַּעֲשֶׂה יְהוָה. Ο'. και τὰ ἄλση Ἀσταρώθ ('Ἀ. Ἀσταρώθ⁵).
6. וַיִּקְבְּצוּ. Ο'. και συνήχθησαν. Alia exempl. και συνήχθη ὁ λαός.⁶

6. הַיָּהוָה יָרָן אֶת הַלֵּב וַיִּחַי. Ο'. ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιον κυρίου (alia exempl. τῷ κυρίῳ⁷).
- וַיִּשְׁפֹּךְ. Ο'. και ἐδίκαζε (s. ἐδίκασε). Ἄλλος ἔκρινεν.⁸
9. לָקַח שַׁמּוּנִים. Ο'. και ἔλαβε Σαμουήλ. Alia exempl. και εἶπεν Σαμουήλ· μή μοι γένοιτο ἀποστήναι ἀπὸ κυρίου θεοῦ μου, τοῦ μὴ βοᾶν περὶ ὑμῶν προσευχόμενον. και ἔλαβεν Σαμουήλ.⁹
10. וַיִּחַי. *Et conturbavit eos.* Ο'. και συνεχύθησαν. Ἀ. (και) ἐφαγεδαίνισεν αὐτούς.¹⁰
Θ. και ἐξέστησεν αὐτούς.¹¹
11. וַיִּרְדְּפוּ. Ο'. και κατεδίωξαν (Σ. ἐπάταξαν¹²).
12. וַיִּבֶן הַשֵּׁן. *Et inter Shen.* Ο'. και ἀναμέσον τῆς παλαιᾶς (Σ. τοῦ ἀκρωτηρίου¹³).
- וַיִּבֶן הַשֵּׁן. Ο'. Ἀβενέζερ, λίθος τοῦ βοηθοῦ. Alia exempl. Ἀβενέζερ, ὃ σημαίνει, λίθος τοῦ βοηθοῦ.¹⁴
14. מִקְרָן. Ο'. ἀπὸ Ἀσκάλωνος (alia exempl. Ἀκκαρών¹⁵).
- וַיַּעֲד. Ο'. ἕως Ἀζόβ (alia exempl. Γέθ¹⁶).

³⁴ Procop., ut supra. ³⁵ Bar Hebraeus: . ³⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Theodoret. ³⁷ Procop. p. 22: Τίς δυνήσεται παραστήναι [ἐξελεθεῖν Cat. Niceph. T. II, p. 324]; ἀντὶ τοῦ στήναι και ὑποστήναι ἔμπροσθεν κυρίου, ὡς οἱ λοιποί. Ubi lectio ὑποστήναι Symmachum sapit, coll. Hex. ad Psal. lxxv. 5. Dan. xi. 6. Obad. 11.

CAP. VII. ¹ Sic Comp., Codd. 56 (cum ἐπέστρεψαν), 82, 93, 108, Reg. ² Sic Codd. 82, 93, Reg. Cf. Hex. ad 4 Reg. xviii. 22. (Ad τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους (sic) Cod. 243* in marg. scholium habet: Οὗς καλεῖ ὧδε θεοὺς, παρακατιῶν βααλεῖμ ἐπονομάζει.) ³ Cod. 108 in marg. sine nom. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵ Aquilae lectio in textum LXXviralem irrepsit, teste Theodoret. Quaest. XI in 1 Reg. p. 366: Τὰ δὲ ἄλση Ἀσταρώθ ὁ Ἀκύλας ἠρμήνευσε, τουτέστι, τὰ τῆς Ἀσάρτης ἀγάλματα Ἀσάρτην δὲ καλοῦσι τὴν Ἀφροδίτην. Minus emendate Procop. p. 22, Reg., et Cod. 243* in marg.: Ἀκύλας τὰ τῆς Ἀσάρτης ἀγάλματα φησιν, unde Montef. perperam dedit: Ἀ. τὰ τῆς Ἀσάρτης ἀγάλματα. Cf. Scharfenb. in *Animaadv.* T. II, p. 100. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243*). ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 243*, 245. ⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. (cum ἐδίκασε in textu).

⁹ Sic Ald., Codd. 29 (cum προσευχόμενος), 44 (om. θεοῦ μου), 55, 56, 64, alii (inter quos 243*). ¹⁰ Cod. Reg. (ad συνεχύθησαν): Ἀ. ἐφαγεδαίνισαν (sic). Cod. 243* in marg. (ad ἐπάταξαν) duas lectiones anonymas habet: ἐφαγεδήμισαν αὐτούς, et ἐφαγεδέμισαν. (Ἀ φαγέδαινα duplicem verbi formam φαγεδαίνω et φαγεδαίνίζω (1 Reg. v. 6, vii. 10) Aquilae vindicavimus, rejectis ut minus probis φαγεδαίνω et φαγεδαίνίζω. Cf. Hex. ad Deut. vii. 23. 1 Reg. v. 9. Psal. xvii. 15. Jerem. li. 34.) ¹¹ Cod. 108 affert: Θ. ἐξέστησαν. Codd. Reg., 243*, in marg.: ἐξέστησαν. Cod. 158 autem in textu: και ἐξέστησεν αὐτούς, και συνεχύθησαν, unde veram Theodotionis manum restituimus. Cf. Hex. ad Deut. l. c. ¹² Cod. 108. Symmachus, ni fallor, verba וַיִּרְדְּפוּ et וַיִּבֶן, quasi ordine praepostero collocata, in vertendo transposuit. ¹³ Cod. 108 (cum ἀκρωτ.). Codd. Reg., 243*, in marg.: τοῦ ἀκρωτηρίου. Cf. ad Cap. xiv. 4. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 121 (cum ὃ σημαίνει in marg.), 123, 243* (ut 121). Haec, λίθος τοῦ β., desunt in Codd. 52, 119 (in textu), 242. Vet. Lat.: *Abennezer, quod est, lapis adjutoris.* ¹⁵ Sic Comp. (cum Ἀκκαρών), Ald., Codd. III, XI, 19, 52 (ut Comp.), 55, 56, 82, alii (inter quos 243*, cum ἀπὸ Ἀκκαρώνος ἕως Βαιθχάρ). ¹⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 74, 82, alii, Arm. 1.

15. וַיִּשְׁפֹּט. Ο'. καὶ ἐδίκαζε (alia exempl. ἔκρινε¹⁷).

16. מִיָּדַי שָׁנָה בְּשָׁנָה. Quotannis. Ο'. κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν. Alia exempl. ἀφ' ἱκανοῦ ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτόν.¹⁸

אַתָּה כָּל-הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה. Ο'. ἐν πᾶσι τοῖς ἡγιασμένοις τούτοις. Schol. εἰς πάντας τοὺς τόπους τούτους οἷς ἦσαν οἱ ἄγιοι.¹⁹

CAP. VIII.

3. וַיִּטּוּ אַחֲרַי הַבָּצֵעַ. Ο'. καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας (alia exempl. πλεονεξίας¹). 'Α. Θ. καὶ ἔκλιναν ὀπίσω τῆς πλεονεξίας. Σ. ἀλλὰ μετέκλινον ἀκολουθοῦντες τῇ πλεονεξίᾳ.²

6. וַיִּרַע. Ο'. καὶ πονηρόν. Alia exempl. καὶ ἦν πονηρόν.³

7. מִצָּסוֹ. Ο'. ἐξουθενήκασιν. Σ. ἀπεδοκίμασαν.⁴

9. מִשְׁפָּט. Ο'. τὸ δικαίωμα ('Αλλος κρίμα⁵).

10. אַתָּה כָּל-דְּבָרַי. Ο'. πᾶν τὸ ῥῆμα. Alia exempl. πάντας τοὺς λόγους.⁶

11. בְּמַרְכָּבָתוֹ. In curru ejus. Ο'. ἐν ἄρμασιν (alia exempl. ἄρματηλάτας; alia, ἐν ἄρματηλάταις⁷) αὐτοῦ.

12. וַיִּלְחַדְוּ וַיִּלְחָצוּ וַיִּשְׁוּ וַיִּלְחָצוּ. Ο'. καὶ θερίζειν θερισμὸν αὐτοῦ, καὶ τρυγᾶν τρυγητὸν αὐτοῦ. Alia exempl. praemitt. καὶ ἀροτριᾶν τὴν ἀροτριασιν αὐτοῦ.⁸

13. וַיִּלְאֶפוּ. Et in pistrices. Ο'. καὶ εἰς πέσσουσας. Schol. μαγκιπίσσας.⁹

15. וַיִּרְעִיכֶם. Ο'. καὶ τὰ σπέρματα (Σ. σπόριμα¹⁰) ὑμῶν.

18. בְּהִרְתֶּם. Ο'. ἐξελέξασθε. Alia exempl. ἡρετίσασθε.¹¹

Ο'. (—) ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε (alia exempl. ἡτήσασθε¹²) ἑαυτοῖς βασιλέα (♣).

CAP. IX.

1. גְּבוּר חַיִל. Pollens oribus. Ο'. ἀνὴρ δυνατός (alia exempl. δυνατὸς ἰσχύϊ¹).

2. מִשְׁכְּמוֹ. Ο'. ὑπερωμίαν. 'Αλλος ἀπὸ ὤμου (αὐτοῦ).²

מִכָּל-הָעָר. Ο'. ὑπὲρ πᾶσαν τὴν γῆν. 'Αλλος ὑπὲρ πάντα τὸν λαόν.³

4. שָׁלַח. Ο'. Σελχά. Alia exempl. Σαλισά.⁴

5. פֶּן-יִחְדַּל. Ne desistat. Ο'. μὴ ἀνείς ('Α. κοπάσας⁵).

¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁸ Sic Codd. 19 (cum ἐφ' ἱκανοῦ), 82 (idem), 93, 108 (ut 19). Cf. ad Cap. xviii. 30. ¹⁹ Sic in marg. Codd. Reg., 243* (cum οἱ ἦσαν). Montef. edidit: 'Αλλος εἰς πάντας κ.τ.έ.

CAP. VIII. ¹ Sic Codd. 55, 82, 93, 108 (in marg.). Ad συντελεῖα cf. Hex. ad Jerem. vi. 13. Ezech. xxii. 12, 13. Cod. 243* in marg. ad συντελείας: ἀντὶ τοῦ, τῆς πλεονεξίας, τῆς εἰς τέλος ἀχρεϊούσης τὸν νοῦν ῥίζα γὰρ κ.τ.έ. ² Nobil. Ad rarius vocab. μετακλίνειν cf. Hex. ad Psal. xliii. 9. Masius in *Syrorum Pecul.* p. 36 affert: ❖]לכסא .ל .ל.

³ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243*). ⁴ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.), uterque cum ἐξουθενώκασιν in textu. ⁵ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁶ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243*). ⁷ Prior lectio est in Codd. XI (cum εἰς ἄρμ.), 19 (cum ἄρματηλάτους), 82, 93, 108, Arm. 1; posterior in Codd. 29, 52, 55, aliis (inter quos 243*).

⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Bar Hebr. citat: τρυγᾶν τρ. αὐτοῦ, καὶ θερίζειν θ. αὐτοῦ. ⁹ Codd. Reg., 243*, in marg.: μαγκιπίσσας. Etymol. Gud. p. 376: Μάγκιπες

'Ρωμαῖστὶ οἱ τεχνῖται τοῦ ἄρτου. Mire Schleusner. in *Nov. Thes.* s. v.: "Vox haec est misere corrupta. Reponendum est μαγπέσσαι (!!), ut compositum sit ex μαγίς, frustum ranis, et πέσσω, coquo." ¹⁰ Cod. 108. ¹¹ Sic Codd. 19 (cum ἡρετίσασθε), 82 (idem), 93 (idem), 108, Reg. Cf. Hex. ad Jud. v. 8. Psal. cxviii. 173. ¹² Sic Codd. 19, 44 (cum ἡτήσασθε ἐξελέξασθε), 82, 93, 106 (ut 44), 108. Montef. e Regio (!) male dedit: 'Αλλος ἡγήσασθε. Vet. Lat.: quia petistis vobis regem.

CAP. IX. ¹ Sic Comp., Ald. (cum δ. ἐν ἰσχύϊ), Codd. 19, 56, 64, alii. ² Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. Cf. ad Cap. x. 23. ³ Sic in textu Codd. 56, 108 (in marg.), 246. ⁴ Sic Comp., Codd. III (cum Σαλισά), 44 (cum Σααλισά), 74, 106 (ut 44), 120, 134 (ut 44), 247 (cum Σαλησσά), Bar Hebr. Cf. Hex. ad 4 Reg. iv. 42. ⁵ Montef. e Regio exscripsit: 'Α. κοπάσας. Correxit Scharfenb. in *Animaadv.* T. II, p. 101. Praeterea non Aquilae, sed Theodotioni lectionem tribuere suadent Hex. ad Job. iii. 17. Ezech. iii. 11.

6. נִלְכָּה שָׁם. Ο'. πορευθῶμεν. Alia exempl. πορευθῶμεν δὴ ἐκεῖ.⁶
7. וְתִשׁוּרָה אֵין. Et munus non est. Ο'. καὶ πλείον οὐκ ἔστι μεθ' ἡμῶν. *Ἄλλος* καὶ ὑπόστασιν οὐκ ἔχομεν.⁷
8. מָה אֶתָּנוּ. Ο'. τὸ ὑπάρχον ἡμῖν. *Ἄλλος* τί ἔχομεν;⁸
9. לְפָנַי. Olim. Ο'. καὶ ἔμπροσθεν. Σ. τὸ πάλαι.¹⁰
- עַד-הָרְאָה. Ο'. πρὸς τὸν βλέποντα (Σ. Θ. τὸν ὁρῶντα¹¹).
- כִּי לִנְבִיא הַיּוֹם יִקְרָא לְפָנַי הָרְאָה. Qui enim propheta hodie, vocabatur olim videns. Ο'. ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν, ὁ βλέπων (*Ἄλλος* ὁ ὁρῶν¹²). Σ. τὸν γὰρ προφήτην τότε ἐκάλουν κατὰ τὸ ἀρχαῖον τὸν ὁρῶντα.¹³
11. נְעֻרָי. Ο'. τὰ κοράσια. *Ἄλλος* νεάνιδας.¹⁴
12. מְהֵרָ. Ο'. Vacat. Alia exempl. τάχυνον, s. ταχύνετε.¹⁵
- בְּבִמָּה. In loco edito. Ο'. ἐν Βαμᾶ. 'Α. ἐν ὑψώματι.¹⁶
13. עַד-בְּנֹאֵי. Ο'. ἕως τοῦ εἰσελθεῖν (alia exempl. παραγενέσθαι¹⁷) αὐτόν.
13. כִּי-הָיָה. Ο'. ὅτι οὗτος. Alia exempl. ἐπειδὴ αὐτός.¹⁸
- הַקְּרָיִם. Ο'. οἱ ξένοι. 'Α. οἱ κεκλημένοι.¹⁹ *Ἄλλος* οἱ κλητοί.²⁰
15. יוֹם הַדָּה. Ο'. ἡμέρα μιᾶ. Σ. πρὸ μιᾶς ἡμέρας.²¹
16. עָצָה. Ο'. ὡς ὁ καιρὸς (alia exempl. add. οὗτος²²). *Ἄλλος* (ὡς) ἡ ὥρα.²³
17. יַעֲזֵר בְּעַמִּי. Imperabit populo meo. Ο'. ἄρξει ἐν τῷ λαῷ μου. Alia exempl. κατάρξει ἐπὶ τὸν λαόν μου.²⁴
18. וַיָּבֵי. Ο'. καὶ προσήγαγε (alia exempl. προσήλθεν²⁵).
- הָרְאָה. Ο'. τοῦ βλέποντος (*Ἄλλος* ὁρῶντος²⁶).
20. שְׁלֹשָׁתַיִם הַיּוֹמִים. Ο'. τριταίων. Σ. τριημέρων.²⁷
- לֹא-תִשָּׂא לְבַבְךָ לְבָרְכָהּ. Ο'. μὴ θῆς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς. *Ἄλλος* μὴ μεριμνήσης.²⁸
- תַּדְמֶנָּה. Desiderium. Ο'. τὰ ὠραῖα (*Ἄλλος* ἐπιθυμητά²⁹).
21. מִן-מִקְרָא הַצָּהָר וּמִפְּשָׁתַי מִכָּל-מְבַשֵּׁי בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. Ο'. τοῦ μικροῦ (alia exempl. μικροτέρου³⁰) σκήπτρου φυλῆς 'Ισραήλ; καὶ τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὄλου σκήπτρου Βενιαμίν; *Ἄλλος* ἐκ τῆς ἐλαχίστης φυλῆς τοῦ 'Ισραήλ; καὶ ἡ πατριά μου ὀλιγοστή παρὰ πάσας τὰς πατριάς τοῦ Βενιαμίν;³¹

❖

❖

⁶ Sic Ald., Codd. III (om. δὴ), 29, 44 (ut III), 52, 55, alii (inter quos 243*). ⁷ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ⁸ Cod. 93 in marg. ⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁰ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). ¹¹ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). ¹² Cod. 243* in marg. sine nom. ¹³ Nobil. Lectionem pro mero scholio habendam esse sine causa censuit Scharfenb. Ad ἔμπροσθεν Cod. 243* in marg. sine nom.: τὸ ἀρχαῖον; ad ὁ βλέπων autem: τὸν ὁρῶντα. ¹⁴ Cod. 93 in marg. sine nom.: νεάνι^Δ (sic). ¹⁵ Prior lectio est in Codd. III, 82, 93; posterior in Comp., Ald., Codd. 19, 44, 74, aliis, Arm. I. ¹⁶ Euseb. in Onomastico, p. 98: 'Ο δὲ Ἀκύλας τὸ, ἐν Βαμᾶ, ὑψώματι ἠρμήνευσεν. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 13. Ezech. xx. 29. Paulo aliter Theodoret. Quaest. XVII in I Reg. p. 369: Τὴν (τὸ Nobil.) μέντοι Βαμᾶ ὑψηλὴν (ὑψηλὸν Nobil.) ὁ Ἀκ. ἠρμήνευσε· Γαβαὰ δὲ τὸν βουνόν· ξένους δὲ τοὺς κεκλημένους· τὴν δὲ κωλέαν κνήμην. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19,

82, 93, 108. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Theodoret., ut supra. ²⁰ Cod. 93 in marg. sine nom.: οἰλί^Γ (sic). Cf. Hex. ad Prov. ix. 18. ²¹ Codd. Reg., 108. Hieron.: ante unam diem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 44, alii. ²³ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐν τῷ λ.), 56, 82, 93, 108, 246. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 44, 82, 93, 106, 108, Reg. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁷ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). ²⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. Fortasse est Symmachi, quem, ut solet, expressit Hieron., vertens: ne sollicitus sis. ²⁹ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 44, 55, alii (inter quos 243*). ³¹ Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 337: Τὸ, ἐκ τοῦ μικροτέρου σκ. φ. 'Ισραήλ, ἄλλος φησὶν· ἐκ τῆς ἐλαχίστης—Βενιαμίν. Clausulam posteriorem, καὶ ἡ πατριά—Βενιαμίν, in textu habent Comp., Codd. 19 (om. τὰς), 82 (cum ὑπὲρ pro παρὰ), 93, 108 (ut 19).

22. **הַתְּשֻׁבָּה**. *In coenaculum*. *Ο'* εἰς τὸ κατάλυμα (*'Α.* γαζοφυλάκιον. *Σ.* ἐξέδραν. *Θ.* σκηνήν³²).

וַיִּתֵּן. *Ο'* καὶ ἔθετο (alia exempl. ἔταξεν³³).

24. **וַיִּרָם**. *Et sustulit*. *Ο'* καὶ ἤψησεν (alia exempl. ἤρεν³⁴).

וְהָיָה אֲרָמֻם וְהָיָה קִשְׁיָהּ. *Armum et quod ei adhaeret*. *Ο'* τὴν κωλέαν (*'Α.* τὴν κνήμην³⁵). Alia exempl. τὴν κωλέαν καὶ τὸ ἐπ' αὐτῆς.³⁶

וְהָיָה הַנְּשָׂאָר שִׁים לְפָנַי אֲנִי. *Ο'* ἰδοὺ ὑπόλειμμα (alia exempl. μαρτύριον³⁷), παράθες αὐτὸ ἐνώπιόν σου, καὶ φάγε. *'Α.* ἰδοὺ τὸ ὑπολειμμένον, θές ἐνώπιόν σου, φάγε.³⁸ *Σ.* (ἰδοὺ) τὸ ὑπολειφθέν...³⁹ Schol. τὸ ἀφωρισμένον μέρος.⁴⁰

כִּי לְמוֹעֵד שָׂמוֹר לְךָ. *Ο'* ὅτι εἰς μαρτύριον τέθειταί σοι. *'Α.* ὅτι εἰς καιρὸν (s. εἰς συνταγὴν) πεφυλαγμένον σοι.⁴¹ *Σ.* ὅτι ἐπίτηδες τετήρηταί σοι.⁴²

לֵאמֹר קְרָאתִי. *Ο'* παρὰ τοὺς ἄλλους (alia exempl. παρὰ τοῦ λαοῦ⁴³), ἀπόκνιζε. *'Α.*

τῷ λέγειν, τὸν λαὸν κέκληκα.⁴⁴ *Θ.* ὅτι ἐλέχθη, τὸν θεὸν ἐκάλεσα.⁴⁵

26. **וְעַד**. *Ο'* ἕως ἔξω. **Αλλος* εἰς ἀγρόν.⁴⁶

27. **וְעַד**. *Ο'* εἰς μέρος. Alia exempl. εἰς ἄκρον.⁴⁷ *Σ.* *Θ.* ἐν τελευταίῳ.⁴⁸

וַיַּעֲבֹר. *Ο'* Vacat. **Αλλος* καὶ διήλθεν.⁴⁹

וַיִּשְׁמְעוּ. *Ο'* καὶ ἀκουσον (alia exempl. ἀκουστόν σοι⁵⁰). **Αλλος* καὶ ἀκουστόν σοι ποιήσω.⁵¹

CAP. X.

1. **כִּי לֹא**. *Ο'* οὐχί. Alia exempl. ὅτι.¹ *Ο'* ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτοῦ (alia exempl. add. κυκλόθεν²).

2. **בְּבִרְיָהּ**. *Ο'* ἐν τῷ ὄρει. Alia exempl. ἐν τοῖς ὄρεισι; alia, ἐν τῷ ὄρει.³

בְּזֵלְזָה. *In Zelzah*. *Ο'* ἄλλομένους μεγάλα. Alia exempl. ἐν Σηλῶ ἐν Βακαλάθ ἄλλομένους μεγάλα.⁴ Alia: μεσημβρίας ἄλλομένους μεγάλα.⁵ **Αλλος* ἐν σκιάδι ὑπὸ τὸ καῦμα.⁶

³² Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). Cf. Hex. ad Jerem. xxxvi. 10. Ezech. xl. 17. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (non pro εἰσῆγαγεν, qui error est Montefalconii). Lectio Symmachum omnino refert, coll. Hex. ad Psal. viii. 2. Jerem. lii. 52. Ezech. iii. 17. ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. XI (cum ἤψησεν καὶ ἤρεν), 19, 29, 52, alii (inter quos 243*). ³⁵ Theodoret. (ut supra), Phot. in Cat. Niceph. T. II, p. 338. Cod. Reg. in marg.: οἱ λοιποὶ τὴν κωλέαν κνήμην εἶπον, ὃ ἐστὶν ἀγκύλη. Cf. Hex. ad Exod. xxix. 22. Lev. viii. 32. Cod. 56 in marg.: ὁμοπλάτην. ³⁶ Sic Comp. (cum κωλαίαν), Ald., Codd. III, 19, 44, 74, alii. Cod. 243* in marg.: τὸ ἐπ' αὐτῆς. ³⁷ Sic Codd. 19, 56 (in marg.), 82, 93 (cum ὑπόλειμμα in marg.), 108, Procop. p. 29, Theodoret. ³⁸ Nobil. ³⁹ Procop. ibid.: Ὁ δὲ Σύμ. ἀντὶ τοῦ, μαρτύριον, τὸ ὑπολειφθέν ἐξέδωκεν καὶ ἀντὶ τοῦ, ὅτι εἰς μαρτύριον τέθειταί σοι, ὅτι ἐπίτηδες τετήρηταί σοι. Cod. 243* in marg.: τὸ λειφθέν. ⁴⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. (ad ὑπόλειμμα) sine nom. ⁴¹ Nobil. in continuatione. Ad εἰς μαρτύριον Cod. 243* in marg. sine nom.: καιρὸν εἰς συνταγὴν πεφυλαγμένον σοι, ubi εἰς συνταγὴν ad duplicem Aquilae editionem pertinere videtur. Cf. ad Cap. xiii. 8. xx. 35. ⁴² Procop. (ut supra), Cod. 243* (in marg. sine nom.). Hieron.: quia de industria servatum est tibi. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum παρὰ τοῦ ἀνοῦ), XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243* in

marg.), Arm. 1. ⁴⁴ Nobil. in continuatione (cum λέγων pro τῷ λ.). Procop. p. 30: τὸ δὲ, παρὰ τοῦ λαοῦ, Θεοδ. ἐξέδωκεν, ὅτι ἐλέχθη, τὸν λαὸν ἐκάλεσα. Ἄκ. δὲ, τὸ (sic) λέγειν, τὸν λαὸν κέκληκα. ⁴⁵ Procop., Cod. 243* in marg. sine nom. ⁴⁶ Cod. Reg. Cf. Hex. ad Cant. Cant. viii. 1. Nisi forte lectio eadem sit cum sequente, εἰς ἄκρον. ⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εἰς μέρος in marg.). ⁴⁸ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). Lectio Aquilam potius quam binos interpretes sapit, quibus anonymam εἰς ἄκρον libentius tribuerim. Cf. Hex. ad Jos. xv. 21. Jesai. xxxvii. 24. lvi. 12. ⁴⁹ Sic in marg. Cod. 243*; in textu autem Codd. III, 247. ⁵⁰ Sic Ald., Codd. III, XI, 29, 55, 64, alii. ⁵¹ Sic in textu Codd. 52, 119 (ex corr.), 144, 243* (cum ποιήσω in marg.).

CAP. X. ¹ Sic Ald., Codd. 19, 29, 55, alii (inter quos 243*). Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom.: ὅρα ὅτι, quod scholium grammaticum esse crediderim. ² Sic (Comp. lacunam habet), Ald., Codd. II, III, XI, 19, 44, 52, 55 (cum τῶν κ.), alii (inter quos 243*), Arm. 1, Vulg. ³ Prior scriptura est in Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246; posterior in Codd. 71, 158. ⁴ Sic Ald., Codd. XI, 29 (cum ἐν Σηλῶμ Βακαλάθ), 44, 52, 55 (cum Βακαλλάθ), 64, alii. ⁵ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108 (cum ἐν Σηλῶ σμαακαλάθ in marg.), 246. Hieron.: in meridie. ⁶ Montef. e Regio exscripsit: **Αλλος* ἐν σκιάδι τὸ σῶμα,

2. נָשַׁת. *Abjecit.* Ο'. ἀποτείνακται. Θ. ἀφῆκεν.⁷
 אֶת-דְּבָרֵי. Ο'. τὸ ῥῆμα. *Alia exempl.* τὴν φρον-
 τίδα.⁸
 וְדָאג לָכֶם. Ο'. καὶ ἔδαψιλεύσατο (גָּד?) δι'
 ὑμᾶς. *Alia exempl.* καὶ μεριμνᾷ περὶ ὑμῶν;
alia, καὶ φροντίζει περὶ ὑμῶν.⁹
3. עַד-אֵלֶּן תְּבוֹר. Ο'. ἕως τῆς δρυὸς Θαβώρ (**Αλ-*
*λος· ἐκλεκτῆς*¹⁰).
 שְׁלֹשָׁה גְדִיִּים. Ο'. τρία αἰγίδια. *Alia exempl.*
 τρεῖς ἐρίφους.¹¹ Σ. (τρεῖς) νεβρούς.¹²
 כְּנָרוֹת. *Placentas.* Ο'. ἀγγεῖα. 'Α. περίμετρα.
 Σ. κολλύρας.¹³
 נָבֶל. Ο'. ἀσκόν. 'Α. ἀμφορέα. Σ. νέβελ.¹⁴
4. שְׁתֵּי-לֶחֶם. Ο'. δύο ἀπαρχὰς ἄρτων. 'Α. δύο
 ἄρτους.¹⁵
5. נִצְבֵי פְּלִשְׁתִּים. *Stationes Philistaeorum.* Ο'.
 τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων. *Aliter:* Ο'.
 Νασίβ ὁ ἀλλόφυλος.¹⁶ (Σ.) τόπος ὑψηλός..
 **Αλλος· στάσις.*¹⁷
5. לְקַבֵּל. *Catervae.* Ο'. χορῶ. Σ. σχοινίσματι.¹⁸
 **Αλλος· συνόδω.*¹⁹
 וְכִנּוֹר. Ο'. καὶ κινύρα (Σ. κιθάρα²⁰).
6. וְהִצִּיחַ. *Et irruet.* Ο'. καὶ ἐφαλείται ((Σ.)
 ἐφορμήσει. **Αλλος· ἐπιπεσεῖται*²¹).
8. לְבָבִי וְבָבִי וְבָבִי. Ο'. καὶ θυσίας (*alia ex-*
empl. καὶ θύσαι θυσίας²²) εἰρηνικὰς (**Αλλος·*
*σωτηρίας*²³).
- לְהִתְהַלֵּךְ. *Exspectabis.* Ο'. διαλείψεις. 'Α. ὑπο-
 μενεῖς. **Αλλος· περιμενεῖς.*²⁴
9. וְכִמּוֹ יִתְפַּנֵּה. Ο'. ὥστε ἐπιστραφῆναι τῷ ὄμῳ
 αὐτοῦ. **Αλλος· ὡς ἐκλινε τὸν ὄμον αὐτοῦ.*²⁵
10. לְקַבֵּל. Ο'. χορός. **Αλλος· συστροφῆ.* **Αλ-*
*λος· σχοίνισμα.*²⁶
 וְהִצִּיחַ. Ο'. καὶ ἤλατο (('Α.) ἐνηυλίσθη. (Σ.)
 ἐφόρμησεν. **Αλλος· ἐπέπεσεν*²⁷).
11. נְבִיאֵי-נְבִיאֵי. Ο'. ἐν μέσῳ τῶν προφητῶν
 (*alia exempl. add. προφητεύων*²⁸).

notans: "Et quidem לְקַבֵּל *in umbra* vel *in umbrato* significat; cur autem alteram syllabam פָּקַד τὸ σῶμα verterit, frustra, ni fallor, exquiratur." Lectionem emaculavimus e Cod. 243*, in quo ductus literarum דֵי ὑπὸ paulo obscuriores sunt. Interpres autem (modo interpretis sit) videtur esse Symmachus, qui pro פָּקַד καύσων vel καῦμα posuit Jerem. iv. 11. ⁷ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cf. Hex. ad Jesai. lvii. 11. Jerem. xlii. 16); posterior in Codd. 55, 56, 246. Cod. 243* in marg.: μεριμνᾷ. φροντίζει. (In versione LXXvirali quid sibi velit ἔδαψιλεύσατο, nisi *largos sumptus fecit*, equidem non intelligo.) ¹⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. Sic in textu Codd. 19, 82, 93, 108 (cum Θαβώρ in marg.). Hieron. in Append. ad T. III, p. 1223 ed. Migne: Θαβώρ ἐκλεκτὸς λάκκος. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, Reg. ¹² Cod. Reg. ¹³ Cod. 243* in marg.: περίμετρα. κολλύρας. Montef. e Regio edidit: 'Α. περίκαρπα. Σ. κολλύρας; ubi Aquilae lectionem ingenue fatetur Schleusner. in *Nov. Thes.* s. v. περίκαρπα, sibi admodum suspectam esse, cui tamen medelam afferre nequit. Alterius codicis scripturam egregie confirmant Hex. ad Jerem. xxxvii. 21, ubi pro נְבִיאֵי e Syro nostro Aquilae vindicavimus *mensuram* (מִשְׁמֵרָה); serius autem vidimus vocab. Syriacum cum Graeco περίμετρον commutatum esse in Hex. ad Psal.

exxxii. 2. Ad ἀγγεῖα Cod. 108 in marg.: κολύρα (sic). ¹⁴ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). Cf. ad Cap. i. 24. xxv. 18. ¹⁵ Idem. ¹⁶ In Ed. Rom. duplex versio est: οὗ ἐστιν ἐκεῖ τὸ ἀν. τῶν ἀλλοφύλων ἐκεῖ N. ὁ ἀλλόφυλος. Posteriores reprobant Comp., Cod. 247, Arm. 1. Cf. ad Cap. xiii. 3. ¹⁷ Ad ἀνάστημα Cod. 243* in marg.: τόπος ὑψηλός. στάσις. Montef. vero e Regio ad נְבִיאֵי-נְבִיאֵי exscripsit: Σ. τόπον ὑψηλόν; minus probabiliter. ¹⁸ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). ¹⁹ Idem, uterque in marg. sine nom. ²⁰ Cod. 108. Cf. ad Cap. xvi. 16. ²¹ Cod. 243* in marg.: ἐπιπεσεῖται. ἐφορμήσει. Lectio posterior Symmachi est, coll. Hex. ad Jud. xiv. 6. ²² Sic Comp. (cum καὶ θύσαι εἰρ. θ.), Ald., Codd. III, 19, 29, 44, alii. ²³ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁴ Cod. 108: 'Α. ὑπομενεῖς (sic). Cod. 243* in marg.: περιμενεῖς. ὑπομενεῖς. Duplex lectio, περιμενεῖς διαλείψεις, est in Codd. 56, 246. (Vix adducor ut lectionem περιμενεῖς alii quam Aquilae tribuam, coll. Hex. ad Psal. xxx. 25. xxxii. 22. lxviii. 4 etc.). ²⁵ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁷ Idem: ἐναύσθη (sic). ἐφόρμησεν. ἐπέπεσεν. Ad Aquilam cf. Hex. ad Jud. xiv. 19 (in *Auctario*). 1 Reg. xvi. 13. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19 (cum αὐτῶν pro τῶν πρ.), 74, 93, alii, Arm. 1.

11. **הַגִּם שָׂאוּל בְּנֵי־אִיִּם**. Ο'. ἡ καὶ Σαοὺλ (Σ. μὴ ἔτι καὶ Σαοὺλ²⁹) ἐν προφήταις;
12. **וַיְמִי אֲבִיהֶם**. Ο'. καὶ τίς πατὴρ αὐτοῦ; (alia exempl. add. οὐ Κίς;³⁰)
לְמַשָּׁל. Ο'. εἰς παραβολὴν (*Ἄλλος· παροιμίαν³¹).
13. **הַבְּמֵדָה**. Ο'. εἰς τὸν βουνόν. *Ἄλλος· εἰς Βαμά.³²
14. **דָּוִד שָׂאוּל**. Ο'. ὁ οἰκεῖος ('Α. ὁ πατράδελφος³³) αὐτοῦ.
16. **אֲשֶׁר אָמַר שְׂמוּאֵל**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὃ εἶπεν Σαμουήλ.³⁴
17. **וַיִּצְעַק שְׂמוּאֵל אֶת־הָעָם**. Ο'. καὶ παρήγγειλε Σαμουήλ παντὶ τῷ λαῷ. Alia exempl. καὶ συνήγαγε Σαμουήλ πάντα τὸν λαόν.³⁵
18. **אֶת־יִשְׂרָאֵל**. Ο'. τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Alia exempl. τὸν Ἰσραήλ; alia, τοὺς πατέρας ὑμῶν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.³⁶
19. **מֵאַסְתָּם**. Ο'. ἐξουδενήκατε. ('Α.) ἀπερρίψατε. (Σ.) ἀπεδοκιμάσατε. (Θ.) ἀπόσασθε.³⁷
לְשִׁבְטֵיכֶם. Ο'. κατὰ τὰ σκῆπτρα (alia exempl. κατὰ φυλάς³⁸) ὑμῶν.
וּלְאַלְפֵיכֶם. Ο'. καὶ κατὰ τὰς φυλάς (alia exempl. κατὰ χιλιάδας³⁹) ὑμῶν.
20. **אֶת כָּל־שִׁבְטֵי**. Ο'. πάντα τὰ σκῆπτρα. Alia exempl. πάσας τὰς φυλάς.⁴⁰
20. **וַיִּלְכַּד**. *Et captus est* (sorte). Ο'. καὶ κατακληροῦται. ('Α. κατελήφθη. *Ἄλλος· ἐπέπεσεν⁴¹).
- בְּשָׁבֶט**. Ο'. σκῆπτρον. Aliter: Ο'. φυλή. Σ. σκῆπτρον.⁴²
21. **לְמַשְׁפָּחָתָיו**. Ο'. εἰς φυλάς (*Ἄλλος· συγγενείας⁴³). Alia exempl. κατὰ πατριάν.⁴⁴
Ο'. εἰς ἀνδρας. Alia exempl. κατὰ ἀνδρα ἕνα.⁴⁵
22. **עַד הַלֵּם אִישׁ**. Ο'. ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα. Alia exempl. ἔτι ἐνταῦθα ὁ ἀνὴρ.⁴⁶
23. **מִשְׁכְּמוֹ**. Ο'. ὑπερωμίαν. *Ἄλλος· ἀπὸ ὤμου ἑαυτοῦ.⁴⁷
24. **וַיִּרְעוּ**. *Et vociferati sunt*. Ο'. καὶ ἔγνωσαν (Σ. ἠλάλαξαν.⁴⁸ *Ἄλλος· ἐβόησαν⁴⁹).
25. **אֵת מִשְׁפַּט הַמֶּלֶכָה**. Ο'. τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως (alia exempl. τῆς βασιλείας⁵⁰).
לְבֵיתוֹ. Ο'. εἰς τὸν τόπον (*Ἄλλος· οἶκον⁵¹) αὐτοῦ.
26. **בְּגַבְעָתָהּ**. Ο'. εἰς Γαβαά. Alia exempl. εἰς τὸν βουνόν.⁵²
הַחַיִּיל. *Comitatus*. Ο'. υἱοὶ δυνάμεων (alia exempl. δυνάμενοι⁵³). 'Α. ἡ εὐπορία. Σ. ἡ δύναμις.⁵⁴
27. **וַיִּבְנִי בְלִיעֵל**. Ο'. καὶ υἱοὶ λοιμοί ('Α.) ἀποστασίας. (Σ.) ἀνυπότακτοι. *Ἄλλος· παρανομίας⁵⁵).

²⁹ Procop. p. 30. ³⁰ Sic Ald. (cum Κίς), Codd. III (idem), XI, 52, 55 (ut Ald.), 56 (idem), alii (inter quos 243*), Arm. I. ³¹ Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., 108, 243*. ³² Sic in textu Comp., Codd. 19 (cum εἰς τὸν β. Βαμά), 108 (idem). ³³ Procop. p. 33. Sic in textu Comp., Codd. 19, 108, Arm. I. ³⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 55, 74, alii. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 144, 158. ³⁶ Prior lectio est in Comp., Cod. III; posterior in Ald., Codd. 29, 243*. ³⁷ Cod. 243* in marg.: ἀπόσασθε. ἀπεδοκιμάσατε. ἀπερρίψατε. Cf. Hex. ad I Reg. xvi. 1. 4 Reg. xvii. 15. Jesai. vii. 15, 16. xxxi. 7. xli. 9. ³⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum τὰς φ.), 108, Reg. (ut 93). Cod. X in marg.: φυλάς. ³⁹ Sic Comp., Codd. III (cum τὰς χ.), 19, 44 (ut III), 52 (idem), 82, alii. ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243*). ⁴¹ Cod. 243* in marg.:

κατελήφθη. ἐπέπεσεν (sc. ὁ κληρος). Mox ad κατακληροῦται (v. 21) Cod. Reg. affert: 'Α. κατελήφθη. ⁴² Cod. 108. Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴³ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁴⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum πατριάς), 93 (idem), 108. ⁴⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁶ Sic Comp., Ald. (cum ὁ ἀ. ἐνταῦθα ἔτι), III (cum ἀνὴρ sine artic.), X, XI (ut Ald.), 56, 64 (ut Ald.), 71, alii. ⁴⁷ Sic Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. Cf. ad Cap. ix. 2. ⁴⁸ Codd. 108, 243* (in marg. sine nom.). ⁴⁹ Cod. 71 in textu. ⁵⁰ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 44, 71, 74, alii. ⁵¹ Cod. Reg. (in marg., ut videtur). ⁵² Sic Codd. X (in marg.), 19, 82, 93, 108. ⁵³ Sic Codd. III, 74, 106, 120, 134, Reg. ⁵⁴ Cod. Reg. Cod. 243* in marg.: ἡ δύναμις. ἡ εὐπορία. ⁵⁵ Cod. 243* in marg.: ἀποστασίας. παρανομίας. ἀνυπότακτοι. Cf. ad Cap. ii. 12.

27. וַיִּבְזְהוּ. Ο'. καὶ ἠτίμασαν ('Α. ἐξουθένησαν⁵⁶) αὐτόν.

וַיְהִי כְּמַחְרִישׁ. *Et erat quasi surdus.* Ο'. καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα (כְּמַחְרִישׁ). Alia exempl. καὶ ἐγενήθη ὡς κωφεύων.⁵⁷

CAP. XI.

2. בְּזֹאת. Ο'. ἐν ταύτῃ. Alia exempl. ἐν τούτῳ.¹

3. הֲרָה לָנוּ. *Concede nobis.* Ο'. ἄνες ('Αλλος ἔνδος²) ἡμῖν.

מִוֹשִׁיעַ. Ο'. ὁ σῶζων (Σ. ὑπερμαχῶν³).

4. גַּבְעָת. Ο'. εἰς Γαβαά. Alia exempl. εἰς τὸν βουνόν.⁴

5. אַחֲרֵי הַבָּקָר. *Post boves.* Ο'. μετὰ τὸ πρωῖ. 'Αλλος' κατόπισθεν τῶν βοῶν.⁵ 'Αλλος' ἀκολουθῶν βουσίν.⁶

מַה-לָּעַם כִּי יִבְכּוּ. Ο'. τί ὅτι κλαίει ὁ λαός; Alia exempl. τί ἐστὶν τῷ λαῷ ὅτι κλαίουσιν;⁷

7. וַיִּפֹּל פְּחַד-יְהוָה עַל-הָעָם. Ο'. καὶ ἐπῆλθεν ἔκστασις ('Αλλος' φόβος⁸) κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν 'Ισραήλ. 'Αλλος' καὶ ἐπέπεσεν φόβος κυρίου ἐπὶ τὸν 'Ισραήλ.⁹

כְּאִישׁ אֶחָד. Ο'. ὡς ἀνὴρ εἷς. 'Αλλος' ὁμοθυμαδόν.¹⁰

10. כְּכֹל-הַטּוֹב בְּעֵינֵינוּ. Ο'. τὸ ἀγαθὸν (alia exempl. πᾶν τὸ ἀρεστὸν¹¹) ἐνώπιον ὑμῶν. 'Αλλος' πᾶν ὃ τι ἂν ἀρέσῃ ὑμῖν.¹²

11. וַיִּשָּׂם. Ο'. καὶ ἔθετο (alia exempl. διέθετο; alia, διέταξεν¹³).

רִאשִׁים. Ο'. ἀρχάς. 'Α. κεφαλάς.¹⁴

בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר. Ο'. ἐν φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ (alia exempl. πρωῖνῇ¹⁵).

וַיִּכּוּ. Ο'. καὶ ἔτυπτον (alia exempl. ἐπληξεν¹⁶).

וַיִּדַּע. Ο'. κατὰ τὸ αὐτό. 'Αλλος' ὁμοῦ.¹⁷

15. וַיִּמְלֹכוּ. Ο'. καὶ ἔχρισε ('Αλλος' ἐβασίλευσε¹⁸) Σαμουήλ.

וְכָל-אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ πᾶς 'Ισραήλ. Alia exempl. καὶ πάντες οἱ ἄνδρες 'Ισραήλ.¹⁹

עַד-מָדָד. Ο'. ὥστε λίαν. Alia exempl. ἕως σφόδρα.²⁰

CAP. XII.

2. וְקָנִיתִי וְשָׁבִיתִי. *Senex et canus factus sum.* Ο'. γεγήρακα καὶ καθήσομαι ('Αλλος' πεπολίωμαι¹).

וַיִּהְיֶה לִּי. Ο'. διελήλυθα. Alia exempl. ἀνεστραμμαι.² 'Αλλος' ἀνεστράφην.³

⁵⁶ Cod. Reg. ⁵⁷ Sic Comp. (om. ὡς), Codd. 19, 44 (ut Comp.), 55, 82 (cum κωφεύγων), 93 (cum κωφεύων), 106 (ut Comp.), 108 (ut 93). Hieron.: *ille vero dissimulabat se audire.*

CAP. XI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 121, 243* (in marg.). ² Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom.

³ Cod. 108 (cum ὑπερμάχων. Cf. Hex. ad Hos. x. 6).

⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum εἰς βουνόν), 93, 108. Montef. ex Theodoreto affert: 'Α. εἰς βουνόν. Cf. ad Cap. ix. 12.

⁵ Sic in textu post τὸ πρωῖ Comp., Codd. 19, 55, 82, 93, 108, 243*. ⁶ Sic in marg. Cod. 243*; in textu autem post τὸ πρωῖ Codd. 92, 144. Hieron.: *sequens boves.* Proculdubio est Symmachi, cui ἀκολουθῶν pro אַחֲרֵי in deliciis est. Cf. Hex. ad Ezech. xii. 14. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁹ Idem. Cod. Reg. in marg.: ἐπέπεσεν; et sic in textu Comp. (cum ἔπεσεν), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.), Arm. 1. ¹⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. sine

nom. ¹¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ¹² Cod. 243* in marg. sine nom. ¹³ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 29, 55, 71, 123, 236, 243*; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁴ Cod. Reg. ¹⁵ Sic Comp. (cum ἐν τῇ πρ. φ.), Ald., Codd. III, X (cum ἐν φ. πρ.), XI, 19 (ut Comp.), 29, 44, 55, alii (inter quos 243*).

¹⁶ Sic Comp., Codd. III, 44, 74, alii (inter quos 247, cum ἐπληξεν) ¹⁷ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. ¹⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ¹⁹ Sic Comp. (om. οἱ), Ald., Codd. XI, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*).

²⁰ Sic Codd. 82, 93 (cum ὡς), 108. Cf. Hex. ad 2 Reg. ii. 17.

CAP. XII. ¹ Cod. 243* in marg. sine nom. (ad γεγήρακα). Sic in textu Comp., et (cum γεγ. καὶ πεπ. καὶ καθ. ἐκ τοῦ νῦν) Codd. 19, 82, 93 (cum πεπολίωμαι), 108, Reg. (cum ἕως τοῦ νῦν!). ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. (Opp. T. III, p. 297 D). Vet. Lat.: *conversatus sum.*

³ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Gen. v. 24. Psal. xxv. 3.

3. עָנִי. Ο'. ἀποκρίθητε. Σ. φθέγξασθε.⁴

עֲשִׂקְתִּי. *Defraudavi*. Ο'. κατεδυνάστευσα. *Αλλος· ἐσυκοφάντησα.⁵

רָצוּתִי. *Oppressi*. Ο'. ἐξεπίεσα. *Αλλος· συνέθλιψα.⁶

וְאֶעְלִים עֵינַי בּוֹ. *Et obvelaverim oculos meos cum eo (munere)*. Ο'. καὶ (s. ἦ) ὑπόδημα; ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ. *Αλλος· καὶ ἀπέκρυψα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐν αὐτῷ.⁷ *Αλλος· καὶ παρόψομαι ὀφθαλμῷ μου ἐν αὐτῷ.⁸

7. וְעַתָּה הִתְיַצְבוּ וְאֶשְׁפָּטָה אֶתְכֶם לְפָנַי יְהוָה אֵת. כָּל-צָדִיקוֹת יְהוָה אֲשֶׁר-עָשִׂיהָ. Ο'. καὶ νῦν κατάστητε, καὶ δικάσω ὑμᾶς (Θ. διακριθήσομαι ὑμῖν⁹) ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἀπαγγεῶ ὑμῖν τὴν πᾶσαν δικαιοσύνην κυρίου, ἃ (alia exempl. τὰς πάσας δικαιοσύνας κυρίου, ἃς¹⁰) ἐποίησεν. Σ. καὶ νῦν παράστητε, ἵνα διακριθῶ πρὸς ὑμᾶς ἔμπροσθεν κυρίου περὶ πασῶν τῶν ἐλεημοσυνῶν τοῦ κυρίου ὧν ἐποίησεν.¹¹

10. וְאֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאֲרָצוֹת. Ο'. καὶ τοῖς ἄλλοις (*Αλλος· Ἀσταρώθ¹²).

11. אֶת-יְרֵבֶעֶל. Ο'. τὸν Ἱεροβάαλ. Schol. τὸν Γεδεών.¹³

13. אֲשֶׁר בָּחַרְתֶּם אֲשֶׁר שָׂאֲלִתֶם. Ο'. ὃν ἐξελέξασθε (alia exempl. ἤρετίσασθε¹⁴). Alia ex-

empl. add. καὶ ὃν ἠτήσασθε.¹⁵

14. אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. *Sequentes Iovam Deum vestrum, (bene est.)* Ο'. ὀπίσω κυρίου πορευόμενοι. Alia exempl. add. οὐκ ἔσται χεὶρ κυρίου ἐφ' ὑμᾶς.¹⁶ Alia exempl. πορευόμενοι ὀπίσω κυρίου θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς.¹⁷

20. אַל-תִּסְרוּרוּ. Ο'. μὴ ἐκκλίνητε (*Αλλος· σκληρύνητε¹⁸).

21. אַחֲרֵי הַתְּהוֹ. *Post vanitatem*. Ο'. ὀπίσω τῶν μηθὲν ὄντων (*Α. κενῶν. (Σ.) ματαίων¹⁹).

אֲלֵי-יְהוָה. Ο'. οὐ περανοῦσιν οὐδέν. Σ. οὐκ ὠφελήσουσιν.²⁰

22. כִּי הוֹאִיל יְהוָה לְעִשְׂוֹת. *Quia complacuit Iovae facere*. Ο'. ὅτι ἐπιεικῶς (alia exempl. ἐπιεικαίως²¹) κύριος προσελάβετο. *Αλλος· ὅτι ἐνήρξατο κύριος ποιῆσαι.²²

23. אֲנִי הָלִילָה לִּי. Ο'. καὶ ἐμοὶ μηδαμῶς (*Αλλος· ἰλεώς μοι²³). Alia exempl. ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο.²⁴

מִיָּהוָה לְהַתְּפִילַל בְּעַדְכֶם. Ο'. ἀνιέναι (*Αλλος· διαλιπεῖν²⁵) τοῦ προσεύχεσθαι περὶ ὑμῶν. Alia exempl. τοῦ διαλιπεῖν προσευχόμενον ὑπὲρ ὑμῶν.²⁶

וְהוֹרִיתִי. Ο'. καὶ δείξω. Alia exempl. καὶ δηλώσω.²⁷ *Αλλος· (καὶ) φωτιῶ.²⁸

⁴ Cod. 108. Cod. 243* in marg.: φθέγξασθαι. ⁵ Cod. 243* in marg. sine nom. Hieron.: *calumniatus sum*.

⁶ Idem. ⁷ Haec in textum post ὑπόδημα inferunt Codd. 82, 93, Theodoret.

⁸ Cod. 243* in marg. (ad οὐδέν v. 4) sine nom. Codd. 92, 119 (in marg.), 144, post ἐξίλασμα inferunt: καὶ παρόψομαι ὀφθαλμούς ἐν αὐτῷ. Versio Symmachi esse videtur, quam aliquatenus expressit Hieron., vertens: *et contemptam (παρόψομαι) illud hodie*.

⁹ Cod. 108. Cod. 243* in marg.: διακριθήσομαι ὑμῖν. ¹⁰ Sic Codd. III, 158.

¹¹ Procop. p. 34. ¹² Cod. 243* in marg.: Ἀσταρώθ. Ἀστάρτης. Cf. ad Cap. vii. 3, 4.

¹³ Cod. X in marg. ¹⁴ Sic (hic et in loco parallelo Cap. viii. 18) Codd. 19 (cum ἤρετίσασθε), 82 (idem), 93 (idem), 108.

¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III (om. καὶ), XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*).

¹⁶ Sic Ald., Codd. X (cum ἡμᾶς), 29, 44, 52, alii (inter quos 243*), Arm. 1.

¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (om. καὶ), 108. ¹⁸ Cod.

108 in marg. sine nom. Lectio suspecta. ¹⁹ Cod. Reg.: Ἀ. κενῶν. Cod. 243* in marg.: κενῶν. ματαίων. Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. cvi. 40. Jesai. xxix. 21.

²⁰ Codd. Reg., 243*, in marg. sine nom. Ad οὐ περανοῦσιν Cod. 108 in marg. affert: Σ. οὐκ ὀφελίσουσιν (sic) οὐδέν, καὶ οὐκ ἐξε-

λοῦνται, ὅτι οὐδέν εἰσιν. διότι; ubi omnia post ὠφελήσουσιν ad versionem τῶν Ο' pertinere videntur.

²¹ Sic Codd. II (cum ἐπεὶ καὶ ὡς), X, 245. Cf. Hex. ad Jud. xix. 6.

²² Cod. 243* in marg. sine nom. ²³ Idem. Cf. ad Cap. xxii. 15.

²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. (Opp. T. XI, p. 430 C).

²⁵ Cod. X in marg. sine nom. ²⁶ Sic Comp. (cum διαλείπειν), Codd. 19 (idem), 82 (idem), 93, 108 (ut Comp.), Reg., Chrysost. (Opp. T. IX, p. 734 E, T. X, p. 546 C).

²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Nescio an Symmachi sit, coll. Hex. ad Job. xii. 7.

²⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Lev. x. 11.

24. **הגדל**. Ο'. ἐμεγάλυνε. Alia exempl. ἐμεγάλυνε ποιῆσαι.²⁹
25. **הרע פֿרעו**. Ο'. κακία (alia exempl. κακοποιούντες³⁰) κακοποιήσητε.
- תִּסְפּוּ**. *Peribitis*. Ο'. προστεθήσεσθε. 'Α. συσσυρήσεσθε. Σ. ἀπολείσθε (s. συναπολείσθε).³¹

CAP. XIII.

1. **בְּמַלְכוֹ בְּשָׁנָה שְׁנִיָּה**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ✕ υἱὸς ἐνιαυτοῦ Σαούλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.¹ Alia: υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν Σαούλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.² Σ. υἱὸς ὡς ἐνιαύσιος Σαούλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.³
- וַיִּשְׁתַּחֲוֶיֶת עַל-יְשָׁרָאֵל**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν 'Ισραήλ (4).⁴
3. **אֵת נְצִיב פְּלִשְׁתִּים**. *Stationem Philistaeorum*. Ο'. τὸν Νασίβ τὸν ἀλλόφυλον. 'Α. τὸ ὑπόστημα (s. ὑπόστημα) τῶν ἀλλοφύλων.⁵ Σ. (τὴν)

ἔκστασιν (τῶν ἀλλοφύλων).⁶ *Ἄλλος τὸ στράτευμα τῶν ἀλλοφύλων.⁷

3. **וַיִּשְׁמְעוּ הַעֲבָרִים**. Ο'. ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι. 'Α. ἀκουσάτωσαν οἱ 'Εβραῖοι.⁸ Σ. ἀκουσάτωσαν οἱ ἐν τῷ πέραν.⁹
4. **הָקָה**. Ο'. πέπαικε. Alia exempl. ὅτι πέπαικε; alia, ὅτι ἔκοψε.¹⁰
- וַיִּשְׂנֵא**. *Odiosus factus est*. Ο'. ἠσχύνθησαν. Alia exempl. ἐξουδένωσεν.¹¹
- וַיִּצְעֲקוּ הָעָם**. Ο'. καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ (alia exempl. ἀνεβόησεν ὁ λαὸς¹²) 'Ισραήλ.
5. **שְׁלֹשִׁים**. Ο'. τριάκοντα. Alia exempl. τρεῖς.¹³
- וַיִּשְׁפֹּתוּ עַל-יָם הַיָּם**. Ο'. ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν. Alia exempl. ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.¹⁴
6. **כִּי צָר-לּוֹ כִּי נִגַּשׁ הָעָם**. *Quod in angustiis erat, quia vexatus est populus*. Ο'. ὅτι στενωδὸς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτόν. Alia exempl. ὅτι ἐκθλιβονται, καὶ ἀνεχώρησεν ὁ λαός.¹⁵
7. **וַיַּעֲבְרִים**. Ο'. καὶ οἱ διαβαίνοντες (Σ. οἱ ἐκ τοῦ πέραν. *Ἄλλος 'Εβραῖοι¹⁶).

²⁹ Sic Ald., Codd. 29, 243*. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Cod. Reg. (cum συνσ.). Cod. 243* in marg.: συσσυρήσεσθε. συναπολείσθε. Ad Aquilam cf. Hex. ad 1 Reg. xv. 6. Psal. xxxix. 15. *Lectio ἀπολείσθε est in Comp., Codd. 19, 82, 92 (in marg.), 93, 108, 158.*

CAP. XIII. ¹ Sic Cod. 92 (cum υἱὸς ἐνὸς ἐν.), et sine aster. Comp., Codd. 19, 108, Procop. p. 34. Schol. apud Nobil.: υἱὸς ἐνιαυτοῦ ἦν Σ. κ. τ. ε., invitis libris. ² Sic Codd. 82, 158, Reg., Arm. 1; necnon Schol. apud Nobil., et Anon. (cum ὁ Σαούλ) in Cat. Niceph. T. II, p. 353. ³ Theodoret. Quæst. XXVI in 1 Reg. p. 372: Πῶς νοητέον τὸ, υἱὸς ἐνιαυτοῦ Σαούλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν; 'Ο Σύμμαχος οὕτως ἐξέδωκεν υἱὸς ὦν (ὦν om. Cat. Niceph. ibid.; ὡς pro ὦν Procop. ibid., et Cod. Reg. apud Montef.) ἐνιαύσιος ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. Δηλοῖ δὲ τοῦτο τὴν ἀπλότητα τῆς ψυχῆς, ἣν εἶχεν ὁ Σαούλ, ἠνίκα τῆς βασιλείας τὴν χειροτονίαν ἐδέξατο. Ταύτη δὲ οὐκ ἐπὶ πλείστον ἐχρήσατο ὅθεν ὁ ιστοριογράφος ἐπήγαγε καὶ δύο ἔτη ἐπὶ 'Ισραήλ ἐβασίλευσεν ἀντὶ τοῦ, μετὰ τῆς ἀπλότητος ταύτης δύο ἔτη ἐβασίλευσεν εἴτα εἰς πονηρίαν ἀποκλίνας, τῆς θείας χάριτος ἐγυμνώθη ὅθεν ὁ λοιπὸς χρόνος, ὃν βασιλεύων διετέλεσε, τῇ τοῦ Σαμουὴλ δημαγωγίᾳ λελόγισται. Concinit interpres Chaldaeus: **וַיִּשְׁתַּחֲוֶיֶת עַל-יְשָׁרָאֵל**, ut *infans anniculus innocens*. Cf. Geiger in *Symmachus* etc. p. 52. ⁴ Sic Cod. 92, et sine aster. Comp., Codd. 19, 82, 108, 158, Arm. 1. ⁵ Procop. p. 37: Ἀκύλας ἐξέδωκε, τὸ ὑπόστημα.

Οἱ δὲ ἀλλόφυλοι, τοὺς 'Εβραίους νικήσαντες, ἐν τοῖς ὄχυροις χωρίοις φρουρὰν ἐγκατέστησαν, ἣν ὑπόστημα καλεῖ. Sic in textu Comp. (cum ὑπόστημα), Codd. 19, 82 (cum ὑπόστημα), 93 (idem), 108 (cum ἄρχοντας in marg.). ⁶ Cod. 108: Σ. ἔκστασιν. Cod. 92 in marg.: τὴν ἔκστασιν, et τῶν ἀλλοφύλων. ⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁸ Nobil., Cod. Reg., Theodoret. ibid. p. 373. Sic in marg. sine nom. Codd. 108, 243*. Cf. ad Cap. xiv. 21. Procop. ibid. et Cod. 93 in marg.: ἀκουσάτωσαν οἱ δοῦλοι. ⁹ Nobil., Cod. Reg. Sic in marg. sine nom. Cod. 243*. Cf. ad v. 7. ¹⁰ Prior lectio est in Ald., Codd. X, XI, 56, 64, aliis (inter quos 243*), Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Mox τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων Comp., Codd. 82 (ut ante), 93 (idem), 108 (cum τὴν φρουρὰν in marg.). ¹¹ Sic Comp., Codd. X (cum ἠσχύνθη in marg.), XI, 19, 29, 56, alii (inter quos Reg., 108 (cum κατήσχυναν in marg.), 243*). Mox τοὺς ἀλλ. pro ἐν τοῖς ἀλλ. Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹² Sic Ald., Codd. III, 106, 120, 121, 134, 158, 243*, Arm. 1 (cum ἐκάλεσεν). ¹³ Sic Codd. 82, 93, 108. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19 (cum καὶ pro ἡ), 44, 74, 82, alii, Arm. 1. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐκθλιβονται), 82, 93, 108. Cod. X in marg.: ἐκθλιβη ἐκθλιβ... (sic). Cf. Mich. vii. 2 in LXX. ¹⁶ Cod. Reg.: Σ. οἱ ἐκ τοῦ πέραν. Cod. 243* in marg.: ἐκ τοῦ πέραν. 'Εβραῖοι.

7. וַיִּרְדּוּ. Ο'. ἐξέστη. 'Α. ἐξεπλάγη. Σ. ἠκολούθησε.¹⁷
8. לַמּוֹשֶׁה שֶׁרָאָה יָמֵיךָ תַּעֲבֹשׁ לַחַיִּי. *Et expectavit septem dies juxta tempus condictum quod (condixerat) Samuel. Ο'. καὶ διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ ('Α. Σ. εἰς τὴν συνταγὴν. Θ. εἰς τὸν καιρὸν¹⁸), ὡς εἶπε Σαμουήλ. 'Α. καὶ περιέμεινεν ἑπτὰ ἡμέρας εἰς συνταγὴν τοῦ Σαμουήλ. Σ. ἀνέμεινεν δὲ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὴν συνταγὴν τοῦ Σαμουήλ.¹⁹*
12. הַלְעָה הַלְעָה רַבְּנֵיהֶם לִי הִיא יְהוָה. Ο'. καὶ τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου οὐκ ἐδεήθην καὶ ἐνεκρατευσάμην ('Αλλος· ἀλλὰ ἀνέσχον²⁰), καὶ ἀνήνεγκα τὴν ὀλοκαύτωσιν. Σ. καὶ πρὶν ἢ τὸ πρόσωπον κυρίου λιτανεύσω, καὶ βιασθεὶς ἀνήνεγκα τὴν ὀλοκαύτωσίν σου.²¹
13. תְּלַכְּתָּהּ. *Stulte egisti. Ο'. μεματαιώταί σοι. 'Α. ἠγνωμόνησας. Σ. ἠφρόνησας (s. ἠφρονεύσω).²²*
15. מִן-הַגָּלִיל. Ο'. ἐκ Γαλαλίων. *Potior scriptura: ἐκ Γαλαλίων εἰς ὁδὸν αὐτοῦ.²³*
17. וַיֵּצֵאוּ אֶת-הַמִּדְבָּרִים מִפְּנֵי הַיַּרְדֵּן. Ο'. καὶ ἐξῆλθε διαφθεύρων ἐξ ἀγροῦ (Θ. ἐκ τῆς παρεμ-

βολῆς²⁴) ἀλλοφύλων. Σ. καὶ ἐξῆλθον οἱ διαφθεύροντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν Φυλιστιαίων.²⁵

17. וַיִּרְדּוּ-לָא. Ο'. ἐπὶ γῆν (alia exempl. πηγῆν²⁶).
18. וַיִּבְרָא אֶת-הַמִּדְבָּרִים מִפְּנֵי הַיַּרְדֵּן. *Et agmen unum convertit se versus regionem quae spectat vallem Zeboim ad desertum. Ο'. καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία (alia exempl. ἡ τρίτη²⁷) ἐπιβλέπουσα ὁδὸν Γαβαὰ τὴν εἰσκύπτουσαν (alia exempl. ἐκκύπτουσαν²⁸) ἐπὶ Γαὶ τὴν Σαβίμ (alia exempl. add. τὴν ἔρημον²⁹). 'Α. καὶ ἡ κεφαλὴ ἡ μία ἐνευεν ὁδὸν τοῦ ἐκκύπτουτος ἐπὶ φάραγγα τῶν ὑαινῶν.³⁰ Σ. . . κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ὀρίου τοῦ ὑπερκειμένου κατὰ τὴν φάραγγα τὴν Σεβωίμ εἰς τὴν ἔρημον.³¹ Θ. . . ὁδὸν τοῦ ὀρίου τοῦ ἐπιβλέποντος ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων.³²*
20. וַיִּבְרָא אֶת-הַמִּדְבָּרִים מִפְּנֵי הַיַּרְדֵּן. *Vomerem suum, et ligonem suum, et securim suam, et sarculum suum. Ο'. τὸ θέριστρον ('Α. Θ. ἄροτρον. Σ. ὕνιν³³) αὐτοῦ, καὶ τὸ σκεῦος ('Αλλοι· ἐχέτλην, σκαφεῖον³⁴) αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ, καὶ τὸ δρέπανον ('Αλλος· δίκηλλαν³⁵) αὐτοῦ. Σ. τὴν*

¹⁷ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.). Symmachi lectio, ni fallor, pertinet ad sequens וַיִּרְדּוּ. Cf. ad Cap. xi. 5. Hieron.: *perterritus est qui sequebatur eum.* ¹⁸ Codd. Reg., 243* (in marg. sine nom.), Procop. p. 37. Cf. ad Cap. ix. 24. ¹⁹ Nobil. Ad *διέλιπεν* Cod. X affert: 'Α. *περέμεινεν.* Σ. *ὑπερέθετο.* Ad *ἀνέμεινεν* cf. Hex. ad Psal. xli. 6. xlii. 5. ²⁰ Codd. X, 93, in marg. sine nom. Griesb. quidem e priore exscripsit: 'Αλλα (scil. ἀντίγραφο) ἀνεσχον; sed ἀλλὰ pro καὶ (ἐνεκρ.) legitur in Codd. 82, 93 (in textu). ²¹ "Hanc Symmachi interpretationem pleniorē habet Cod. Regius, breviorē Procopius [qui scribit: καὶ βιασθεὶς, καὶ τὰ ἐξῆς]."—Montef. Codd. X, 108: Σ. καὶ βιασθεὶς. Cod. 92 in marg. sine nom.: βιασθεὶς. ²² Cod. Reg. Sic in marg. sine nom. Codd. 92 (cum ἠφρονεύσω; cf. ad Cap. xxvi. 21), 243*. Cod. 108: 'Α. ἠγνωμόνησας. ²³ Sic Ald., Codd. II (III hiat), X, XI, 19 (cum εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ), 29, 44, alii (inter quos 243*), Arm. I. ²⁴ Cod. 108. Sic in marg. sine nom. Codd. X (om. τῆς), 93 (in textu), 243*. ²⁵ Procop. p. 38. ²⁶ Sic Codd. X (in marg.), 82, 93, Arm. I. ²⁷ Sic Codd. X (in marg.), 19 (om. ἡ), 82, 93, 108, 119 (cum τρίτη superscript.), 144.

Fortasse est Symmachi. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. (III hiat), X, XI, 19, 29, 56, alii (inter quos 243*). ²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 44, 74, 106, 120, 134. ³⁰ Post Symmachi et Theodotionis versiones Nobil. addit: "Alius interpres: καὶ ἡ κεφαλὴ—τῶν ὑαινῶν (sic)." Aquilae manum aperte prodit vox *νεύειν* pro וַיִּבְרָא, de quo usu cf. Hex. ad Exod. xvi. 10. Thren. iv. 16. Praeterea Cod. X affert: 'Α. τὴν φάραγγα τῶν ὑαινῶν. Θ. τὴν κοιλάδα τῶν δορκάδων. Non igitur audiendus Theodoret. Quaest. XXVIII in 1 Reg. p. 373: Γαβαὰ δὲ τὴν ἐν Σαβαὶν γῆν, τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν δορκάδων ὁ Ἀκύλας ἠρμήνευσεν, etiam conspirantibus Codd. Reg., 108, quorum posterior affert: 'Α. τὴν ἐν τῇ κ. τῶν δ. τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. ³¹ Nobil. Paulo aliter Cod. 243* in marg. sine nom.: τοῦ ὀρίου τοῦ ἐξέχοντος κατὰ τὴν φάραγγα. ³² Nobil. ³³ Cod. 108 (cum ψιν pro ὕνιν). Cod. 92 in marg.: ἄροτρον. Cod. 243* in marg.: ἄροτρον. ὕνιν. Minus probabiliter Cod. X ad σκεῦος in marg. affert: ἄροτρον. Scriptura *θεριστήριον* pro *θέριστρον* est in Comp., Ald., Codd. (III hiat), X, 29, 44, 56, aliis (inter quos 92, 108, 243*). ³⁴ Cod. 243* in marg. sine nom. Ad σκεῦος Cod. X in marg.: ἄροτρον. ³⁵ Idem.

ἕνιν, καὶ τὸ σκαφίον αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀξινάριον,
καὶ τὴν δίκηλλαν.³⁶

21. הַיְתָה הַפְּצִירָה פִּים לְמַחְרָשׁוֹת וְלֵאֲתִים
וְלִשְׁלֵשׁ קַלְשׁוֹן וְלִהְקָדְמִים וְלִהְצִיב הַדְּרָבָן.
*Erat autem lima (s. retusio) acierum sarculis
et ligonibus et furcis tridentibus et securibus,
et ad erigendum (acuendum) stimulum. O.
καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς (בְּצִיר) ἔτοιμος τοῦ θερίζειν
τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα
(שְׁלֵשׁ קַלְשׁוֹן), καὶ τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρε-
πάνῳ ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή. (A.) καὶ ἐγενήθη
ἡ προσβόλῳσις στόματα (s. στομώματα) τοῖς
ἀρότροις, καὶ τοῖς †ρίξι, καὶ ταῖς τρισκελίσι,
καὶ ταῖς ἀξίναῖς, καὶ τοῦ στερεῶσαι τὸ βού-
κεντρον.³⁷ *Αλλος... καὶ τοῦ κατορθῶσαι τὸ
βούκεντρον.³⁸*

23. וַיֵּצֵא מִצֵּב פְּלִשְׁתִּים אֶל-מַעְבַּר מִכְמֶשׁ. O.
καὶ ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων
τὴν ἐν τῷ πέραν (alia exempl. εἰς τὸ πέραν³⁹)

Μαχμάς. Θ. (καὶ ἐξῆλθεν) ἡ στάσις τῶν
ἀλλοφύλων εἰς τὴν διάβασιν Μαχμάς.⁴⁰

CAP. XIV.

1. אֶל-מִצֵּב. O. εἰς Μεσσάβ ('Α. τὴν ὑπόστασιν.
Σ. τὸ σύστημα. (Θ.) τὴν στάσιν¹).
 2. וַיְהִי עִמָּו. O. καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ.
Alia exempl. καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ.²
 3. נָשָׂא נִשְׂא. O. αἶρων ἐφούδ. 'Α. φέρων ἐπεν-
δύτην.³
 4. וַיִּשְׁלַח מִהַעֲבָר מִן-הַיַּם וַיִּשְׁלַח מִהַעֲבָר מִן-הַיַּם.
O. καὶ ὁδοὺς (*Αλλος· ἐξοχή⁴) πέτρας ἐκ τοῦ-
του, καὶ ὁδοὺς πέτρας ἐκ τούτου. Alia exempl.
ἀκρωτήριον πέτρας ἐντεῦθεν, καὶ ἀκρωτήριον
πέτρας ἐντεῦθεν.⁵
- וַיְהִי עִמָּו (bis). O. Vacat. *Αλλος· ἐκ τοῦ πέ-
ραν.⁶

³⁶ Procop. p. 41, Cod. Reg. (cum ἕνιν et σκαφεῖον).
Deinde Procop. subjungit: Ἀκύλας τὰλλα μὲν ὡσαύτως, ἀντὶ
δὲ τοῦ δρεπάνου, τριόδοντά φησιν. Θεοδοτίων τὸ θέριστρον, βού-
κεντρον ἐξέδωκεν. Male; nam τριόδοντα ad ἰσῆλשׁוֹן, et
βούκεντρον ad דְּרָבָן, in versu seq. pertinere quisvis videt.
Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 107. ³⁷ Schol. apud
Nobil. (cum στόματα... τρισκελήσι... στερέωσαντος β.), Anon.
in Cat. Niceph. T. II, p. 359 (cum στόματα... ταῖς ῥίξι καὶ
ταῖς σκελίσι... στερεῶσαι τὸ β.). Denique Cod. 243* in
marg.: ἡ προσβόλῳσις στομώματα τοῖς ἀρότροις. ταῖς ἐχέλαις,
καὶ ταῖς τρισκελίσι, καὶ ταῖς ἀξίναῖς, καὶ τοῦ στερεῶσαντος τὸ β.
Aquilae esse lectionem per se patet, qui a προσβολή, *acies*
(Bekker. *Anecd. Gr.* T. I, p. 58: Προσβολή σιδήρου· τὸ στό-
μωμα τὸ προστιθέμενον ἐπ' ἄκρῳ τῷ σιδήρῳ ἐν ἐργαλείοις) mon-
strum vocabuli προσβόλῳσις, q. d. *exaciatio* (neutiquam
obtusio, qui Scharfenbergii error est) effinxit, ad exemplar
Chaldaei et Syri interpretis, quibus הַפְּצִירָה *limam* sonat.
Ne autem cum Schleusnero in *Opusc. Crit.* p. 126 προσβό-
λῳσις στομάτων desideres, scias Aquilam, interpretem reli-
giosissimum, constructionem abnormem פִּים הַפְּצִירָה pro
פִּים הַפְּצִירָה ad amussim exprimere voluisse. Deinde pro
τοῖς ῥίξι, instrumentis ferreis aliunde incognitis, Scharfenb.
tentat τοῖς ὄρυξι, *ligonibus*, quo nos, fatemur, nihil rectius
novimus. Restat vox τρισκελίσι a τρισκελίς, specie quidem
feminina τοῦ τρισκελής, *tria habens crura*; cum vero ἰσῆלשׁוֹן
cuspis, non *crus*, sonet, videndum an ipsa vox Hebraea

sub Graeco involucro lateat. (De lectione anonyma ἐχέτλη,
quam pro Πξ bis offert Cod. 243*, haeremus; nam *stiva*
aratri, ex ligno facta, hic prorsus absona esse videtur.)
³⁸ Haec in textum post δρεπάνῳ inferunt Comp., Codd. 19,
82, 93, 108. ³⁹ Sic (om. τὴν) Ald., Codd. III, X, 29, 56,
64, alii (inter quos 243*). ⁴⁰ Procop. p. 41. Ad τὸ
πέραν Cod. 243* in marg.: τὴν διάβασιν.

CAP. XIV. ¹ Cod. X affert: 'Α. τὴν ὑπόστασιν. Σ. τὸ
σύστημα. Cod. 243* in marg.: σύστημα. στάσιν. Aquilae
lectionem in textu habent Comp., Codd. 19 (om. εἰς), 82,
93, 108, Reg. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.
³ Procop. p. 41. ⁴ Cod. 243* in marg. sine nom. Cod.
X in marg.: ἀκρωτηρίου ἐξοχάς (sic). Nescio an Symmachi
sit, quem fortasse expressit Hieron., vertens: *eminentes*
petrae ex utraque parte. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (om.
καὶ ἀκρ. π. ἐ.), 82 (idem), 93 (cum καὶ ἀκρ. bis), 108 (cum
ἀκρωτ. bis). In Cod. II duplex versio est: καὶ ἀκρ. π.
ἐνθεν (sic), καὶ ἀκρ. π. ἐνθεν, καὶ ὁδοὺς π. ἐκ τούτου (semel).
Theodotionis est versio, quantum colligere licet e scholio
Anonymi apud Nobil. et in Cat. Niceph. T. II, p. 359:
Ἀκρωτήριον καὶ ἀκρωτήριον· μᾶλλον ταῦτα ἐν τῷ ἐξαπλῷ ἡστέ-
ρισται, ὡς ἐκ Θεοδοτίωνος προστεθέντα. Fortasse prior clau-
sula, ὁδοὺς π. ἐκ τούτου, deerat in exemplari Origenis, qui
textum suum hexaplaem sic constituit: *Θ. ἀκρωτήριον
πέτρας ἐντεῦθεν, καὶ ὁδοὺς πέτρας ἐκ τούτου. ⁶ Sic in
textu (bis) Cod. 247. Aquilae esse conjecerim.

5. **הַשֵּׁן הַקָּדָה**. O'. ή όδός ή μία. Alia exempl. τὸ ἀκρωτήριον τὸ ἐν.⁷ *Αλλος· ή έξοχή ή μία.⁸
מַצֵּיָה. Columna. O'. Vacat. *Αλλος· (ό όδους ό εἰς) ἐπίρρυτος.⁹
מוֹל (bis). O'. ἐρχομένω. Alia exempl. ἐχόμενον.¹⁰
6. **מַעְצוֹר**. Cohibitio. O'. συνεχόμενον. 'A. ἐπίσχεσις. Σ. ἐποχή.¹¹
7. **בְּלִבְבָּהּ נָטָה לָהּ**. O'. ή καρδία σου ἐκκλίνη. Alia exempl. ή καρδία σου θελήση ἐκκλινον σεαυτόν.¹²
8. **וְנִגְלִינוּ**. Et ostendemus nos. O'. και κατακυλισθησόμεθα ('A. Θ. ἀποκαλυφθησόμεθα¹³).
9. **דַּמּוּ עַד-הַגֵּיעַנּוּ אֵלֵיכֶם**. Quiescite donec pervenerimus ad vos. O'. ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἀν ἀπαγγείλωμεν ὑμῖν. 'A. σιωπήσατε ἕως τοῦ ἐγγίσει ἡμᾶς πρὸς ὑμᾶς.¹⁴
11. **אֶל-מִצְב**. O'. εἰς Μεσσάβ. *Αλλος· εἰς τὸ πλῆθος.¹⁵
13. **וַיִּפְּלוּ**. O'. και ἐπέβλεψαν (*Αλλος· ἔπεσαν¹⁶).
וַיִּנְשֵׂא כְלָיו. O'. και ό αἶρων τὰ σκεύη (Σ. όπλοφόρος¹⁷) αὐτοῦ.
מָמוֹתָי. Occidebat. O'. ἐπεδίδου. Σ. ἀνήρει.¹⁸ *Αλλος· ἐθανάτου.¹⁹
14. **כִּבְהֵצִי**. Fere in dimidio. O'. ἐν βολίσι. Θ. ὡς ἐπὶ ἡμισυ.²⁰
15. **הַתְּרָה**. O'. ἔκστασις. 'A. ἔκπληξις.²¹
18. **הַגִּישָׁה אֶרְוֹן הַאֲלֹהִים כִּי-הָיָה אֶרְוֹן הַאֲלֹהִים בְּיוֹם הַהוּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל**. O'. προσάγαγε τὸ ἐφούδ· ὅτι αὐτὸς ἦρεν τὸ ἐφούδ (alia exempl. ὅτι ἦν ή κιβωτὸς τοῦ θεοῦ²²) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον 'Ισραήλ. ['A.] Σ. πρόσελθε τῇ κιβωτῶ τοῦ θεοῦ ἦν γὰρ σὺν τοῖς υἱοῖς 'Ισραήλ ἐν τῇ παρεμβολῇ.²³ Θ. ἔγγισον τῇ κιβωτῶ (('A.) τῶ γλωσσοκόμῳ²⁴) τοῦ θεοῦ ὅτι ἦν ή κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον (לְפָנַי) 'Ισραήλ.²⁵
19. **וְהַחֲמוֹן**. O'. και ό ἤχος (*Αλλος· θόρυβος²⁶).
20. **וַיִּזְעַק**. O'. και ἀνέβη (*Αλλος· ἀνεβόησε²⁷).
מַהוֹרָה. O'. σύγχυσις. 'A. φαγέδαινα.²⁸ *Αλλοι· θόρυβος, ἔκστασις.²⁹
21. **וְהַעֲבָרִים**. O'. και οι δούλοι ('A. οι 'Εβραῖοι³⁰).
22. **וַיִּדְבְּקוּ**. O'. και συνάπτουσι (*Αλλος· προσεκολλήθησαν³¹).
23. **אֶת-בַּיִת אֲנִי**. O'. τὴν Βαμώθ. Alia exempl. Βηθαῦν.³²
24. **וְנִקְמָתִי**. O'. και ἐκδικήσω (Σ. τιμωρήσομαι³³).

⁷ Sic Comp. (om. ἐν), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.). Μοx τὸ ἀκρ. τὸ ἄλλο pro ή όδός ή ἄλλη iidem. Ad όδός Cod. X in marg.: ἀκρωτήριον. ⁸ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁹ Cod. 243* in marg.: ό εἰς ἐπίρρυτος, subjuncto siglo, quod Theodotionis nomen continere videtur. Equidem Aquilae potius tribuerim, qui ad Zach. iv. 2 pro מִצֵּיָה, *infundibula*, ἐπιρρυται posuit. ¹⁰ Sic (seq. τῆς) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹¹ Cod. Reg. Ad οὐκ ἔστι συνεχόμενον Cod. 243* in marg. notat: ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἔστιν ἀνάγκη. ¹² Sic Comp. (cum ἔκκλινον). Pro ἐκκλίνη, θελήση habent Codd. X (in marg.), 19 (cum θελήσει), 82 (idem), 93, 108. Deinde post καρδία μου in fine v. add. ἐκκλινον σεαυτόν Codd. 19, 82, 93. ¹³ Codd. Reg., 243 (in marg. sine nom.). ¹⁴ Codd. 92, 108 (cum σιωπίσατε). Cod. 243* in marg.: σιωπήσατε ἕως ἐγγίσει ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς. ¹⁵ Cod. Reg. ¹⁶ Cod. 93 in marg. sine nom. ¹⁷ Cod. 108. ¹⁸ Codd. 92 (in marg. sine nom.), 108. ¹⁹ Cod. X in marg. sine nom. Cod. 93 in marg.: ἐθανά (sic). ²⁰ Cod. 108. ²¹ Idem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III,

44, 106, 120, 134. ²³ "Hae lectiones Aquilae, Symmachi et Theodotionis [Θ. ὅτι ἦν ή κιβωτὸς τοῦ θ. ἐν τῇ ἡμ. ἐκείνῃ ἐνώπιον 'Ισρ.] prodeunt ex Cod. Coislin. [VII, ut videtur], nec omnino consonant cum Hebraeo."—Montef. Aquilae nomen proculdubio tollendum; de Symmacho nihil certi affirmari potest. ²⁴ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. ad Cap. v. 1. Aquilam vertisse crediderim: ἔγγισον τὸ γλωσσοκόμον, coll. Hex. ad Cap. xxiii. 9. xxx. 7. ²⁵ Ad τὸ ἐφούδ Cod. 108 affert: Θ. τῇ κιβωτῶ; Codd. 92, 243* (in marg. sine nom.): Θ. ἔγγισον τῇ κιβωτῶ. Cetera e Coislin. assumpsimus. ²⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ²⁷ Sic in textu Codd. III, 247 (cum ἐβόησε). ²⁸ Codd. 92, 108 (cum φαγέδενα), 243* (in marg. sine nom.). ²⁹ Cod. 243* in marg. sine nom. ³⁰ Codd. Reg., X (in marg. sine nom.), 93 (idem). ³¹ Sic in marg. sine nom. Codd. 108 (cum προσεκολλήθησαν), 243*. ³² Sic (sine artic.) Comp., Codd. III, 44, 106, 120, 134, 247 (cum Βηθαῦν). ³³ Cod. 108 (cum τιμωρίσομαι). Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., 243*.

26. **וַיִּהְיֶה הַלֵּךְ הַדָּבָר.** *Et ecce! fluentum mellis.*
 O'. και ἰδοὺ ἐπορεύετο λαλῶν. Σ. και ἐφάνη ρέον
 τὸ μέλι.³⁴
27. **הַמַּטָּה.** O'. τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ. 'A. (τῆς)
 βακτηρίας. Σ. (τῆς) ῥάβδου.³⁵
בַּיַעֲרַת הַדָּבָר. *In defluxione mellis.* O'. εἰς
 τὸ κηρίον (Σ. τὴν ἀπόρροιαν³⁶) τοῦ μέλιτος.
 (וַתִּתְּרֶנָּה (וַתִּתְּרֶנָּה ק'). O'. και ἀνέβλεψαν
 ('A. ἐφωτίσθησαν³⁷).
28. **וַיַּעַר.** O'. και ἐξελύθη ('Αλλος' ἐκοπίασεν³⁸).
29. **וַעֲרָ.** *Affixit.* O'. ἀπήλλαχεν. Schol. ἀπώ-
 λεσεν, διέφθειρεν.³⁹ 'A. Σ. Θ. ἐτάραξεν.⁴⁰
30. **וַיִּהְיֶה כִּי.** O'. ἀλλ' ὅτι. Σ. πόσω μάλλον. Θ.
 πλήν ὅτι.⁴¹
31. **בַּפְּלִשְׁתִּים מִמַּכְמָשׁ.** O'. ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν
 Μαχμάς. Alia exempl. ἐκ τῶν ἀλλοφύλων
 πλείους ἢ ἐν Μαχμάς.⁴²
32. **וַיִּשְׁלַח אֶל-עַמְּקָה (וַיִּשְׁלַח) שָׁרָא.** *Et irruit*
populus in praedam. O'. και ἐκλίθη (alia ex-
 empl. ὤρμησεν⁴³) ὁ λαὸς εἰς τὰ σκύλα ('Αλλος'
 λάφυρα⁴⁴). Σ. (και) ἐτράπη τοῦ ἀρπάζειν.⁴⁵
34. **וַיִּצְרְפוּ.** *Dispergite vos.* O'. διασπάρητε. 'Αλ-

- λος' σκορπίσθητε.⁴⁶
34. **וַיִּבְרַח הַלֵּךְ הַדָּבָר.** O'. Vacat. Alia exempl. και φάγετε.⁴⁷
וַיִּבְרַח הַלֵּךְ הַדָּבָר. O'. τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
 (alia exempl. add. τὴν νύκτα⁴⁸). 'Αλλος' βούν
 ἑαυτοῦ τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὴν νύκτα.⁴⁹
36. **וַיִּבְרַח הַלֵּךְ הַדָּבָר.** O'. πᾶν τὸ ἀγαθόν (alia exempl.
 τὸ ἀρεστόν⁵⁰).
38. **כָּל-פְּנֹתֵי הָעָר.** *Omnes principes populi.* O'.
 πάσας τὰς γωνίας ('A. τὰς γωνίας. Σ. τοὺς
 μεγάλους. Θ. τὸ κλίτος⁵¹) τοῦ 'Ισραήλ. Alia
 exempl. πάσας τὰς φυλὰς τοῦ λαοῦ.⁵²
וַיִּדְעוּ וַיִּרְאוּ בַמָּה הָיְתָה תַּשְׁחָת הַזֶּה תָּהִי.
 O'. και γνῶτε και ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ
 ἁμαρτία αὕτη σήμερον. Σ. και γνῶτε ἐν τίνι
 γέγονεν ἡ ἁμαρτία σήμερον.⁵³
40. **לְעֵבֶר הָעָר (bis).** O'. εἰς δουλείαν. Alia ex-
 empl. εἰς ἐν μέρος.⁵⁴
41. **הַבְּהֵת תְּמִים.** *Profer veritatem.* O'. δὸς δῆ-
 λους. 'Αλλος' δὸς δῆλωσιν. 'Αλλος' φέρε
 τελειότητα.⁵⁵
42. O'. ✕ ὃν ἂν κατακληρώσῃται—'Ιωνάθαν τοῦ
 υἱοῦ αὐτοῦ.⁵⁶

³⁴ Ad λαλῶν Cod. 93 in marg.: τό μλι (sic). Hieron. vertit: *et apparuit fluens mel*; unde Symmachi manum eruere conati sumus. Ad ἐφάνη cf. Hex. ad Exod. iv. 6. Jud. iv. 22. Amos vii. 7. ³⁵ Cod. Reg. affert: 'A. βακτηρίας. ῥάβδου. Cod. 108: Σ. ῥάβδου. Cod. 243* in marg.: ῥάβδου. βακτηρίας. ³⁶ Cod. 108 affert: Σ. τὴν ἀπόρρω (sic). ³⁷ Codd. Reg., 108, 243* (in marg. sine nom.). ³⁸ Cod. Reg. ³⁹ Cod. 56 in marg. sine nom. Sumptum ex S. Chrysost. Opp. T. II, p. 145 E: τί ἐστίν, ἀπήλλαχεν; ἀπώλεσε, διέφθειρεν ἅπαντας. ⁴⁰ Codd. 92 (cum 'A. Θ.), 108. Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., 243*. ⁴¹ Cod. 92. Cod. 108 affert: Θ. πλήν. Σ. πόσωμα (sic). Ad Sym. cf. Hex. ad 2 Reg. iv. 11. Job. xv. 16. ⁴² Sic Comp. (om. ἐκ), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 44, 74, 82 (ut Comp.), alii. ⁴³ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 74, 82, alii. ⁴⁴ Cod. 243* in marg.: λάφυρα τοῦ ἀρπάζειν. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 27. Num. xxxi. 12. ⁴⁵ Cod. Reg. Fortasse non nisi vox ἐτράπη ad Symmachum pertinet, cui vix excidisset barbara syntaxis ἐτράπη τοῦ ἀρπάζειν pro ἐτράπη εἰς (s. πρὸς) τὸ ἀρπάζειν. ⁴⁶ Cod. 243* in marg. sine nom. ⁴⁷ Sic Comp., Ald. (cum και φ. αὐτὰ), Codd. III (idem), 19, 44 (ut Ald.), 74 (idem), alii, Arm. 1 (ut Ald.). ⁴⁸ Sic

Comp., Ald., Codd. III, 19 (post ἐκεῖ), 44, 52, 55 (ut 19), alii, Arm. 1. ⁴⁹ Sic in textu solus Cod. 243*. ⁵⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁵¹ Montef. e Regio exscripsit: 'A. εἰς τὰς γωνίας τὸ κλίτος (sic). Σ. τοὺς μεγάλους. Pro κλίτος, quod non Graecum est, κλίτος tentabat Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 110, cujus conjecturam egregie confirmat lectio Cod. 108 hucusque inedita: Σ. γωνίας. 'A. τοὺς μεγάλους. Θ. τὸ κλίτος, ubi tamen nomina duorum priorum interpretum male inter se permutata sunt. Praeterea in tribus lectionibus casus vocativus juxta Hebraeam veritatem revocandus esse videtur. ⁵² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. Ad πάσας τὰς γωνίας Cod. 243* in marg. notat: ἀντὶ τοῦ, πάσας τὰς φυλὰς, ἦτοι πάντα τὰ συστήματα. ⁵³ Cod. Reg. ⁵⁴ Sic Comp. Post ποίει in fine v. Codd. 19, 82, 93, 108 interpolant: και εἶπε Σαουλ πρὸς τὸν λαόν' ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς ἐν μέρος, και ἐγὼ και 'Ιωνάθαν ἐσόμεθα εἰς ἐν μέρος. ⁵⁵ Montef. e Regio affert: 'Αλλος' δὸς δῆλωσιν. Cod. 243* in marg.: φέρε τελειότητα. δῆλωσιν; ubi prior lectio Aquilae aut Symmachi est. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 30. Deut. xxxiii. 8. ⁵⁶ Schol. apud Nobil.: Ταῦτα μέχρι τοῦ, και κατακληροῦται, ἐν μόνῃ κείται τῇ ἐκδόσει Θεοδοσιῶνος' διὸ ἡστέρισται (ἡστέρισα Codd. 92, 236) αὐτὰ ὡς ἐν μᾶ ἢ δευτέρα ζυγῇ

45. הַלִּילָהּ. O'. Vacat. "Αλλος βέβηλον. "Αλλος ἔλεως.⁵⁷
 הַיְהוָה הַיּוֹם הַזֶּה הַשָּׁמַיִם הַלֵּילָהּ-עַיִן. O'. ὅτι ὁ λαὸς τοῦ θεοῦ ἐποίησεν τὴν ἡμέραν ταύτην. Alia exempl. ὅτι ἔλεος τοῦ θεοῦ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.⁵⁸
47. לָכֵן הַמְּלֹכָהּ. Potitus est regno. O'. ἔλαχε τοῦ βασιλεύειν, κατακληροῦται ἔργον. Alia exempl. κατακληροῦται τὸ ἔργον τοῦ βασιλεύειν.⁵⁹
 וּבְכָל אֲשֶׁר-יַפְּנֶה. O'. οὐ ἂν ἐστράφη (alia exempl. ἐπέβλεψεν⁶⁰).
48. וַיַּעַן. O'. καὶ ἐποίησε ("Αλλος συστησάμενος⁶¹).
 לְחַיִל. O'. δύναμιν. Alia exempl. δύναμιν ἀτνανίν.⁶²
 וַיִּרְשָׁע. Diripientis eum. O'. τῶν καταπατούντων ("Αλλος διαρπαζόντων⁶³) αὐτόν.
50. דָּוִד. O'. υἱοῦ οἰκείου. "Αλλος πατραδέλφου.⁶⁴
52. לְחַיִל. O'. δυνάμεως. "Αλλος εὐπορίας.⁶⁵
 וַיִּפְּרֹשׁ. O'. καὶ συνήγαγεν (alia exempl. συνήθροισεν⁶⁶) αὐτούς.

τῶν O' κείμενα, οὐ μὴν ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ (Cod. 92 add. ἡ Λουκιανοῦ).⁵⁷ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Ruth i. 12. 1 Reg. xxii. 15. Posterior lectio, ἔλεως ζῆ κύριος, est in Comp., Ald., Codd. III, 74, 82, 93, aliis.⁵⁸ Sic Comp. (om. τοῦ), Ald., Codd. 19 (cum ἔλεον θεοῦ), 29, 44, 52, alii, Chrysost. (ut 19).⁵⁹ Sic Comp. (om. τὸ ἔργον), Codd. 19, 82, 93, 108. Duplex versio, κατακληροῦται ἔργον (וּבְכָל אֲשֶׁר יַפְּנֶה), quae sincerior videtur, deest in Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243*).⁶⁰ Sic Comp., Codd. 19, 52, 82, alii (inter quos Reg., cum ἔσωζεν (?)).⁶¹ Cod. 243* in marg. sine nom. Locutio elegans, καὶ συστησάμενος δύναμιν, Symmachi manum prodit, quem imitatus est Hieron., vertens: congregatoque exercitu.⁶² Sic Codd. II (cum ἀνανεῖν), XI (cum ἀτνανεῖν), 64, 119, 121. Montef. e Regio affert: O'. ἄλλως δύναμιν ἀτναῖν (sic). "Αλλος δύναμιν μεγάλην. Denique Alterus ex Arm. 1 Graece exscripsit: δύναμιν κραταίαν. Nescio an in exemplari Hebraeo olim exstiterit לְחַיִל, exercitum potentem.⁶³ Cod. 243* in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xvii. 53. xxiii. 1.⁶⁴ Sic in marg. sine nom. Codd. 92, 93, 243, Reg. Cf. ad Cap. x. 14.⁶⁵ Cod. 243 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. x. 26.⁶⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum συνοίθρησεν), 82, 93, 108.

CAP. XV.

1. יָמַע-לַע. O'. Vacat. Alia exempl. ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ.¹
2. תִּיבָצָה. O'. σαβαώθ. Alia exempl. παντοκράτωρ.² "Αλλος στρατιῶν.³
 וַיִּקְרָא. Recensui. O'. νῦν ἐκδικήσω. 'A. ἐπεσκεψάμην.⁴
 לִשְׂמֵךְ. Opprosuit se ei. O'. ἀπήντησεν αὐτῷ. Σ. ἐπέθετο (αὐτῷ). Θ. ἐπάταξεν (αὐτόν).⁵
4. בְּשֵׁלַיִם. In Telaim. O'. ἐν Γαλγάλοις. "Αλλος ἐν ἄρμασιν.⁶
 מֵאַרְבַּע. O'. τετρακοσίας. Οἱ λοιποὶ διακοσίας.⁷
 רַגְלֵי. O'. ταγμάτων. Οἱ λοιποὶ πεζῶν.⁸
5. וַיִּרְבֵּן. Et insidias posuit. O'. καὶ ἐνήδρευσεν ["Αλλος ἐνίδρυσεν].⁹
 לְבַנְיָם. O'. ἐν τῷ χειμάρρῳ. 'A. (ἐν τῇ) φάραγγι.¹⁰
6. וְאַל תִּפְּרֹשׁ. Ne perdam te. O'. μὴ προσθῶ σε. 'A. (μὴ) συσσύρω σε.¹¹

CAP. XV. ¹ Sic Comp. (cum ἐπὶ Ἰσρ. τὸν λ. αὐτοῦ), Ald., Codd. 44, 74, 93 (ut Comp.), alii, Arm. 1 (cum ἐπὶ τὸν λ. αὐτοῦ Ἰσρ.), Origen. Opp. T. II, p. 344 (idem). Mox τῆς φωνῆς τῶν λόγων κυρίου Ald., Codd. III, 74, 106, alii, Arm. 1 (cum ἐνταλμάτων), Origen. ² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Lucif. Calar. ³ Cod. 243 in marg. sine nom. ⁴ Codd. 92, 243 (in marg. sine nom.), Reg. Origen. ibid.: recogitavi. ⁵ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis exscripsit: ἐπέθετο. Θ. ἐπάταξεν. Origen. ibid.: quomodo percussit eum. ⁶ Cod. 243 in marg. sine nom. ⁷ Idem, teste Montef. ⁸ Idem, teste eodem. Parsonsii amanuensis exscripsit tantum: πεζῶν. Cf. ad Cap. iv. 10. ⁹ Cod. Reg., teste Montef. Est prava alterius vocis scriptura. ¹⁰ Cod. 108. Sic in marg. sine nom. Codd. Reg., 243. ¹¹ Codd. Reg., 243, 243* (sine nom.): 'A. συσσύρω σε. Pro συσσύρω legendum esse συσσύρω recte vidit Semlerus in App. ad V. T. p. 301. Cf. ad Cap. xii. 25. Praeterea Montef. e Regio suo excitavit: "Αλλος τοῦ Ἀμαλήκ, καὶ οὐ προστεθήσῃ μετ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ οὐκ ἐποίησεν ἔλεος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ; et sic in textu (cum ἐπειδὴ ἐποίησας) Codd. 19 (cum τοῦ Ἀμαληκίτου, καὶ οὐ μὴ προστ.), 82, 93, 108 (cum τοῦ Ἀμαληκίτου), Origen. ibid.

6. וַיִּסֶר. Ο'. καὶ ἐξέκλινεν ('Α. ἀπέστη¹²).

8. הִחְרִים. *Interneccione delevit.* Ο'. [καὶ] 'Ιερὶμ ἀπέκτεινεν. Οἱ λοιποὶ ἀνεθεμάτισεν. Σ. ἐξωλόθρευσεν.¹³

9. נִמְבֹּזָה. *Contemptibile.* Ο'. ἠτιμωμένον. Σ. εὐτελής. Θ. ἐξουδενωμένον.¹⁴

וַיִּנְמַס אֶתָּהּ. *Et liquefactum (tabe affectum), id.* Ο'. καὶ ἐξουδενωμένον. *Alia exempl. καὶ ἀπεγνωσμένον, αὐτό.*¹⁵ 'Α. (καὶ) τετηγμένον.¹⁶

11. נִחַמְתִּי. *Penitet me.* Ο'. παρακέκλημαι. *Alia exempl. μεταμελέημαι; alia, μεταμέλομαι.*¹⁷ Σ. μετεμελήθην. Θ. παρακέκλημαι.¹⁸

כִּי־הִמְלַכְתִּי. Ο'. ὅτι ἐβασίλευσα. Σ. ὅτι ἔχρισσα.¹⁹

מֵאַחֲרַי. Ο'. 'Α. ἀπὸ ὀπισθὲν μου. Σ. ἀκολουθεῖν μοι.²⁰

הִקִּים. Ο'. ἐτήρησε. *Alia exempl. ἔστησε.*²¹

וַיִּחַר. *Et exarsit ei.* Ο'. καὶ ἠθύμησε (Σ. ἐλυπήθη. Σ. (fort. 'Α.) Θ. ὀργίλον²²).

13. הִקִּימְתִּי. Ο'. ἔστησα. 'Αλλος' ἐκύρωσα.²³

15. לִשְׂרָפָה. Ο'. ἃ περιποιήσατο. Θ. ὧν ἐφείσατο.²⁴

16. הָרָה. *Desiste.* Ο'. ἄνες. 'Α. Σ. ἄφες. Θ. ἔασον.²⁵

21. רֵאשִׁית הַחֶרֶם. *Primitias rei devotae.* Ο'. τὰ πρῶτα τοῦ ἐξολοθρεύματος. *Alia exempl. τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἀναθέματος.*²⁶ 'Α. κεφάλαιον (τοῦ ἀναθέματος). Οἱ λοιποὶ ἀπαρχὴν τοῦ ἀναθέματος.²⁷

22. לִיהוָה צִפְּפָה. *Num delectatio Jonae.* Ο'. εἰ θελητὸν τῷ κυρίῳ. *Alia exempl. ἰδοὺ οὐ θέλει κύριος.*²⁸ Σ. μὴ θέλει (κύριος).²⁹

מִזֶּבַח טֹב. Ο'. ὑπὲρ θυσίαν ἀγαθὴν. *Alia exempl. ἀγαθὴ ὑπὲρ θυσίαν.*³⁰ Σ. βελτίων θυσίας.³¹

לְהִקְשִׁיב. Ο'. ἢ ἐπακρόβασις. 'Αλλος' τὸ προσέχειν.³²

23. כִּי הַטְּאֵת-קֶסֶם מְרִי וְאֵן וְתַרְפִּים הַפֶּצַר. *Nam sicut peccatum veneficii est rebellio, et sicut vanitas (idololatria) et Teraphim est contumacia.* Ο'. ὅτι ἁμαρτία οἰώνισμά ἐστιν,

¹² Codd. 108, Reg. "Coislin. habet: Οἱ λοιποὶ ἀπέστη." —Montef. Parsonsii amanuensis: "Cod. 243 in marg.: ἀπέστη." ¹³ Cod. 243 (cum ἐξολ.). Lectio ἐξολ. s. ἐξολ. est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; versio triplex, ἐξωλόθρευσεν ηρεμὶ ἀπέκτεινεν, in Cod. III. Origen. vertit *anathematizavit*; Lucif. Calar. *occidit*. Mox (v. 9) ad ἐξολοθρεῦσαι Cod. 243 in marg.: ἀνεθεμάτισαι. ¹⁴ Montef. edidit: 'Α. τεταπεινωμένον. Σ. εὐτελής. Ο'. ἠτιμωμένον. Θ. ἐξουδενωμένον, notans: "Has interpretationes ex Regio codice mutuamur. Coislin. alter habet: 'Α. τεταγμένον, minus recte, et Θ. ἐξουδενωμένον." Parsonsii amanuensis e Cod. 243 exscripsit: Σ. εὐτελής. 'Α. τετηγμένον (sic). Θ. ἐξουδενωμένον; ubi Aquilae lectionem ad דַּמַּס, non ad נִמְבֹּזָה, pertinere quivis videt. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ¹⁶ Cod. 243, ut supra. ¹⁷ Prior scriptura est in Comp., Codd. XI (cum μεταμέλημαι), 19, 29, aliis (inter quos 243), Origen. Opp. T. I, p. 165; posterior in Ald., Codd. 44, 74, aliis. Bar Hebraeus (Addit. MSS. 23,596) duplicem versionem venditat: παρακέκλημαι ὅτι μεταμελέημαι (לְחַמְתִּי לְחַמְתִּי). ¹⁸ Cod. 243. Bar Hebraeus: לְחַמְתִּי לְחַמְתִּי. ¹⁹ Cod. 243. Bar Hebraeus: לְחַמְתִּי לְחַמְתִּי, quod quid significet, nisi forte παρέβην (cf. Job. xiv. 17 in Syro-hex.) ὅτι ἔχρισσα, nescimus. ²⁰ Bar Hebraeus, ut supra. Sic in textu Ald., Codd. XI, 29, 44, 52,

55, alii, Origen. Opp. T. III, p. 247. ²⁰ Cod. 243, teste Montef.: 'Α. τὸ ἔσω. Σ. ἀκολουθεῖν μοι. "Ubi τὸ ἔσω ad marg. positum significat Aquilam ita habere, ut legitur in textu τῶν Ο'." —Montef. De hac et sequente lectione silet Parsonsii amanuensis; sed Cod. 243* in marg. habet: τὸ ἔσω ἀκολουθεῖν μοι. ²¹ Sic Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 123, Lucif. Calar. ²² Cod. 243, teste Montef. Cod. 243* in marg.: ἐλυπήθη ὀργίλος (sic). Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. iv. 5, 6. xviii. 30. xxxiv. 7. ²³ Codd. 108, 243, in marg. sine nom. ²⁴ Codd. 108 (cum ἐφείσατο), 243 (in marg. sine nom.). Montef. vero ex Reg. et Coislin. altero exscripsit: 'Α. ὧν ἐφείσατο. ²⁵ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensis. Montef. ex eodem affert: 'Α. ἄφες. Σ. ἔασον. Denique Cod. 108: 'Α. Σ. ἄφες σεαυτῷ. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁷ Cod. 243. Cod. 92 in marg.: ἀπαρχὴν τοῦ ἁν. Montef. e Regio edidit: "Αλλος' τὰ πρῶτα τοῦ ἀναθέματος, invitis libris Graecis. ²⁸ Sic Codd. 19 (cum ὁ θεὸς pro κύριος), 82, 93 (cum θελη), 108. Montef. e Regio edidit: "Αλλος' οὐ θέλει ὁ κ. ὀλοκαυτώσεις. ²⁹ Cod. 243. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³¹ Codd. 92, 108, 243 (in marg. sine nom.). ³² Codd. 92, 243, Reg., in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Prov. ii. 2.

- ὀδύνην καὶ πόνους θεραφὶν ἐπάγουσιν. Alia exempl. ὅτι οἰώνισμα ἁμαρτία ἐστίν, παραπικρασμὸς ἀδικία, καὶ θεραφεῖν ὀδύνην καὶ πόνους ἐπάγουσιν.³³ 'Α. (ὅτι) ἁμαρτία μαντείας παραπικρασμὸς, καὶ ἀνωφελές, καὶ μορφωμάτων ἐκβιβασμὸς.³⁴ Σ. ὅτι ἁμαρτία τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν, ἢ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων τὸ ἀπειθεῖν.³⁵
23. וַעֲ. Ο'. ὅτι. Alia exempl. ἀνθ' ὧν.³⁶
25. נָ. Ο'. δὴ. Σ. ἀξιῶ.³⁷
26. הַתְּ. Ο'. ἐξουδένωσας. Θ. ἀπώσω.³⁸
וַיִּמְ. Ο'. καὶ ἐξουδενώσει (Σ. ἀπεβάλετο³⁹) σε.
27. וַיִּקְ. Ο'. καὶ ἐκράτησε. Alia exempl. καὶ ἐπελάβετο.⁴⁰
וַיִּמְ. Ο'. τοῦ πτερυγίου (Σ. τοῦ ἄκρου τοῦ κρασπέδου⁴¹) τῆς διπλοῖδος ('Α. ἐνδύματος. Σ. περιβολαίου. Θ. ἱματίου⁴²) αὐτοῦ.
28. לְרַעָ. Ο'. τῷ πλησίον ('Α. Σ. ἐταίρω⁴³) σου.
29. וְלֹא יִשְׁקַר וְלֹא יִנְחַם. Ο'. καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐδὲ μετανοήσει. ('Α.) (οὐ) ψεύσεται, οὐδὲ μεταμεληθήσεται.⁴⁴

29. לְהִנְחֵם. Ο'. τοῦ μετανοῆσαι αὐτός (alia exempl. add. ἀπειλήσει καὶ οὐκ ἐμμενεῖ⁴⁵). 'Α. (τοῦ) μεταμεληθῆναι. Θ. (τοῦ) παρακληθῆναι.⁴⁶
30. כִּבְדִּי. Ο'. δόξασόν (Σ. τίμησον⁴⁷) με.
וַיִּקְרַע וַיִּשְׂרֹאֵל. Ο'. ἐνώπιον πρεσβυτέρων 'Ισραήλ, καὶ ἐνώπιον λαοῦ μου. Alia exempl. ἐνώπιον πρεσβυτέρων λαοῦ μου, καὶ ἐνώπιον 'Ισραήλ.⁴⁸
32. מֵעַרְבָּ. Molliter. Ο'. τρέμων. Alia exempl. ἐξ 'Αναθὼθ τρέμων.⁴⁹ 'Α. ἀπὸ τρυφείας. Σ. ἀβρός.⁵⁰
33. וַיִּשְׁפָּ. Et in frustra discidit. Ο'. καὶ ἔσφαξε (alia exempl. add. υἱοῦ Σασείφ⁵¹). 'Α. Σ. (καὶ) διέσπασεν. Θ. (καὶ) ἐβασάνισεν.⁵²
34. גַּבְעָ. Ο'. εἰς Γαβαά. ('Α.) εἰς τὸν βουνόν.⁵³

CAP. XVI.

1. וַיִּרְסֵם. Rejeci eum. Ο'. ἐξουδένωκα (alia exempl. ἀπώσωμαι¹) αὐτόν. Σ. ἀπεδοκίμασα.²

³³ Sic Comp. (cum οἰώνισμα ἁμαρτία), Codd. 19 (cum οἰών. ἁμαρτία, et parā πικρασμὸν ἀδικία), 82, 93, 108, Theodoret. (Quaest. XXXII in 1 Reg. p. 378). Montef. e Regio exscripsit: "Ἄλλος οἰώνισμά ἐστι παραπικρασμὸς, ἀδικία κ. τ. ἐ.
³⁴ Nobil., Cat. Niceph. T. II, p. 376, et Reg.: 'Α. ἁμαρτία μαντείας παραπικρασμὸς. Deinde Anon. in Cat. Niceph. ibid. confuse affert: οἰώνισμα μαντεῶν προσερισμὸς, καὶ ἀνωφελές, καὶ μορφωμάτων ἐκβιβασμὸς; ubi posteriora Aquilae vindicanda esse recte perspexit Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 112. Cf. Hex. ad Gen. xxxi. 19. Minus probabiliter Cod. 108 ad θεραφὶν in marg. notat: 'Α. θεραπεία. ἀνθυφαίρεσις, fortasse ex Theodoro, qui ait: τὸ δὲ θεραφὶν ὁ ἄκ. θεραπείαν καὶ ἀνθυφαίρεσιν ἠρμήνευσεν; et paulo post: κατὰ δὲ τὴν τοῦ ἄκ. ἐκδοσιν, ἔστι καὶ ἐτέρως νοῆσαι· θεραπεύει γὰρ, φησὶ, τὸν θεὸν τὸ τὰ προστεταγμένα πληροῦν, οὐ τὸ δῶρα προσφέρειν. Ubi credible est, vocem ἀνθυφαίρεσιν, subtractionem, ad radicem הַרְפָּ, rapuit, alludere; θεραπείαν autem, quae scriptura etiam in Codd. II, 121, 244, 246 irrepsit, ad Hebraicum Graece scriptum θεραφεῖν s. θεραπείν male conformatum esse.
³⁵ Nobil., Procop. p. 46, Reg. Cod. 243 in marg. sine nom.: τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν, ἢ δὲ ἀνομία τῶν εἰδώλων.
³⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Lucif. Calar. ³⁷ Coislin. 1. Cf. Hex. ad Psal. cxiv. 4. Jerem. xxxvii. 20.
³⁸ Cod. 243. ³⁹ Idem. Montef. ex eodem male ex-

scripsit: Σ. ἐξουδενώσει. Ο'. ἀπεβάλετο. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἀπ.), 108. Mox ante καὶ διέρρηξεν inferunt καὶ ἐπέσχεν Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ⁴¹ Codd. Reg., 243. Nisi forte pingendum: Σ. τοῦ ἄκρου. τοῦ κρασπέδου, ut lectio posterior ad alium interpretem, fortasse Theodotionem, pertineat. Cf. ad Cap. xxiv. 5. ⁴² Codd. 92, 243. Cf. ad Cap. xxiv. 12. ⁴³ Cod. 243. ⁴⁴ Idem in marg. sine nom. Cod. 92 affert: 'Α. ψεύσεται. ⁴⁵ Sic Ald., Codd. XI, 29, 52, 55, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1 (om. καὶ οὐκ ἐμμ.). Vet. Lat.: ipse minatur, et non permanet. Est pannus, ut videtur, e Num. xxiii. 19 male assutus. ⁴⁶ Cod. 243. ⁴⁷ Codd. 243 (teste Parsonsio), 243* (in marg. sine nom.). ⁴⁸ Sic Comp. (cum τῶν πρ. τοῦ λ. μ. καὶ ἐν. τοῦ 'Ισρ.), Codd. III, 44, 93 (ut Comp., om. τῶν), 106, 108 (ut 93), alii, Arm. 1. ⁴⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁰ Cod. 243. Hieron.: pinguissimus et tremens, ex duplici versione. ⁵¹ "Reg. mendose pro οὐισασείφ. Est lectio vocis Hebraeae Graecis literis expressae."—Montef. Paulo aliter Codd. 19, 93 (cum Σασέρ), 108: υἱοῦ Ἀσέρ. ⁵² Cod. 243. ⁵³ Sic in textu Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. Cf. ad Cap. x. 26.
CAP. XVI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Chrysost. ² Cod. 243 (teste Parsonsii amanuensi). Minus probabiliter Montef. exscripsit: 'Α. ἀπεδοκίμασα. Cf.

3. לְיִשְׁרָאֵל בְּנֵיבָח. O'. τὸν Ἰεσσαί (alia exempl. add. καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ³) εἰς τὴν θυσίαν.
4. וַיִּקְרְבוּ. O'. καὶ ἐξέστησαν ('A. Σ. ἐξεπλάγησαν⁴).
- וַיִּקְרְאוּ. O'. τῇ ἀπαντήσῃ αὐτοῦ. Σ. ἀπαντήσαντες αὐτῷ.⁵
5. וּבְנֵיבָח אֶתִּי בְּנֵיבָח. O'. καὶ εὐφράνθητε (alia exempl. ἀνακλίθητε⁶) μετ' ἐμοῦ σήμερον (alia exempl. add. εἰς τὴν θυσίαν⁷).
6. הֲאֵ. O'. ἀλλὰ καί. 'A. Θ. πλήν. Σ. ἄρα.⁸
7. מִלֵּ-תַבַּט. O'. μὴ ἐπιβλέψῃς. Alia exempl. μὴ πρόσχῃς.⁹
- וְאֵל-גְּבוּהַ קוֹמְתוֹ. Neque ad altitudinem staturae ejus. O'. μηδὲ εἰς τὴν ἕξιν μεγέθους αὐτοῦ. 'A. Θ. . τοῦ ὕψους μετεωρότητα.¹⁰
- וְיִשָּׂר יִרְאָה הָאָדָם. O'. ὡς ἐμβλέψεται ἄνθρωπος, ὄψεται ὁ θεός. Alia exempl. ὡς ἂν ἴδῃ ἄνθρωπος, οὕτως ὄψεται ὁ θεός.¹¹
11. הֵתְמוּ. Num completi sunt. O'. ἐκλελοίपाσι. 'A. (μὴ) ἐτελειώθησαν.¹²
- לֹא נִסְב. Non cingemus (mensam). O'. οὐ μὴ κατακλιθῶμεν ('A. ἀναπέσωμεν¹³).

11. הָפָ. O'. Vacat. Alia exempl. ἐνταῦθα.¹⁴
13. חָלְצָה. Et invasit. O'. καὶ ἐφήλατο ('A. ἐνηυλίσθη. Σ. ὄρμησεν. Θ. ἐπέφανεν¹⁵).
14. וַיִּבְעַתְתּוּ. Et perterruit eum. O'. καὶ ἐπνιγεν αὐτόν. Alia exempl. καὶ συνέιχεν αὐτόν (πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου), καὶ ἐπνιγεν αὐτόν.¹⁶ 'A. (καὶ) ἐθάμβει. . Σ. (καὶ) συνέιχεν αὐτόν.¹⁷
16. וַיִּנְי. O'. Vacat. ✕ Σ. κύριε ἡμῶν.¹⁸
- וַיִּבְנֶר. O'. ἐν κινύρα. Σ. Θ. κιθάρα. 'A. ψαλτήριον.¹⁹
17. מִיַּיִב לְגַן. O'. ὀρθῶς (Σ. καλῶς. Θ. ἀγαθῶς²⁰) ψάλλοντα.
18. וַיִּדַע גֵּן. O'. καὶ αὐτόν εἰδὸτα ψαλμόν. Alia exempl. ἐπιστάμενον ψάλλειν.²¹
- וְיִשָּׂר מְלָחָה. O'. καὶ πολεμιστής. Alia exempl. καὶ ὁ ἄνθρωπος (s. ἀνὴρ) πολεμιστής.²²
20. הַמִּזְרֹר לְחָר. Asinum prae onustum. O'. γομὸρ ἄρτων. Alia exempl. ὄνον, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ γομὸρ ἄρτων.²³
21. נִשָּׂא לְיָם. O'. αἴρων τὰ σκεύη αὐτοῦ. Σ. ὀπλοφόρος.²⁴

Hex. ad Psal. xxxv. 5. Prov. iii. 11. Jesai. xli. 9. Ezech. xx. 24. ³ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243). Nescio an huc pertineat notula quam ex Regio, ut videtur, exscripsit Montef.: O'. Θ. χω. εἰς τὴν θυσίαν. ⁴ Cod. 243. ⁵ Idem. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἀνεκλήθητε), 93 (idem), 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (om. σήμερον), 108. ⁸ Cod. 92. Cod. 108 (cum ἀλλ' ἢ in textu): 'A. Σ. Θ. πλήν ἄρα. ⁹ Sic (cum εἰς τὴν ὄψιν) Comp., Codd. 19, 82 (cum προσέχῃς), 93, 108, Chrysost. Opp. T. XI, p. 451 D (non, ut ante nos edebatur, μὴ πρόσχῃς). ¹⁰ Cod. 108. Lectio non omnino sana esse videtur; certe Aquilae indubitanter tribuerim: καὶ εἰς μετεωρότητα (cf. Hex. ad Job. xi. 1) ἀναστρέματος (cf. Hex. ad Jesai. xxxvii. 24. Ezech. xl. 5) αὐτοῦ. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ὁ ἀνθ.), 93, 108, Reg. ¹² Codd. 108 (cum ἐπέλ.), 243 (in marg. sine nom.). Cf. Hex. ad Num. xiv. 33. Deut. ii. 14. ¹³ Cod. 108. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, 44, 55, 74, alii, Arm. 1. ¹⁵ Cod. 243. Cf. Hex. ad Jud. xiv. 6, 19. Origen. Opp. T. II, p. 325: et apparuit, sive illuxit; quae Theodotionis est

versio. ¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Vet. Lat.: Et comprehendit eum spiritus malignus a Domino, et suffocabat eum. ¹⁷ Cod. Reg. affert: Σ. συνέιχεν αὐτόν. Cod. 243: 'A. ἐθάμβει, συνέιχεν (sic). Origen. ibid.: obstupefecit [ἐθάμβησεν] eum. ¹⁸ Cod. 243, teste Montef. Sic in textu (sine ἡμῶν) Comp., Codd. 82, 93. ¹⁹ Cod. 243. Pingendum videtur: 'A. Θ. κιθάρα. Σ. ψαλτήριον. Ad Aquilam cf. Hex. ad 1 Reg. xvi. 23. 1 Paral. xxv. 3. Psal. cxlix. 3; ad Sym. cf. Hex. ad Psal. xlii. 4. Jesai. xvi. 11. xxx. 32. ²⁰ Idem. Lectio posterior est in Comp., Codd. 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Gen. iv. 7. Minus probabiliter Cod. 108: 'A. Θ. καλῶς. ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἐπιστήμονα), 108. ²² Sic Comp., Ald. (cum ἀνὴρ), Codd. II (idem), III (idem), XI, 19 (sine ὁ), 29 (idem), 55, 56, alii, Arm. 1 (cum ἀνὴρ sine artic.). ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum γόμον), 93, 108, 158 (cum ἄων pro ὄνον). Ad γόμον (sic) Cod. 243 in marg.: γόμον, cum notula: 'Ο ἅγιος Ἐπιφάνιος, ἄδ (sic). ²⁴ Codd. 92 (in marg. sine nom.), 108 (idem), 243. Cf. ad Cap. xxxi. 4.

23. **וְרוּחַ הַלְּהִימוֹתָיִם**. Ο'. πνεῦμα πονηρόν. Οἱ λοιποὶ πνεῦμα θεοῦ.²⁵
וְרוּחַ הַלְּהִימוֹתָיִם. Ο'. τὴν κινύραν. 'Α. (τὴν) κιθάραν. Θ. (τὸ) ψαλτήριον.²⁶
וְרוּחַ הַלְּהִימוֹתָיִם. *Et laxum (recreatio) factum est Saulo.* Ο'. καὶ ἀνέψυχε ('Α. ἀνέπνεε²⁷) Σαούλ.
וְרוּחַ הַלְּהִימוֹתָיִם. Ο'. καὶ ἀγαθὸν αὐτῷ. Σ. (καὶ) εὐφορος ἐγένετο.²⁸

CAP. XVII.

1. **בְּפָנֵי דָמַיִם**. Ο'. Ἐφερμέν. Alia exempl. ἐν Ἀφροδομείν.¹ 'Α. ἐν πέρατι Δομείμ.²
 2. **בְּעֵמֶק הַתְּרֵבִינִי**. *In valle terebinthi.* Ο'. ἐν τῇ κοιλάδι αὐτοῦ. Alia exempl. ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυὸς (s. τῆς τερεβίνθου) οὗτοι καὶ οὗτοι.³ 'Α. Θ. ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δρυός.⁴
 3. **וְהַגִּי**. Ο'. καὶ ὁ αὐλὼν (Οἱ λοιποὶ ἢ φάραγξ⁵).
 4. **וְהַגִּי**. *Vir spatii inter duos exercitus*

medii (τῶν μεταίχμιων). Ο'. ἀνὴρ δυνατός ('Α. ὁ μεσάζων⁶).

4. **וְשָׁרָיִם**. Ο'. τεσσάρων. Alia exempl. πέντε.⁷ Σ. καὶ οἱ λοιποὶ ἑξ.⁸
 5. **וְכַבֵּעַ נְחֹשֶׁת**. *Et galea aenea.* Ο'. καὶ περικεφαλαία. Οἱ λοιποὶ (καὶ περικεφαλαία) χαλκῆ.⁹
וְרִיִּשְׁתָּיִם. *Et lorica squamata.* Ο'. καὶ θώρακα ἀλυσιδωτόν ('Α. φολιδωτόν. Σ. Θ. λεπιδωτόν¹⁰).
 7. **וְיֹגֶן**. *Sicut jugum (textorium).* Ο'. ὡσεὶ μέσακλον (alia exempl. μέσακνον; alia, μεσάντιον¹¹). 'Α. Θ. (ὡς) ἀντιον. Σ. (ὡς) ἰστός.¹²
וְהַבֵּת הַחֵיָהּ. *Et lamina hastae ejus.* Ο'. καὶ ἡ λόγχη ('Α. Θ. φλῶξ δόρατος. (Σ.) αἰχμῆ¹³) αὐτοῦ.
וְשָׁרָיִם. Ο'. σίκλων. 'Α. στατήρων.¹⁴
וְהַגִּי. *Scutum.* Ο'. τὰ ὄπλα αὐτοῦ. Θ. ἀσπίδα. Σ. τὸν θυρεόν.¹⁵

²⁵ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis nil notat. ²⁶ Cod. 243. Origen. *ibid.*: *psalterium*. ²⁷ Codd. 92, 108, 243 (in marg. sine nom.). Montef. edidit: Θ. ἀνέπνεε, notans: "Coislin. 2, atque etiam Reg., sed sine interpretis nomine." ²⁸ Codd. Reg. (cum ἐγένετο), 243. Minus probabiliter Codd. 92, 108: 'Α. εὐφορος ἐγένετο. Ceterum nequiquam sollicitanda est locutio exquisitior, medicorum filiis propria, εὐφορος γίνεσθαι, de aegro qui commode et placide se habet. Budaeus in *Comment. L. G.* p. 400: "Εὐφορος... etiam is dicitur qui *ferendae est aegritudini* vel *aegrotationi*. Galen. in I ad Glaucionem: ἔμενε δὲ κατὰ τοὺς σφυγμοὺς τό τε τοῦ πυρετοῦ σημεῖον, ἀλλὰ τὰ ἄλλα γε καὶ πάνυ εὐφορος [l. εὐφόρος] εἶχε κατὰ τὴν ἐσπέραν καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτός. Idem: καὶ ἡ τοῦ κάμνοντος εὐφορία... ἐνδείξεται σοὶ τὴν ἐπιείκειαν τοῦ πυρετοῦ. Et rursus: καὶ εἰ μετὰ τὸ λουτρὸν ἐν εὐφορίᾳ μένοι [μένειεν?] ἐφεξῆς, θαρρῶν ἤδη τρέφοις ἂν αὐτοὺς; id est, si hilariter ferre morbum, nec afflictari videbuntur; cui verbo lingua vernacula alludit [*se porter bien*]."

CAP. XVII. ¹ Sic Comp. (cum -δομίν), Ald. (cum -δομίν), Codd. III, 74 (ut Ald.), 106 (cum -δομίν), 120 (ut Ald.), alii, Arm. 1. ² Euseb. in *Onomastico*, p. 82: Ἀφροδομείμ, ἔνθα ἐπολέμει Σαούλ. 'Ακ. ἐν πέρατι Δομείμ [Cod. Vat. Δομείμ]. ³ Sic Comp., Ald. (cum τῆς τερεβίνθου), Codd. 19, 29 (cum τῆς τερεβίνθου καὶ οὗτοι παρατάσσονται),

44, 93, alii. Pro αὐτοῖ Cod. 243 in textu habet: τῶν (sic) τερεβίνθου. καὶ οὗτοι. ⁴ Euseb. *ibid.* p. 202: Ἠλᾶ, κοιλὰς Ἠλᾶθ. 'Ακ. Θεοδ. κοιλὰς τῆς δρυός. Praeterea Drusius non memorato auctore affert: Σ. ἐν τῇ κοιλάδι Ἠλᾶ. ⁵ Cod. 243. Montef. ex eodem huc refert Aquilae lectionem ὁ μεσάζων, quam Parsonsii amanuensis ad ἀναμέσον αὐτῶν applicat; uterque male. Vid. Fischer. in *Specim. Clavis Verss. GG. V. T.* p. 61. ⁶ Cod. 243, ut supra. ⁷ Sic Codd. XI, 29, 52, 55, alii (inter quos 243). ⁸ Cod. 243. Sic in textu Ald., Codd. III, 44, 74, alii, Arm. 1. ⁹ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ¹⁰ Cod. 92. Cod. 108: 'Α. φολιδωτόν. λεπιδωτόν. Montef. edidit: 'Α. φολιδωτόν. Σ. Θ. ἀσπιδωτόν, notans: "Coislin. alter. Reg. vero postremam uni Symmacho tribuit." Etiam Parsonsii amanuensis e Cod. 243 exscripsit: 'Α. φολιδωτόν. Σ. ἀσπιδωτόν. Pro λεπιδωτόν (non ασπιδωτόν, quae vox nulla est) praeter libros supradictos stant Hex. ad Lev. xi. 9. Deut. xiv. 9. Ezech. xxix. 4. Θώρηκα χρύσεον λεπιδωτόν memorat Herod. IX, 22. ¹¹ Prior scriptura est in Codd. 29, 56, 64, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Ald., Codd. 44, 74, 106, aliis. Cf. Interpp. ad Hesych. s. v. μέσακνον. Syro-hex. apud Bar Hebr. **וְהַגִּי**. ¹² Cod. 243. Priorem lectionem in textu habent Codd. 19, 82, 93, 108. ¹³ Idem. ¹⁴ Idem: 'Α. σίκλων στατήρων. Cf. Hex. ad Exod. xxxviii. 24. Num. iii. 47. ¹⁵ Codd.

8. לְעֵרֹךְ מִלְחָמָה. Ο'. παρατάξασθαι πολέμῳ (Οἱ λοιποὶ πόλεμον¹⁶).
 עֲבָדִים. Ο'. Ἐβραῖοι. Οἱ λοιποὶ δούλοι.¹⁷
 אִישׁ. Ο'. ἄνδρα. Σ. (ἄνδρα) εἰς τὸ μονομα-
 χῆσαι.¹⁸
9. וְאִם לֹא־יִוָּכַח לְהִלָּחֵם אִתּוֹ. Ο'. καὶ ἐὰν δυνηθῆ
 πολεμῆσαι πρὸς μέ. Σ. (ἐὰν) περιγένηται
 μου.¹⁹
 וְאִם לֹא־יִוָּכַח. Ο'. δυνηθῶ. Alia exempl. καταδυ-
 ναστεύσω αὐτοῦ.²⁰
10. הֲרַפְתִּי. Ο'. ὠνείδισα. Ἄλλοι ὑβρισα, ἐξευ-
 τέλισα.²¹
 הַיּוֹם הַזֶּה. Ο'. [σήμερον] ἐν τῇ ἡμέρα ταύτῃ.
 Σ. σήμερον.²²
 יָחַד. Ο'. ἀμφότεροι. Ἄ. ὁμοῦ. Θ. ἄμα.²³
- 12-31. וַיִּקְרָא הוּא—וַיָּדֹד. Ο'. ✕ καὶ ἦν Δαβὶδ—
 καὶ παρέλαβεν αὐτόν²⁴.
12. בָּנָא בְּאַנְשֵׁים. Provectus (aetate) inter viros.
 Ο'. ✕ ἐληλυθὼς ἐν ἀνδράσιν (alia exempl.
 ἔτεσι²⁵).

18. בְּחֵלְבֵי הַחֵלֶב. Segmenta lactis (casei). Ο'.
 ✕ τρυφαλίδας (Ἄλλος τεμάχη²⁶) τοῦ γάλα-
 κτος (Ἄλλος τυροῦ²⁶).
- וְהָאֵת עֲרַבְתָּ תְּקַח. Et pignus ab iis acceptum
 affer. Ο'. ✕ καὶ ὅσα ἂν χρήζωσιν γνώση.
 Alia exempl. καὶ τὸ ἐσουβὰ αὐτῶν λήψη, καὶ
 εἰσοίσεις μοι τὴν ἀγγελίαν αὐτῶν.²⁷ Ἄ. καὶ
 τὴν σύμμειξιν αὐτῶν λήψη. Σ. καὶ τὴν μισθο-
 φορίαν αὐτῶν λήψη. Θ. καὶ ὁ ἐὰν χρήζουσι
 (χρήζωσι) γνώση.²⁸
20. הַמַּעֲגָלָה. Ad carraginem (munimentum ex
 carris factum). Ο'. ✕ εἰς τὴν στρογγύλωσιν
 (alia exempl. καμπήν²⁹).
22. וַיִּשָּׂא. Ο'. ✕ καὶ ἀφήκεν. Alia exempl. καὶ
 ἀπέθετο; alia, ἀποθέμενος δέ.³⁰
- וַיִּשָּׂא הַכְּלִים. Ο'. ✕ φύλακος. Alia exempl.
 τοῦ σκευοφύλακος.³¹
23. הַבְּנִים. Ο'. ✕ ὁ μεσαῖος. Alia exempl. ὁ
 ἀμεσσαῖος; alia, μεσηλιξ.³²
30. אֶל-מִוֵּל אַחֵר. Ad alium. Ο'. ✕ εἰς ἐναν-

92 (sine τὸν), 243. Minus probabiliter Cod. 108: Σ. ἀσπίδα. Θ. θυρεῶν (sic).¹⁶ Cod. 243, teste Montef. Sic in textu Codd. XI, 64, 144, alii.¹⁷ Cod. 243. Sic in marg. sine nom. Codd. 92, 108, 243*.¹⁸ Idem. Nisi forte merum scholium sit.¹⁹ Idem.²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.²¹ Cod. 243 in marg. sine nom.²² Idem. In textu vox deest in Comp., Codd. XI, 29, 52, 56, aliis (inter quos 243), Arm. 1.²³ Idem.²⁴ Haec omnia asteriscis notant Codd. 64, 92. In Ed. Rom. in notis tantum leguntur, praemissa notitia: "In AA. LL., sed non ita satis emendatis, haec sequuntur." Libri autem Graeci, qui pericopam ignorant, sunt Codd. II, XI, 29, 119, 121. Praeterea Cod. III incipit: καὶ εἶπεν Δαβὶδ (pro καὶ ἦν Δ., vel, ut in aliis libris legitur, καὶ Δ.), quae verba initium sunt v. 32. In contrariam partem praeter Josephum (Ant. VI. 9, 2) et S. Chrysost. (Opp. T. IV, p. 470) pericopam agnoscunt tres interpretes, e quibus Theodotioni, ut videtur, debetur versio quam nos hodie manu terimus. Cf. ad v. 18.²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 44, 55, alii (inter quos 243).²⁶ Cod. 92 in marg. sine nom. Fortasse scholia sunt. Hesych.: Τρυφαλίδες ἢ τροφαλίδες [cf. Pierson. ad Moerid. p. 370] τὰ τμήματα τοῦ ἀπαλοῦ τυροῦ.²⁷ Sic Codd. 19 (cum ἐσουβὰ), 55, 56 (cum glossa marg. ad τὸ ἐσουβὰ: βιβλίον ἀποστασίου), 82,

93 (cum ἐρσουμά), 108 (cum ἐρσουβὰ), 158 (cum ευσουναί), 246. S. Chrysost. Hom. VII in Jesaiam (Opp. T. VI, p. 77 A): Τί δέ ἐστι, σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ἰασοῦβ [Hebr. שֵׂשׁוּבָה, Shear-jashub] ὁ υἱός σου; Ἰασοῦβ τῇ Ἐβραίων γλώττῃ ἢ ἀναστροφή λέγεται, καὶ ἡ διαγωγή. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰεσσαὶ πέμπων τὸν Δαβὶδ ἔλεγε· καὶ τὸ Ἰασοῦβ αὐτῶν λήψη· τουτέστι, τὴν ἀναστροφήν αὐτῶν ἀπαγγελεῖς μοι, καὶ τί διάγουσι πράττοντες. Versionem, καὶ τὸ ἐσουβὰ (vel, quod praefert, ἐρουβὰ) αὐτῶν λήψη, Montef. nescio quo jure Aquilae assignat.²⁸ Trium interpretum lectiones genuinas, ut videtur, sic exhibet scholiasta Cod. 243 a Montefalconio descriptus, silente Parsonsii amanuensi. Quod ad duas posteriores attinet, repugnat quidem Theodoretus, cujus Quaest. XL in 1 Reg. sic habet: Τί ἐστι τὸ ἐρσουβὰ αὐτῶν λήψη; Ὁ Σύμμαχος ἠρμήνευσεν, ὅσα χρήζουσι γνώση· τὸν σκοπὸν αὐτῶν μάθη. Hinc ad ἐρσουβὰ (sic) Cod. 108 in marg.: Σ. ὅσα χρήζουσι γνώση.²⁹ Sic Codd. 52, 64, 92 (cum στρογγύλωσιν in marg.), 144, 236, 242, Cat. Niceph. T. II, p. 391. Cf. ad Cap. xxvi. 5, 7, ubi Aquilae lectio tribuitur.³⁰ Prior lectio est in Codd. 19, 55, 56, 82 (cum ἐπέθ.), aliis; posterior in Ald., Codd. 52 (om. Δαβὶδ), 64, 92 (ut 52), aliis.³¹ Sic Comp., Codd. 19, 55, 56, alii.³² Prior lectio est in Ald., Codd. III (sine artic.), 55 (cum σ̄ pro σ̄σ̄), 56, 93, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 52, 64, 92,

- τίον ἑτέρου. Alia exempl. εἰς μέρος ἕτερον.³³
35. וַיִּצְאֵנִי אַחֲרָיו. Ο'. καὶ ἐξεπορευόμεν ὀπίσω αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἐξηρχόμην κατόπισθεν αὐτοῦ.³⁴
- בְּזַקְנוֹ. *Barbam ejus.* Ο'. τοῦ φάρυγγος (Οἱ λοιποὶ· πώγωνος³⁵) αὐτοῦ.
37. וַיֹּאמֶר דָּוִד. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἶπεν Δαυίδ.³⁶
- מִיַּד (in priore loco). Ο'. ἐκ χειρός (Θ. στόματος³⁷).
38. מַדְיָו. Ο'. μανδύαν. 'Α. ἐνδύτην.³⁸
- וַיִּלְבַּשׁ אֶת־וְיָלְבַשׁ אֶת־שָׂרִיִּין. Ο'. καὶ [τὴν] περικεφαλαίαν χαλκῆν περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ περικεφαλαίαν χαλκῆν ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν θώρακα.³⁹
- 38, 39. וַיִּהְיֶה דָּוִד : וַיִּהְיֶה דָּוִד : וַיִּלְבַּשׁ אֶת־וְיָלְבַשׁ אֶת־שָׂרִיִּין. Ο'. καὶ ἔζωσε τὸν Δαυίδ. Alia exempl. καὶ ἔζωσε (Οἱ λοιποὶ· ἐνέδυσεν⁴⁰) τὸν Δαυίδ θώρακα, καὶ περιέζωσατο Δαυίδ.⁴¹
39. וַיֹּאֲלֵ לְלַכְתּוֹ כִּי לֹא-נִסָּה. *Et aggressus est ad eundem, quia non tentaverat.* Ο'. καὶ ἐκοπίασε περιπατήσας (alia exempl. καὶ ἐχώλαινε Δαυίδ ἐν τῷ βαδίζειν ἐν αὐτοῖς⁴²) ἄπαξ καὶ δὶς (alia exempl. add. ὅτι ἄπειρος ἦν⁴³). Σ. καὶ ἔσκαζεν ἄπειρος ὢν.⁴⁴

39. כִּי לֹא נִסִּיתִי. Ο'. ὅτι οὐ πεπείραμαι. 'Αλλος· ἀγύμναστος γάρ εἰμι.⁴⁵
- וַיִּסְרֶם דָּוִד. Ο'. καὶ ἀφαιροῦσιν (alia exempl. περιείλατο⁴⁶) αὐτά.
40. מִן-הַנַּחַל. Ο'. ἐκ τοῦ χειμάρρου. Σ. Θ. (ἐκ τῆς) φάραγγος.⁴⁷
- בְּכַלִּי. Ο'. ἐν τῷ καδίῳ (Οἱ λοιποὶ· σκεύει⁴⁸).
- וַיִּבְלִקוּשׁ. *Et in pera.* Ο'. εἰς συλλογὴν. 'Α. (καὶ) ἐν τῷ ἀναλεκτηρίῳ. Σ. (καὶ) ἐν τῇ πήρᾳ.⁴⁹
42. וַיִּבְדֹּהוּ. Ο'. καὶ ἐξητίμασεν (potior scriptura ἡτίμασεν⁵⁰) αὐτόν. Οἱ λοιποὶ· ἐξουδένωσεν.⁵¹
43. הַהַלְבֵּ אֶנְכִי. Ο'. ὡσεὶ (alia exempl. μὴ⁵²) κύων ἐγὼ εἰμι.
- Ο'. (÷) καὶ εἶπε Δαυίδ· οὐχὶ, ἀλλ' ἡ χείρων κυνός (↓).⁵³
- וַיִּקְלַל. Ο'. καὶ κατηράσατο (Σ. ἐλοιδόρει⁵⁴).
46. פָּגַר. Ο'. τὰ κῶλα (in posteriore loco). Σ. (τὰ) σώματα.⁵⁵
48. וַיִּלְךָ וַיִּקְרַב. Ο'. καὶ ἐπορεύθη. Alia exempl. καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἤγγισεν.⁵⁶
- וַיִּמְהַר דָּוִד וַיַּרְץ הַמַּעְרָבָה לְקִרְאָתָהּ הַפְּלִשְׁתִּי. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐτάχυνε Δαυίδ, καὶ ἔδραμεν (alia exempl. καὶ Δαυίδ ἐτάχυνε, καὶ ἐξῆλθε καὶ αὐτὸς⁵⁷) εἰς τὴν παράταξιν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου.⁵⁸

aliis. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 55, 56, alii. ³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐγὼ pro καὶ, et αὐτῶν), 93, 108, 158, Reg., Chrysost. ³⁵ Cod. 243. ³⁶ Sic Comp., Codd. III, 52 (cum Δαβὶδ), 55, 92, 106, alii (inter quos 243 in marg.), Arm. I. ³⁷ Cod. 243. ³⁸ Codd. Reg., 243 (cum ἐνδύτην). "Forte legendum est ἐπεινδύτην, quod glossema huc, ut opinor, migravit e Cap. xviii. 4, ubi in versione τῶν Ο' verba τὸν ἐπεινδύτην (לְיָבֵיבִי) et τὸν μανδύαν αὐτοῦ (מַדְיָו) junguntur. Nam Aquilae quidem... hanc interpretationem tribuere dubito."—Scharfenb. Cf. ad Cap. iv. 12. ³⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93 (cum τὴν περ.), 108 (cum ἐνέδυσεν), 158. ⁴⁰ Cod. 243. ⁴¹ Sic Ald. (cum Δαβὶδ), Codd. III (cum ἔζωσε Δ. θώρακαν), 52 (ut Ald.), 74, 106, 120, alii (inter quos 243, cum θώρακα—Δαυίδ in marg.). ⁴² Sic Codd. 19, 82 (cum ἐχώλευε), 93 (cum ἐχώλαινε), 108, 158 (cum ἀσχόλαινε). ⁴³ Sic Comp.,

Ald., Codd. XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243). ⁴⁴ Cod. 243. ⁴⁵ Idem in marg. sine nom. interpretis, qui proculdubio Symmachus est. ⁴⁶ Sic Comp. (cum -λερο), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.), 158, Reg. ⁴⁷ Cod. 243. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem, qui ad ἐν τῷ καδίῳ lectiones refert. Symmachi autem lectionem in textu habet Cod. 108. ⁵⁰ Sic Codd. II, III, XI, 29, 56 (cum ἡτοίμασεν), 64, alii (inter quos 243). ⁵¹ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 19, 42, 74, alii. ⁵² Sic Comp., Codd. 82 (cum εἰμι ἐγὼ), 93 (idem), 108, Reg. ⁵³ Haec desunt in Codd. III, 82, 108, 247. ⁵⁴ Cod. 243. ⁵⁵ Idem. ⁵⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, 74, 82, 106, 108, alii, Arm. I. ⁵⁷ Sic (cum συνάντησιν) Comp., Codd. 19, 55, 82 (om. εἰς σ. τοῦ ἀλλ.), 93 (om. εἰς τὴν π.), 108, 158. ⁵⁸ Sic Ald. (cum Δαβὶδ), Codd. III (om. εἰς ἀπάντ.), 52, 74 (cum ἀπαντήν), 92 (in marg.), 106, 120, alii

50. בְּיַד־דָּוִד — וַיִּהְיוּ. O'. Vacat. Θ. Οἱ λοιποὶ καὶ ἐκραταίωσεν Δαυὶδ ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῇ σφενδόνη καὶ ἐν τῷ λίθῳ, καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν· καὶ ῥομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαυὶδ.⁵⁹
51. וַיִּשְׁלַח מַתְעָרָה וַיִּמְתְּחֶהּ וַיִּכְרַת־בָּהּ. O'. καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. Alia exempl. καὶ ἐξέσπασεν αὐτήν ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτῆς, καὶ ἀφείλεν ἐν αὐτῇ.⁶⁰
53. מְדַלֵּק. Ab acriter persequendo. O'. ἐκκλίνοντες. Σ. ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ.⁶¹
וַיִּשְׂפוּ. Et diripuerunt. O'. καὶ κατεπάτουν (alia exempl. προενόμισαν⁶²). Οἱ λοιποὶ διήρπασαν.⁶³
54. אֶת־כְּלָיו. O'. τὰ σκεύη αὐτοῦ. Σ. τὰ ὄπλα αὐτοῦ.⁶⁴
- 55—xviii. 6. וַיִּכְרַתוּ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי מִהַכּוֹת דָּוִד — וַיִּשְׁלַח מַתְעָרָה וַיִּמְתְּחֶהּ. O'. ✕ καὶ ὡς εἶδεν Σαοὺλ — ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον 4.⁶⁵

CAP. XVIII.

3. בְּרִית. O'. Vacat. Alia exempl. διαθήκην.¹
כִּנְפֵי. O'. ✕ κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Aliter :

- O'. ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν.² 'A. κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.³
6. וַיְהִי בְבוֹאָהּ בְּשׁוּב דָּוִד מִהַכּוֹת אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοῦ, ὅτε ἐπέστρεψεν Δαυὶδ πατάξας τὸν ἀλλόφυλον.⁴ Alia: καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλόφυλον.⁵
- וַיִּתְצַנְדוּ הַנְּשִׂים מִבְּלִעְרֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁיר (ad cantandum et cum choreis) וַיִּתְחַלְלוּ וַיִּקְרְאוּ שְׁאוּל לְקָרְאֵי. O'. καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Δαυὶδ (alia exempl. αἱ χορεύουσαι καὶ ᾄδουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως⁶) ἐκ πασῶν (τῶν) πόλεων 'Ισραήλ.
7. הַשֹּׁמְרוֹת. Ludicre saltantes. O'. Vacat. Οἱ λοιποὶ αἱ χορεύουσαι, παίζουσαι.⁷
בְּרַבְבָּתָיו. O'. ἐν μυριάσιν (Σ. ἰδια⁸) αὐτοῦ.
8. וַיִּחַר לְשָׂאוּל מְאֹד. O'. Vacat. *Ἄλλος καὶ ὠργίσθη Σαοὺλ σφόδρα.⁹
- וַיֵּשְׁתּוּב לֹא־הָיָה מַלְכוּתָהּ. Et superest ei nil nisi regnum. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ τί αὐτῷ πλὴν ἢ βασιλεία;¹⁰

(inter quos 243 in marg.), Arm. i. ⁵⁹ Cod. 243 (cum Θ. λ), teste Parsonsii amanuensi. Montef. ex eodem exscripsisse profitetur: ✕ καὶ ἐκραταιώθη Δ. ὑπὲρ τ. ἀλλ. τῇ σφ. καὶ τῷ λίθῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐπάταξε κ. τ. ε.; quae non ex Coislin., sed ex Comp., Codd. 19, 55, 82, 93, aliis (qui omnes ἐν τῇ χειρὶ habent) desumpta esse affirmaverim. Haec autem omnia desunt in Ed. Rom. ⁶⁰ Sic Comp. (cum κολεοῦ), Ald. (cum ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ), Codd. III (cum κολαιου), 74, 82, 106, alii (inter quos 243, om. ἐν αὐτῇ). ⁶¹ Cod. 243. ⁶² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. in marg. ⁶³ Cod. 243. ⁶⁴ Cod. Reg. ⁶⁵ Haec omnia asteriscis notant Codd. 64, 92. In Ed. Rom. in notis tantum habentur. Desunt in Cod. II; et, quantum ex silentio Parsonsii colligi potest, etiam in Codd. XI, 29, 119, 121.

CAP. XVIII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. 19 (praem. ὁ βασιλεὺς), 52, 55, 64, alii. ² Sic Codd. 19, 55, 56, 82, alii (inter quos 108). Montef. e Procopio p. 57 perperam scripsit: *Ἄλλος ψυχὴν ἀγαπῶν τοσοῦτον. Cf. Cap. xx. 17

in LXX. ³ Cod. 108. Theodoret. Quaest. XLV in 1 Reg. p. 383: Τί ἐστίν, ἠγάπησεν αὐτόν ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν; 'Ο Ἄκ. ἔφη, κατὰ τὴν ψ. αὐτοῦ. ⁴ Sic Comp., Codd. 19 (cum αὐτόν ὅτε ἀπ.), 55, 56, 82, 93, alii. ⁵ Sic Ald., Codd. 52 (cum ἐπιστρέψαι), 64 (cum αὐτόν pro αὐτοῦ), 74, 92, alii (inter quos 243). ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum καὶ αἱ ᾄδ.), 93, 108. Eadem (cum ᾄδ. καὶ χορ.) in fine lectionis τῶν O' repetunt Ald. (cum συνάντησιν), Codd. III (om. ᾄδουσαι), 74, 106, alii (inter quos 243). ⁷ Cod. 243. Priorem lectionem in textu habent Codd. XI, 19, 82, 93, alii; posteriorem (cum αἱ π.) Comp., Ald., Codd. III, 74, 106, alii. ⁸ Cod. 243. Cod. 243* in marg. (ad χιλιάσιν): ἴδια. Lectio quid significet nescimus, nisi forte ad בְּלָבָב (v. 22) pertineat. ⁹ Cod. 243 in marg. sine nom. Sic in textu (om. σφόδρα) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Post ῥῆμα, σφόδρα add. Ald., Codd. XI, 29, 55, 56, alii. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, 19, 44, 55, 74, alii (inter quos 243).

- 10, 11. פְּעַמִּים — מִמְּחֶרֶת וַיְהִי מִמְּחֶרֶת. Ο'. ✕ και ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύριον — δὲς 4.¹¹
12. כָּר שָׂאוּל עָמוּ וַיִּמְעַם שָׂאוּל כָּר. Ο'. Vacat. Alia exempl. ✕ ὅτι ἦν ΠΙΠΙ μετ' αὐτοῦ, και ἀπὸ Σαούλ ἀπέστη 4.¹²
14. מִשְׁפָּוִל. *Prosperere agens.* Ο'. συνιῶν. 'Α. ἐπιστήμων. Σ. συνετός.¹³
15. וַיִּגַּר. *Et timuit.* Ο'. και εὐλαβεῖτο ('Α. Σ. ὑπεστέλλετο¹⁴).
- 17-19. לְאִשָּׁה — וַיֹּאמֶר שָׂאוּל. (✕) Θ. και εἶπεν Σαούλ — εἰς γυναῖκα (4).¹⁵
20. וַיִּשֶׁר הַדָּבָר בְּעֵינָיו. Ο'. και ηὐθύνθη (alia exempl. add. τὸ ῥῆμα¹⁶) ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Alia exempl. και ἤρεσεν (Σ. ἡδὺ ἐγένετο¹⁷) ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὸ ῥῆμα.¹⁸
21. וַתְּהִי-בּוֹ. Ο'. και ἦν ἐπὶ Σαούλ. Alia exempl. και ἔσται ἐπ' αὐτῷ.¹⁹
- וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל-דָּוִד בְּשָׂתַיִם הַתַּחֲתָנִים בֵּי הַיּוֹם. *Et dixit Saulus ad Davidem: In duabus vicibus gener fies mihi hodie.* Ο'. Vacat. Alia exempl. ✕ και εἶπεν Σαούλ πρὸς Δαυὶδ ἐφ' αἰρέσει ἔση γαμβρός μοι (Θ. ἐπὶ ταῖς δυσὶν ἐπιγαμβρεύσεις (μοι). 'Α. νυμφεύσεις ἐν ἐμοὶ²⁰) σήμερον 4.²¹
22. וַיִּפֶּן. Ο'. θέλει. Θ. εὐδοκεῖ.²²
23. הַנְּקָלָה. Ο'. εἰ κοῦφον. Σ. μὴ ἐλαφρόν.²³
- שָׂר. Ο'. ταπεινός. 'Α. Σ. ἄπορος. Θ. πένης.²⁴
- וַיִּנְקָלָה. Ο'. και οὐχὶ ἔνδοξος (alia exempl. ἔντιμος²⁵). 'Α. εὐτελής. Σ. ἄτιμος.²⁶
25. בְּמַחֵר. *Donum* (pro sponsa parentibus oblatum). Ο'. ἐν δόματι. Alia exempl. ἔδνα.²⁷
- 'Α. ἐν φερῆ.²⁸
- לְהַנְקָם. Ο'. ἐκδικῆσαι. Σ. ὥστε τίσασθαι.²⁹
26. וְלֹא-מָלְאוּ הַיָּמִים. Ο'. Vacat. 'Α. Θ. και οὐκ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι. Σ. και μὴ διελευσῶν (τῶν) ἡμερῶν.³⁰
27. מֵאֲתַיִם. Ο'. ἑκατόν. Οἱ λοιποὶ διακοσίους.³¹
- וַיִּמְלֵאוּם לְמַלְךְ. Ο'. Vacat. Alia exempl. τῷ βασιλεῖ.³² 'Α. Θ. και ἐπλήρωσεν αὐτὰς (τῷ βασιλεῖ).³³
- שָׂאוּל. Ο'. Vacat. Οἱ λοιποὶ Σαούλ.³⁴
28. וַיֵּדַע. Ο'. Vacat. Οἱ λοιποὶ και ἔγνω.³⁵
- וַיִּמְיַכֵּל בַּת-שָׂאוּל אֶת-הַבְּתוּרָה. Ο'. και πᾶς 'Ισραῆλ (alia exempl. και Μερχὸλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, και πᾶς 'Ισραῆλ³⁶) ἠγάπα αὐτόν.
29. וַיִּהְיֶה שָׂאוּל לְרֵאשִׁית מַפְּנֵי דָוִד עַד יוֹם. Ο'. και προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυὶδ ἔτι. Alia exempl. και προσέθετο Σαούλ φοβεῖσθαι ἀπὸ προσώπου Δαυὶδ ἔτι.³⁷

¹¹ Vv. 10, 11 sub asteriscis habet Cod. 64; v. 10 tantum Cod. 92. Haec omnia desunt in Codd. II, 56, 71, 119, 244, 245, 246. In Ed. Rom. desideratur etiam v. 9, invito archetypo ejus. ¹² Sic Codd. 243 (teste Montef.), 243* (sine aster.). Sic (cum κύριος pro ΠΙΠΙ) Cod. 92, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, 19, 52, 74, alii, Arm. 1. ¹³ Cod. 243. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic in marg. Cod. 92. Pericopa deest in Codd. II, 144, 158, necnon in Ed. Rom. in textu. Praeterea (quod Parsonsium fugit) v. 19 abest a Cod. 243. ¹⁶ Sic Ald., Codd. III, 44, 52, 74, alii (inter quos 243). ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐπ' αὐτόν), 93, 108, Reg. ²⁰ Cod. 243. Theodotionis lectionem integram, και εἶπεν Σ. πρὸς Δ. ἐν (sic) ταῖς δυσὶν ἐπιγ. μοι σήμερον, in textu habent Comp., Codd. III, 19 (cum vitiosa scriptura ἐν ταῖς δυνάμεσιν), 44 (idem), 74 (idem), alii (inter quos 123, 247, uterque cum ἐν ταῖς δυσὶν), Arm. 1. ²¹ Sic sub asteriscis Cod. 243 (cum ἐφαιρέσει), Symmacho,

ut videtur, interprete. Codd. 52, 236, 243*, in textu sine nominibus interpretum: και εἶπε Σ. πρὸς Δ. ἐφ' αἰρέσει (ἐφαιρέσει 236, 243*) ἔση (ἔση om. 52) γ. μοι σήμερον ἐπὶ ταῖς δ. ἐπιγαμβρεύσεις νυμφεύσεις ἐν ἐμοί. ²² Cod. 243. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. Opp. T. IV, p. 753 C. ²⁶ Cod. 243. ²⁷ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Chrysost. ²⁸ Bar Hebraeus: **שָׂאוּל**. ²⁹ Cod. 243. ³⁰ Idem (cum ✕ 'Α. Θ., teste Montef.). Priorem lectionem in textu habent Comp., Ald., Codd. III, 19, 74, 82, 93, alii. ³¹ Cod. 243. Sic in textu Comp., invitatis libris Graecis. ³² Sic Codd. II, XI, 29, 44, 52, alii. ³³ Cod. 243 (cum ✕ 'Α. Θ., teste Montef.). Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 74, 82, 93, alii. ³⁴ Idem. Sic in textu Comp. (cum ὁ Σ.), Ald., Codd. III, 74, 82, alii. ³⁵ Idem. Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, 44, 74, 106, alii, Arm. 1. ³⁶ Sic Comp. (cum Μερχὸλ), Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum ὁ Σαούλ), 82 (cum ἔτι σφόδρα), 93,

29. וַיְהִי שָׂאוֹל אֵיב אֶת-דָּוִד כָּל-הַיָּמִים. O'. Vacat. ✕ καὶ ἐγένετο Σαούλ ἐχθραίνων τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας (4).³⁸
30. וַיֵּצְאוּ שְׂרֵי פְּלִשְׁתִּים וַיְהִי מִדֵּי צָאָתָם שָׂכַל דָּוִד מִכָּל עֲבָדֵי שָׂאוֹל וַיִּיקַר שְׁמוֹ מֵאֵד. O'. Vacat. ✕ καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τῆς ἐξόδου αὐτῶν, καὶ Δαυὶδ συνῆκεν παρὰ πάντας τοὺς δούλους Σαούλ καὶ ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ σφόδρα (4).³⁹

CAP. XIX.

1. חָפָץ. O'. ἡρέϊτο. Alia exempl. ἡγάπα.¹
4. מַעֲשָׂיו. O'. τὰ ποιήματα (alia exempl. ἔργα²) αὐτοῦ.
- טוֹב-לָּךְ. O'. ἀγαθά. Alia exempl. ἀγαθά σοι.³
5. וַיִּשָּׂם. O'. καὶ ἔθετο (Σ. ἐξέδωκεν⁴).
- בָּדָם נָקִי. O'. εἰς αἶμα ἀθῶνον (Σ. ἀναίτιον⁵).
- חָנָם. O'. δωρεάν. Σ. μάτην.⁶
7. כְּאֶתְמוּל שְׁלֹשִׁים. O'. ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέ-

- ραν. (Σ.) ὡς πρὸ μιᾶς καὶ πρὶν.⁷
9. יוֹשֵׁב. O'. καθεύδων. Alia exempl. ἐκάθητο.⁸
- מִנְיָן בְּיָד. O'. ἔψαλλεν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. Ἄλλος· ἐχειρονόμησεν.⁹
10. לְהַכּוֹת בְּחֵיט בְּרֶד וּבִקֵּיר. O'. πατάξαι τὸ δόρυ εἰς Δαυὶδ (alia exempl. add. καὶ ἐν τῷ τοίχῳ¹⁰). Alia exempl. τοῦ πατάξαι ἐν τῷ δόρατι τὸν Δαυὶδ.¹¹
- וַיִּפְּטַר. Et erupit. O'. καὶ ἀπέστη (alia exempl. ἐξέκλινεν¹²).
- וַיִּמְלֵט. O'. καὶ διεσώθη (alia exempl. ἐξεσπάσθη¹³).
13. הַתְּרָפִים. O'. τὰ κενοτάφια ('Α. μορφώματα. Σ. εἶδωλα. Θ. θεραφίν¹⁴).
- וַיֵּאֵת כְּבִיר הָעֵינִים. Et stragulum (s. capillamentum) pilorum caprinorum. O'. καὶ ἡπαρ (כְּבִד) τῶν αἰγῶν. Alia exempl. καὶ στρογγύλωμα τριχῶν τῶν αἰγῶν.¹⁵ 'Α. (καὶ) τὸ πᾶν πλῆθος.. Θ. (καὶ τὸ) χοβέρ..¹⁶
14. הָלָה. O'. ἐνοχλείσθαι. 'Α. ἀρρωστεῖν.¹⁷
15. לְרִאֲוֹת אֶת-דָּוִד. O'. ἐπὶ τὸν Δαυὶδ. Alia

108, Lucif. Calar. ³⁸ Sic Cod. 243 (cum aster., teste Montef.), et sine aster. Comp. (cum τῷ Δ.), Ald. (cum Δ. ἐχθρ. τὸν Σ.), Codd. III (cum ἐχθρεύων), 19 (ut Comp.), 44, 52 (cum ἐχθρὸς τῷ Δ.), 55 (om. τὸν), 74 (ut Ald.), 82 (ut Comp.), alii. ³⁹ Sic Cod. 243 (ut ante), et sine aster. Comp. (cum ἐξοδίας pro τῆς ἐξόδου), Ald. (cum ἐφ' ἱκ. ἐξοδίας αὐτῶν, καὶ συνετὸς ἦν Δ. παρὰ), Codd. III (cum ἀφ' ἱκ. ἐξοδίας αὐτῶν συνῆκεν Δ. παρὰ), 19, 44 (cum ἀφ' ἱκ. ἐξοδίας αὐτῶν, καὶ ἦν Δ. συνετὸς, καὶ ἐτιμήθη), 52 (cum ἀφ' ἱκ. ἐξοδίας αὐτῶν συνετὸς ἦν Δαβὶδ ὑπὲρ), 55 (cum ἤρχοντο pro ἐξῆλθον), 74 (ut Ald.), 82, alii.

CAP. XIX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Lucif. Calar. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³ Sic Ald., Codd. III, 44, 74, 106, alii (inter quos 243 in marg.). ⁴ Cod. 243. ⁵ Idem. ⁶ Idem. ⁷ Idem in marg. sine nom. Cf. Hex. ad 2 Reg. v. 2. Mich. ii. 8. Minus probabiliter Cod. 243* in marg.: ὡς πρὸ μικροῦ ὡς τὸ πρὶν. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁹ Cod. 56 in marg. sine nom. Idem vocabulum Symmacho dubitanter restituimus in Hex. ad Ezech. xxii. 5. ¹⁰ Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii, Arm. 1. ¹¹ Sic Codd. 19 (cum ἐν δ. τῷ Δ.), 82, 93, 108 (cum ἐν δ.), Lucif. Calar.

¹² Sic (cum καὶ ἐπάταξεν καὶ ἐξέκλινεν) Codd. 19, 82 (om. καὶ ἐπάταξεν), 93, 108, Chrysost. in Cat. Niceph. T. II, p. 410. Lucif. Calar.: et percussit, et declinavit. Montef. lectionem, Ἄλλος· ἐξέκλινε, cum Hebraeo דָּן, O'. ἀνεχώρησε, perperam composuit. ¹³ Sic Codd. III, 52, 64, 92, alii. ¹⁴ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Cod. 108: 'Α. μορφώματα. Cf. Hex. ad Jud. xvii. 5. ¹⁵ Sic Comp. (om. τῶν), Codd. 108 (in marg.), 121, 158. Cod. 56 in marg. ad ἡπαρ αἰγῶν (sic): τὸ πᾶν στρογγύλωμα. Cf. ad v. 16. ¹⁶ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Theodoret. in Cat. Niceph. T. II, p. 411: 'Ο Ἀκύλας τὰ κενοτάφια μορφώματα ἠρμήνευσε· καὶ τὸ ἡπαρ τῶν αἰγῶν, τὸ πᾶν πλῆθος, καὶ στρογγύλωμα τριχῶν... Γνοῦσα δὲ ἡ Μελχὸλ τὰς κατὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐπιβουλὰς τοῦ πατρὸς, τούτῳ μὲν συνεβούλευσε τὴν φυγὴν, αὕτη δὲ τὴν κλίνην εἰς ἀρρωστοῦντος ἐσχημάτισε τύπον· ἱματίων μὲν πλῆθος ἐπιβαλοῦσα, στρογγύλωμά τε τριχῶν ὑποθεῖσα τοῖς ἱματίοις, ὥστε μιμῆσθαι τὴν κεφαλὴν. Etiam Nobil. affert: 'Α. στρογγύλωμα τριχῶν. Unde conjecerit aliquis, lectionem καὶ στρ. τριχῶν, ad secundam Aquilae editionem pertinere, quae Scharfenbergii est sententia, qui tamen alteram et indubitatum ejusdem versionem, τὸ πᾶν πλῆθος (quasi a כְּבִד, multus fuit) pro glossemate perperam habet. Cf. ad v. 16. ¹⁷ Cod. 243.

- exempl. *ιδεῖν τὸν Δαυίδ*; alia, τοῦ *ιδεῖν ἐπὶ τὸν Δαυίδ*.¹⁸
16. **הַתְּרַפִּים**. *Ο'* τὰ κενοτάφια. *'Α.* αἱ προτομαί. *Σ.* (τὸ) εἶδωλον. *Θ.* (τὰ) θεραφίν.¹⁹
- וַיִּבְרֹךְ הָעַיִם**. *Ο'* καὶ ἦπαρ τῶν αἰγῶν. (*'Α.*) καὶ τὸ πᾶν πλήθος..²⁰ **Ἄλλος* καὶ τὸ στρογγύλωμα τῶν τριχῶν..²¹
18. **בְּנֵי־תַרְשִׁישׁ**. *Ο'* ἐν Ναυάθ (alia exempl. *Ναυιῶθ*)²² ἐν *'Ραμᾶ*. *Σ.* διαιτώμενοι.²³
19. **בְּנֵי־תַרְשִׁישׁ**. *Ο'* ἐν Ναυάθ ἐν *'Ραμᾶ*. *Σ.* ἐνδιαιτώμενος (ἐν *'Ραμᾶ*).²⁴
20. **תַּתְּ-לֶחֶם**. *Coetum*. *Ο'* τὴν ἐκκλησίαν. *'Α.* (τὸν) ὄμιλον. *Σ.* (τὴν) συστροφὴν. *Θ.* (τὸ) σύστημα.²⁵
- הַנְּבִיאִים**. *Ο'* τῶν προφητῶν. Alia exempl. τῶν προφητῶν προφητεύοντων.²⁶
- עַל־יְהוָה**. *Ο'* ἐπ' αὐτῶν. *Θ.* ἐπάνω αὐτῶν.²⁷
- וַיִּתְנַבְּאוּ**. *Ο'* καὶ προφητεύουσιν (alia exempl. *προεφήτευσαν*)²⁸. ✕ *Οἱ λοιποὶ καίγε αὐτοί* (4).²⁹
22. **עַד־בֹּרֶךְ הַגְּדֹל**. *Ο'* ἕως τοῦ φρέατος τοῦ (alia exempl. *τῆς*)³⁰ ἄλω. Alia exempl. ἕως τοῦ φρέατος τοῦ μεγάλου.³¹
22. **בְּשָׁנוֹ**. *Ο'* ἐν τῷ Σεφί. Alia exempl. ἐν Σωχώ.³²
- בְּנֵי־תַרְשִׁישׁ**. *Ο'* ἐν Ναυάθ. *Σ.* ἐν ταῖς οἰκῆσει.³³
23. **וַיִּלְךָ הַלֵּוִי וַיִּתְנַבֵּא**. *Ο'* καὶ ἐπορεύετο προφητεύων. Alia exempl. καὶ πορευόμενος καὶ προφητεύων.³⁴
24. **גַּם־הָיוּ**. *Ο'* Vacat. *Οἱ λοιποὶ καίγε αὐτός*.³⁵
- הָגַם**. *Ο'* εἰ καί. *'Α.* μὴ (καί). *Σ.* ὅτι (καί).³⁶

CAP. XX.

1. **וַיִּבְרַח**. *Ο'* καὶ ἀπέδρα (alia exempl. *ἀνεχώρησεν*).¹
- וַיֹּאמֶר לְפָנָיו יְהוָה**. *Ο'* ἐνώπιον (alia exempl. *εἰς πρόσωπον*)² *'Ιωνάθαν*, καὶ εἶπε. Alia exempl. καὶ εἶπεν ἐνώπιον *'Ιωνάθαν*.³
2. **הָלִילָהּ**. *Absit*. *Ο'* μηδὲ μὴ σοι. *'Α.* βέβηλον. *Σ.* *Θ.* ἰλεὼς σοι.⁴
- וַיִּלְאֵה יְהוָה**. *Ο'* καὶ οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ὄπιόν μου. *Σ.* ἐὰν μὴ δηλώσῃ εἰς ἀκοήν μου.⁵
3. **פָּן־יֵעָצֵב**. *Ne dolore afficiatur*. *Ο'* μὴ οὐ βούληται. Alia exempl. ὅπως μὴ ἀναγγεῖλη τῷ Δαυίδ.⁶ (*'Α.*) μήποτε διαπονηθῆ.⁷

¹⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 108 (omnibus cum καὶ ἀπέστειλε Σαουλ ἀγγέλους); posterior in Codd. III, 44, 106, aliis (inter quos 243, cum τοῦ *ιδεῖν* in marg.).
¹⁹ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Montef. e Cod. 243 male exscripsit: *Σ.* εἶδωλα. ²⁰ Idem in marg. sine nom.: τὸ πᾶν πλήθος τὸ τῆς δορᾶς τῆς αἰγείας. Ubi posteriora e glossemate Aquilae lectioni adhaesisse videntur.
²¹ Cod. 121 in marg. sine nom. Cod. 108 in marg.: καὶ στρογγύλωμα τριχῶν, et sic in textu (cum τῶν τριχῶν). Duplici versione, καὶ τὸ ἦπαρ τῶν αἰγῶν καὶ τὸ στρ. τῶν τριχῶν, gaudet Ald. Quid si Symmachus verterit, καὶ τὸ στρ. τῶν τριχῶν τῶν αἰγείων? ²² Sic (bis) Codd. III, 74, 120, 134.
²³ Cod. 243. Cf. Hex. ad Psal. lxxiii. 20. Hanc et sequentem lectionem pro una eademque habuit Montef., quam ad **וַיִּשְׁכַּח** repugnantibus testibus perperam aptat.
²⁴ Idem (cum ἐνδιαιτώμενοι, quod e Cod. 243* correximus).
²⁵ Idem. ²⁶ Sic Comp. (cum τῶν πρ. τῶν πρ.), Codd. III (idem), 19 (idem), 56 (idem), 74, 82, 93, alii, Arm. 1.
²⁷ Cod. 243. Sic in textu Codd. 44, 74, alii. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐπροφήτευσαν), 93, 108 (cum προφήτευσαν), Origen. Opp. T. IV, p. 390. ²⁹ Cod. 243.

Sic in textu sine notis Codd. III, 123, et (cum καὶ αὐτοὶ) Comp., Ald., Codd. 19, 44, 56, alii, Arm. 1, Origen. ibid.
³⁰ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³¹ Sic Codd. III, XI (om. τοῦ priore), 29, 71 (ut XI), 74, alii (inter quos 243, ut XI), Arm. 1, Origen. ibid. ³² Sic Comp. (cum Σεχί), Codd. III (cum Σοχώ), 74, 106 (cum Σοχώ), alii. ³³ Cod. 243. ³⁴ Sic Comp. (cum καὶ πορ. καὶ προεφήτευσεν), Ald. (om. καὶ posteriore), Codd. III, XI, 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 108, ut Comp.), Arm. 1 (ut Comp.), Origen. ibid. Vet. Lat.: *et ambulabat ingrediens, et prophetabat*. ³⁵ Cod. 243. Sic in textu Codd. III (cum καὶ αὐτός), 44, 74, 106, alii. Mox καὶ προεφήτευσεν καίγε αὐτός Codd. III (cum ἐπροεφ.), 52, 74, 92, alii. Deinde ἐνώπιον Σαμουήλ juxta Hebraeum Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Origen. ibid. ³⁶ Cod. 243.
 CAP. XX. ¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³ Sic Codd. III, 44, 74, 120, 134. ⁴ Cod. 243. Ad Aquilam cf. ad Cap. xxii. 15.
⁵ Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 415, Cod. 243.
⁶ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246 (cum ἀναγγεῖλη). Duplex lectio, μὴ οὐ β. καὶ ἀναγγεῖλη τῷ Δ., est in Cod. 158. ⁷ Sic in textu Cod. 242. Cf. ad v. 34.

3. כִּי כָפַשׁע בֵּינִי וּבֵין הַמּוֹת. *Quia ut ita dicam, passus est inter me et mortem.* O'. ὅτι καθὼς εἶπον, ἐμπέπλησται (alia exempl. πεπλήρωται⁸) ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ τοῦ θανάτου (alia exempl. ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρός σου ἕως θανάτου⁹). 'A. Σ. (ὅτι) ὅσον βῆμα μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ θανάτου.¹⁰
5. יָשַׁב אִישׁב עַם-הַמְּלָךְ. O'. καθίσας οὐ καθήσομαι (alia exempl. add. μετὰ τοῦ βασιλέως¹¹) φαγεῖν.
- עד הָעֶרֶב הַשְּׁלִישִׁית. O'. ἕως δειλῆς. Alia exempl. ἕως δειλῆς τῆς τρίτης.¹²
6. נָשָׂא לְנִשְׂאָל. O'. παραιτούμενος παρητήσατο. 'A. Θ. αἰτούμενος ἤτήσατο.¹³
7. וְאִם-תָּרַח יִתְּרָה לוֹ. *Si autem exarscendo exarserit ei.* O'. καὶ ἐὰν σκληρῶς ἀποκριθῆ (Θ. ὀργιζόμενος ὀργισθῆ¹⁴) σοι.
- כָּלְתָה. O'. συντετέλεσται. Σ. ἀπήρτισται.¹⁵
8. בִּי עֵוֹן. O'. ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου. Σ. $\overline{\chi\omega}$.¹⁶
9. וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן. O'. καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν ✕ πρὸς Δαυὶδ 4.¹⁷
- חָלִילָה לָּךְ. O'. μηδαμῶς σοι. 'Αλλος ἰλεῶς σοι.¹⁸
- כָּלְתָה הָרַעָה. O'. συντετέλεσται ἡ κακία. Σ.

δέδοκται τὸ κακόν.¹⁹

11. וַיָּצֵי. O'. καὶ μένε. Alia exempl. καὶ ἐξέλθωμεν.²⁰
12. כִּי-תִקְרָךְ. O'. ὅτι ἀνακρινῶ. Alia exempl. ὅτι ἐὰν ἀνακρίνω.²¹ 'A. . ἐξερευνήσω. Σ. . ἐξιχνιάσω. Θ. . ἐξακριβάσομαι.²²
- מָחָר הַשְּׁלִישִׁית. *Cras aut perendie.* O'. τρισσῶς. Schol. ἐπιμελῶς. 'Αλλος αὔριον καὶ εἰς τρίτην.²³
- וַיְגַלִּיתִי אֶת-אָזְנוֹךְ. O'. Vacat. Σ. καὶ ἀκουστόν σοι ποιήσω. (Θ.) καὶ ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου.²⁴
15. וְלֹא-תִכְרִית. O'. οὐκ ἐξαρείς (Σ. ἐκκόψεις²⁵).
16. וַיִּכְרַת יְהוֹנָתָן עִם-בֵּית דָּוִד וַיִּבְקַשׁ יְהוָה מִיָּד אִיבֵי דָוִד. *Et pepigit (foedus) Jehonathan cum domo Davidis; et poenas repetiit Iona de manu inimicorum Davidis.* O'. εὐρεθῆναι (alia exempl. ἐξαρθῆναι²⁶) τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωνάθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἐκζητήσαι κύριος ἐχθρὸς τοῦ Δαυὶδ. Alia exempl. εἰ ἐξαρθήσεται τῷ Ἰωνάθαν μετὰ τοῦ οἴκου Σαουλ, ἐκζητήσαι κύριος ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν Δαυὶδ.²⁷
17. לְהַשְׁבִּיעַ. *Obtestari.* O'. ὀμόσαι. Σ. ὄρκω. Θ. τοῦ ὀρκίσαι.²⁸

⁸ Sic Comp., Codd. III, 19 (om. καθὼς εἶπον), 44, 82 (ut 19), 74 (cum πεπλ. δῆ), 93 (ut 19), 106 (ut 74), alii. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 52, 55, alii (inter quos 243*), Arm. i. ¹⁰ Procop. ibid. (cum ἀναμεταξὺ), Cod. 243. Aquilam scripsisse suspicor: ὅτι ὡσεὶ βῆμα μεταξὺ ἐμοῦ καὶ μεταξὺ τοῦ θανάτου. Cf. Hex. ad Gen. i. 4. ¹¹ Sic Comp. (cum καθίσομαι pro οὐ καθήσομαι), Ald., Codd. III, XI, 19 (ut Comp.), 29 (cum οὐ καθίσ.), 44 (om. καθίσας), 52, 55, 56 (om. οὐ), 64, 71, 74 (ut 44), 82 (ut 56), alii (inter quos 243, ut 44). ¹² Sic Codd. III, 44, 74, 106, alii, Arm. i. Cod. 56 in marg.: ἕως ἐσπέρας τῆς τρίτης. ¹³ Cod. 243. Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 416: ὁ παραιτούμενος, ἀντὶ τοῦ, αἰτούμενος. ¹⁴ Cod. 243: Θ. ὀργιζόμενος. Θ. ὀργισθῆ. Cod. 243* in marg.: ὀργιζόμενος ὀργισθῆ. ¹⁵ Cod. 243. Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 417: Τὸ συντετέλεσται ἀντὶ τοῦ, ἀπήρτισται. ¹⁶ Idem, teste Montef. Proculdubio Sym. vertit: ἐν ἐμοὶ ἀδικία, sine (χωρὶς) ἐν τῷ δ. σου. ¹⁷ Cod. 243 (cum ✕ πρὸς Δ. in marg.). Sic in textu sine aster. (cum πρὸς Δαβὶδ) Codd. 52, 243*.

¹⁸ Cod. 52 in textu: ἰλεῶς σοι μηδαμῶς σοι, ex duplici versione. Cf. ad v. 2. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56 (cum ἐξέλθωμεν), 93, 108, 242, 246. ²¹ Sic Comp., Codd. XI, 55, 56, 64, alii (inter quos 243). ²² Cod. 243. ²³ Ad τρισσῶς Cod. 243 in marg.: ἐπιμελῶς, quod scholium esse videtur; et post τρισσῶς (sub ✕, ait Montef.) idem in marg. addit: αὔριον καὶ εἰς τρίτην (τὴν τρ. Montef.). In textu post τὸν πατέρα μου Codd. 52, 92, 236 inferunt: καὶ αὔριον καὶ εἰς τὴν τρίτην. ²⁴ Cod. 243 in marg. (sub ✕, si Montefalconio fides habenda est): Σ. καὶ ἀκ. σοι ποιήσω, καὶ ἀπ. τὸ οὖς σου, confusis duabus versionibus, quarum posterior Theodotionis esse videtur. Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 27. ²⁵ Cod. 243. ²⁶ Sic Codd. III, 44, 52, 74, alii. ²⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Comp. legit: ἐξαρθήσεται τῷ Ἰ. ἀπὸ τοῦ οἴκου Δ., καὶ ἐκζητήσαι κ. ἐκ χειρῶν ἐχθρῶν Δ. Post ἐκζητήσαι (sic) κύριος Cod. 243 in marg. addit: ✕ ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. ²⁸ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.). Pro ὄρκω nescio an Symmachus dederit ὀρκῶσαι.

17. בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ. O'. Vacat. Alia exempl. διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτόν; alia, ἐν τῷ ἡγαπηκέναι αὐτόν.²⁹
18. וְנִשְׁקָדְתָּ. Et desideraberis. O'. καὶ ἐπισκεπήση (Σ. ζητηθήση³⁰).
19. וְשִׁלַּשְׁתָּ תַּיָּד. Et tertio die descendes. O'. καὶ τρισσεύσεις καὶ ἐπισκέψη (s. ἐπισκεπήση). 'A. (καὶ) τρισσεύσας (καταβήση). Οἱ λοιποὶ (καὶ) τῇ τρίτῃ καταβήση.³¹
- בְּיוֹם הַמַּעֲשֵׂה. O'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ (alia exempl. τῆς ἐργασίας³²). 'A. ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἔργου.³³
- לְאַחַד הָאֲבָן הַלִּיטוֹן. O'. παρὰ τὸ ἐργάβ (Σ. Θ. λίθον³⁴) ἐκεῖνο (לְהַיָּד). Alia exempl. παρὰ τῷ λίθῳ ἐκεῖνῳ.³⁵
20. שְׁלֹשָׁת הַחֲצִים. Tres sagittas. O'. τρισσεύσω ταῖς σχίξαις ('A. τὰ βέλη³⁶). Schol. ἀφήσω τρία βέλη.³⁷
- בְּדָה אֹרְחָה. Ad latus ejus jaculabor. O'. ἀκοντίζων. Alia exempl. ὡσεὶ θήραν ἀκοντίζων.³⁸
20. לְמִשְׁפַּחַת. Ad scopum. O'. εἰς τὴν Ἀματτάρη (alia exempl. Λαματτάρην³⁹). 'A. εἰς τὸν σκοπὸν, ἢ φυλακὴν. Σ. εἰς τὸν συντεταγμένον.⁴⁰
21. וְלֹאֵין דְּבָר. Et nihil mali est. O'. καὶ οὐκ ἔστι λόγος (alia exempl. δόλος⁴³). Σ. (καὶ οὐκ ἔστιν) οὐδέν.⁴⁴
22. הִנֵּה. O'. ὦδε. Alia exempl. ἐκεῖ.⁴⁵ O'. Σ. ἴδε.⁴⁶
24. וַיְהִי הַחֹדֶשׁ. O'. καὶ παραγίνεται ὁ μῆν. Alia exempl. καὶ ἐγένετο νομηνία.⁴⁷
25. כַּפְּפֵם בְּפֵפֵם. O'. ὡς ἄπαξ καὶ ἄπαξ. Σ. ὡσπερ εἰώθει.⁴⁸
- וַיִּקָּם. O'. καὶ προέφθασε. Σ. παρέστη δέ.⁴⁹
- וַיִּפְקֵד. O'. καὶ ἐπεσκέπη (Σ. ὑστέρησεν⁵⁰).
26. מְאוֹמָה. O'. Vacat. Alia exempl. οὐδέν.⁵¹
- מְקַרְהָ הוּא. Casus fortuitus est. O'. σύμπτωμα

²⁹ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Codd. III, 44, 106, 120, 134, 247. Mox ad ἐπισκεπήση Cod. 243 affert: Σ. ζητηθήση. 'A. κατὰ τὴν ψυχὴν σου (sic); ubi lectio posterior non nisi ad Cap. xviii. 3 accommodari potest. ³⁰ Cod. 243. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 418: Τὸ ἐπισκεπήσεται ἢ καθέδρα σου, Σύμμαχος, ζητηθήσεται. ³¹ Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.), silente Montef., qui e Procopio p. 56 edidit: 'A. τρεῖς ἡμέρας ἀναμενεῖς. Rectius Theodoret. Quaest. LI in 1 Reg. p. 387: τὸ δὲ, τρισσεύσεις, ἀντὶ τοῦ, τρεῖς ἡμέρας ἀναμενεῖς. ³² Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. ³³ Procop. ibid.: Ἀκύλας, τοῦ ἔργου· ἔργον δὲ καλεῖ τὴν πρώτην φυγὴν. ³⁴ Cod. 243. Procop. ibid.: τὸ δὲ ἐργάβ οἱ λοιποὶ λίθον ἐξέδωκαν. Euseb. in Onomastico, p. 188: Ἐργάβ, ἔνθα Ἰωνάθαν ἀκοντίζει τὰς σχίξαις. Ἀκύλας· τοὺς λίθους. Σύμμαχος· τὸν λίθον· καὶ ἐν ἐτέρῳ σημαίνει τὴν περίμετρον. Cf. Hex. ad Deut. iii. 4, ubi error non Montefalconio, sed ipsi Eusebio imputandus erat. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 108. ³⁶ Theodoret. ibid.: τὰς δὲ σχίξαις βέλη ὁ ἄκ. ἠρμήνευσεν. ³⁷ Cod. Reg. affert: 'A. ἀφήσω τ. β. Cod. 243: Σ. ἀφήσω τ. β. Sed glossatori, non interpreti, lectionem tribuendam esse testantur Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 418: ἐγὼ τρισσεύσω, ἀντὶ τοῦ, ἀφήσω τ. β., et Theodoret. ibid.: τὸ δὲ τρισσεύσω ἀντὶ τοῦ, τρεῖς ἀφήσω σχίξαις. Cf. Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 121. ³⁸ Sic Cod. 158. Codd. III, 247: θήρα (sic

247) ἀκοντίζων. ³⁹ Sic Codd. 44 (cum Λαβατάρην), 74 (cum Λαματάρην), 106, 120, 134, 247 (cum Λαματάρη). Euseb. in Onomastico, p. 264: Λεματτάρη, ἔνθα Ἰωνάθαν ἠκόντιζε τὰς σχίξαις. Ἄκ. εἰς σκοπὸν. Σύμ. εἰς τὸν συντεταγμένον. Theodoret. ibid.: Τὴν δὲ Ἀματάρην ἐν τῇ τῶν Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων ἐρμηνείᾳ οὕτως εὔρον κειμένην· παρὰ μὲν τοῖς Ἑλλησι τάφρον, παρὰ δὲ Ῥωμαίοις φοσσάτον (cf. Hex. ad Gen. xlix. 19), παρὰ δὲ τῷ Σύμφω σκοπὸν, εἰς ὃν οἱ γυμναζόμενοι τὰ βέλη κέμπειν εἰώθασιν. (Ad locutionem, πέμπειν τὰ βέλη, quae Lexicographos fugit, cf. nos ad S. Chrysost. in Epist. Paul. T. VII, p. 418.) ⁴⁰ Procop. p. 66: Εἰς τὴν Λαματτάρην. Ἄκ. εἰς τὸν σκοπὸν, ἢ φυλακὴν· διττὴ γὰρ ἡ γραφή. Σύμ. εἰς τὸν συντεταγμένον. Similiter Cod. 243: 'A. Θ. φυλακὴν. 'A. σκοπὸν. Σ. τὸν συντεταγμένον, consentiente Eusebio, ut supra. Cf. Hex. ad Thren. iii. 12. ⁴¹ Cod. 243 in marg. sine nom. ⁴² Sic Codd. 19 (cum καθίσας), 82, 93, 108, Reg. ⁴³ Sic Ald., Codd. 29, 243 (cum γρ. λόγος in marg.). ⁴⁴ Cod. 243. Sic in textu Codd. 52, 92, 144, 236. ⁴⁵ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243). ⁴⁶ Cod. 243. Sic in textu Codd. III (cum ἴδε ἢ σχ. ἐκεῖ), 44, 74, 106, alii. ⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁸ Cod. 243. Sic in textu (om. ἐπὶ τῆς καθέδρας) Comp. (cum εἰώθη), Codd. 19 (idem), 82, 108 (ut Comp.). ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Idem. ⁵¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 55, 56, 64, alii (inter quos 243), Arm. 1.

- φαίνεται. 'Α. συνάντησίς ἐστι. Σ. συγκύρημα.⁵²
28. עַד-בַּיַת לְקָח. Ο'. ἕως εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ πορευθῆναι. Alia exempl. δραμεῖν ἕως Βηθλεὲμ τῆς πόλεως αὐτοῦ.⁵³
29. נָשְׁלַחְנִי נָ. Ο'. ἐξαπόστειλον (Σ. ἀπόλυσον⁵⁴) δὴ με.
- קָח מִפְּשָׁן. Ο'. θυσία τῆς φυλῆς ('Α. Θ. συγγενείας. Σ. πάνδημος⁵⁵).
- קָח מִלְּפָנָי. Ο'. διαβήσομαι (potior scriptura διασωθήσομαι⁵⁶). Alia exempl. ἀπελεύσομαι.⁵⁷
30. בְּנֵי-נְעוּת הַמְרִדוֹת. *Fili mulieris perversae contumaciae* (perversae et contumacis). Ο'. υἱὲ κορασίων (נְעוּת) αὐτομολούντων (alia exempl. add. γυναικοτραφή⁵⁸). Σ. ἀπαιδεύτων ἀποστατούντων. Θ. . . μετακινουμένων.⁵⁹
- בְּחַר אֶתְּךָ לְבִן. *Diligis tu filium*. Ο'. μέτοχος εἶ σὺ τῷ υἱῷ. Σ. προαιρεῖ τὸν υἱόν.⁶⁰
- עָרוֹת. Ο'. ἀποκαλύψεως. Σ. ἀσχημοσύνης.⁶¹
31. לֹא תִכְוֶן אֶתְּךָ וּמַלְכוּתְךָ. Ο'. οὐχ ἐτοιμασθήσεται (Σ. ἐδρασθήσεται⁶²) ἡ βασιλεία σου. Alia exempl. οὐχ ἐτοιμασθήσῃ σὺ, οὐδὲ ἡ βασιλεία σου.⁶³ *Ἄλλος* οὐ κατορθώσεις.⁶⁴

34. נָעַבְבְּ. Ο'. ἐθραύσθη. 'Α. διεπονήθη. Σ. ὠδυνήθη. Θ. ἐλυπήθη.⁶⁵
- יְהִי מִלְּקָח. *Ignominia affecerat eum*. Ο'. συνετέλεσεν ἐπ' αὐτόν. 'Α. ἐνέτρεψεν (αὐτόν). Θ. κατήσχυνεν (αὐτόν).⁶⁶
35. לְמִוְעַד דָּוִד. *Ad locum condictum cum Davide*. Ο'. καθὼς ἐτάξατο εἰς τὸ μαρτύριον Δαυίδ. 'Α. Θ. κατὰ τὴν συνταγὴν (Δαυίδ).⁶⁷ Σ. κατὰ συνταγμα (Δαυίδ).⁶⁸ *Ἄλλος* εἰς καιρὸν Δαυίδ.⁶⁹
36. שָׁחַתְתָּן. Ο'. τὰς σχίζας. 'Α. Θ. (τὰ) βέλη. Σ. (τὰ) ἀκόντια.⁷⁰
- לְהַעֲבֹר. *Ita ut eum praeteriret*. Ο'. καὶ παρήγαγεν (Θ. ὑπερέβη⁷¹) αὐτήν.
39. וַיִּדְעוּ יְהוֹנָתָן וְיָדָבָר וְיִזְבָּבְדָבָר. Ο'. παρέξ 'Ιωνάθαν καὶ Δαυίδ. Alia exempl. πλὴν 'Ιωνάθαν καὶ Δαυίδ ἤδεισαν τὸ ρῆμα.⁷²
41. מִצְּלָה הַנֶּגֶב. *A parte meridionali*. Ο'. ἀπὸ τοῦ ἀργάβ (alia exempl. ἐργάβ⁷³). 'Α. ἐχόμενα τοῦ νοτίου (s. νότου).⁷⁴ *Ἄλλος* πλησίον τοῦ νότου.⁷⁵
- וְאַרְצָה. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐπὶ τὴν γῆν.⁷⁶
- וְיָרְעָה. (in posteriore loco). Ο'. τῷ πλησίον ('Α. ἐταίρω. Θ. ἀδελφῷ⁷⁷) αὐτοῦ.

⁵² Codd. 243 (om. ἐστι), 243* (in marg. sine nom.). Priorem lectionem anonymam afferunt Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 420. Cf. Hex. ad Deut. xxiii. 10. 1 Reg. vi. 9. ⁵³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵⁴ Cod. 243. ⁵⁵ Idem. Priorem lectionem uni Aquilae tribuit Cod. Reg. ⁵⁶ Sic Codd. II, III, XI, 29, 52, 64, alii (inter quos 243). ⁵⁷ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246. ⁵⁸ Sic Codd. 19, 29 (cum -φή), 55 (cum -τράφη), 71 (ut 29), 82, 93, 121 (in marg.), 243 (ut 29), 246 (cum -φή), Chrysost. Opp. T. X, p. 301 D (qui enarrat: υἱὲ πορνιδίων ἐπιμαυνομένων ἀνδράσιν, ἐπιτρεχόντων τοῖς παριοῦσιν, ἐκνενευρισμένε καὶ μαλακὲ καὶ μηδὲν ἔχων ἀνδρός). De forma vocativi per ἦ vide nos ad locum S. Chrysostomi. ⁵⁹ Cod. 243. ⁶⁰ Idem. ⁶¹ Idem. Cf. Hex. ad Gen. ix. 22. ⁶² Idem. ⁶³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108 (cum οὐδὲ βασ.). ⁶⁴ Cod. 108 in marg. ⁶⁵ Nobil. (cum ἐπονήθη), Codd. 243, 243* (in marg. sine nom.), Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 422. Cod. 108: Σ. ὠδυνήθη. Cod. 242 in textu: διεπονήθη. ⁶⁶ Cod. 243. Cod. 242 in textu: ἐνέτρεψεν. ⁶⁷ Cod. 243. Cod. 92 affert: 'Α. Σ. κατὰ συνταγὴν. ⁶⁸ Cod. 108 (cum Σ. 'Α.). ⁶⁹ Cod. 243 in

marg. sine nom. Est altera, ut videtur, Aquilae interpretatio. ⁷⁰ Codd. 243. Cod. 108: 'Α. Θ. τὰ βέλη. ⁷¹ Nobil., Cod. 243, Procop. ibid. Minus probabiliter Cod. 108: Θ. παρέβη. ⁷² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; necnon (retento παρέξ) Ald. (cum ἔγνωσαν), Codd. XI, 44 (ut Ald.), 52 (idem), 55 (cum εἶδον), 71, alii (inter quos 243), Arm. 1 (praem. ὅτι). ⁷³ Sic Ald., Codd. XI, 29, 55, 64, alii (inter quos 243). Procop. p. 66: ἀπὸ Ἀνεγάβ, a quo proxime absunt Codd. 44, 74, 106, 120, 134, qui ἀνέγβ habent. ⁷⁴ Theodoret. Quaest. LI in 1 Reg. p. 388: τὸ δὲ ἀργούν (sic) ὁ Ἀκύλας ἐχόμενα τοῦ νοτίου (sic: cf. Hex. ad Habac. iii. 3) ἠρμήνευσεν· ἐγὼ δὲ οἶμαι κοῖλον τινα οὕτω κεκλήσθαι τόπον. Similiter Procop. ibid. Ἀκύλας ἐχόμενα τοῦ νότου (νοτίου Niceph.)· ἴσως δὲ κοῖλος τόπος ὑπῆρχεν ἐκεῖ. ⁷⁵ Cod. 243 in marg.: πλησίον τοῦ νότου. πρὸ τοῦ ἀματαρ (sic). Cod. 108 in textu: ἀπὸ τοῦ ἀργόβ πλησίον τοῦ νότου. Denique Cod. 92: 'Α. πλ. τοῦ νότου. Praeterea Montef. dedit: Σ. ἀπὸ μεσημβρίας, ex solius Eusebii auctoritate in Onomastico, p. 296: Ναγέβ· ὁ νότος παρ' Ἑβραίοις. Σύμμαχος· μεσημβρία. ⁷⁶ Sic Comp., Codd. III, 44, 74, 82, alii, Arm. 1. ⁷⁷ Codd. Reg., 243 (cum ἐτέρω). Cod.

41. $\text{לִדְגִלְיָהּ תִּדְרַע}$. *Donec David modum exaceret.* Ο'. εως συντελείας μεγάλης. Σ. Δαυιδ δὲ ὑπερέβαλλεν (Ἄλλος ἐμεγάλυνεν).⁷⁸

CAP. XXI.

1 (Hebr. 2). אֲבִימֶלֶךְ . Ο'. Ἀβιμέλεχ. Οἱ πάντες Ἀχιμέλεχ.¹

תִּקְרָה . Ο'. καὶ ἐξέστη (Ἄ. ἐξεπλάγη²).

2 (3). יִדְעָנִי . *Indicavi.* Ο'. διαμεμαρτύρημαι. Σ. συνεταξάμην.³

$\text{אֶלְמֹנִי פְּלִנִי אֶלְמֹנִי}$. *Ad locum certum quen-dam.* Ο'. ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ, Θεοῦ πίστις φελλανὶ μαεμωνί (alia exempl. φελλωνὶ ἄλμωνί⁴). Ἄ. πρὸς τὸν τόπον τὸν δεῖνα τοῦδέ τινος. Σ. εἰς τὸν δεῖνα τόπον. Θ. (εἰς τὸν τόπον) τόνδε τινὰ ἔλμωνί.⁵

3 (4). נִצְרָה יָהּ . Ο'. τὸ εὐρεθέν. Alia exempl. ἢ δ' εἰς εὐρησ.⁶

4 (5). לֶחֶם קָדְשׁ . Ο'. ἄρτοι βέβηλοι (Ἄ. Σ. Θ. λαϊκοί⁷).

$\text{שֵׁי קָדְשׁ קָדְשׁ-וְיָ}$. Ο'. ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι ἅγιοι εἰσιν. Alia exempl. εἰ μὴ ὁ ἄρτος ὁ ἅγιος.⁸

5 (6). פְּשֵׁן-וְיָ . *Profecto mulier.* Ο'. ἀλλὰ ἀπὸ γυναικός. Ἄλλος εἰ μὲν περὶ (γυναικός).⁹

קָרָע . *Cohibita est.* Ο'. ἀπεσχήμεθα. Ἄ. Θ. συνεσχέθη.¹⁰

כָּל־יְהִי-וְיָ . Ο'. πάντα τὰ παιδιά (potior scriptura παιδάρια). Ἄ. Θ. τὰ σκευὴ τῶν παιδαρίων.¹¹

$\text{כִּי הָיָה לֶחֶם קָדְשׁ נִצְרָה}$. *Etiamsi iter ipsum profanum est, tamen.* Ο'. καὶ αὐτὴ (alia exempl. αὐτῆ¹²) ἢ ὁδὸς βέβηλος, διότι. Ἄλλος ἢ μέντοι ὁδὸς λαϊκὴ, ἀλλ' ὅμως.¹³

108: Ἄ. ἕτερος. ⁷⁸ Cod. 243: Σ. Δαυιδ δὲ ὑπερέβαλλεν, ἐμεγάλυνεν. Cod. 92: Σ. Δαυιδ δὲ ὑπερέβαλε. Post μεγάλης Comp. in textum infert Δαυιδ ὑπερέβαλεν.

CAP. XXI. ¹ Sic Montef., non memorato auctore. Sic in textu Comp., Codd. XI, 64, 82, alii (inter quos 243), Arm. 1, Origen. Opp. T. II, p. 520. ² Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi (non, ut Montef., Σ. ἐξεπλάγη). Cf. ad Cap. iv. 13. xiii. 7. xxviii. 5. ³ Codd. Reg., 92, 108, 243. Interpres legisse videtur יִדְעָנִי , coll. Hex. ad Exod. xxv. 21. Job. ii. 12. Psal. xlvii. 5. ⁴ Sic Comp. (cum φελλανί), Codd. III (cum φελλωνί), 44 (cum φελλωνί), 106, 120, 134, 247 (cum φελλωνί ἄλμωνί). Par vocum deest in Codd. XI, 19, 29, 55, aliis (inter quos 243). ⁵ Euseb. in Onomastico, p. 360: φελλωνί ἄλμωνί. Ἄκ. τὸν δεῖνα τοῦδέ τινος (Hieron.: *illum vel istum*). Σύμ. τὸν δεῖνα τόπον (Hieron.: *nescio quem locum*). Θεοδ. τόνδε τινὰ ἔλμωνί (Hieron.: *illum locum Elmon*). Idem ibid. p. 182: ἔλμωνί τόπος τις ἐρμηνεύεται. Ἄκ. Θεοδ. τόνδε τινὰ (Hieron.: τόνδε τινὰ, *hunc vel illum*). Cod. 243 affert: Σ. εἰς τὸν δεῖνα τόπον. Ἄ. τὸν δεῖνα τοῦδέ τινος (sic). Denique Origen. ibid.: Ἄντι δὲ τοῦ, ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ, Θεοῦ πίστις φελλωνί ἄλμωνί, Ἄκ. φησί: πρὸς τὸν τόπον τόνδε τινὰ τοῦδέ τινος, ἢ τόνδε τινὰ ἀδέσποτον (*anonymum*). ὁ δὲ Σύμ. εἰς τὸν δεῖνα τόπον; ubi pro ΤΟΝΔΕΤΙΝΑ in priore loco legendum videtur ΤΟΝΔΕΙΝΑ. Cf. Hex. ad Ruth iv. 1. 4 Reg. vi. 8. (Montef. ex Hieronymi Latinis Symmacho tribuit, εἰς τὸν οὐκ οἶδα τίνα τόπον; Aquilae autem et Theodotioni, non τόνδε τινὰ, quae Eusebii Graeca Hieronymus in versione sua servavit,

sed εἰς τὸν δεῖνα τόπον, quam versionem, reapse Symmachi, in Regio suo tacito interprete invenit. Coisliniani autem lectiones vel dubias esse, vel ex secunda Aquilae et Symmachi editione desumptas, idem temere affirmat.) ⁶ Sic Comp. (cum ἄν), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁷ Cod. 243: Σ. Θ. λαϊκοί. Montef. ait: "Ἄ. λαϊκοί, Reg. Ex Origene [Opp. T. II, p. 480] qui ait: βεβήλους οὐ τοὺς ἀκαθάρτους λέγει, ἀλλὰ τοὺς οὐχ ἁγίους, καὶ ὡς Ἀκύλας ἐξέδωκε, λαϊκοὺς... Coislin. 2, qui habet, Σ. Θ. λαϊκοί, suspectus videtur." Etiam Parsonsii amanuensis, vir non ineruditus, notat: "Σ. Θ. λαϊκοί, quod tamen neograecam linguam potius sapit, quam Symmachi et Theodotionis versiones." Sed cf. Hex. ad Ezech. xxii. 26. xlvi. 15. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εἰ μὴ δ' ἄρτος ἅγ.), Reg. ⁹ Cod. 243 in marg. sine nom. Nescio an Symmachi sit lectio, quam suam fecit Hieron., vertens: *Equidem si de mulieribus agitur*. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem. ¹² Sic Codd. II, 106, 123, 144, fortasse alii, Theodoret. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 425: Κατὰ ἐρώτησιν ἀνάγνωθι, τουτέστι, καὶ ταύτην τὴν ὁδὸν καλέσοι ἂν τις βέβηλον, ἥτις ἠγίασται διὰ τὰ σκευὴ μου, τουτέστι, τὴν ἐξόπλησίν μου, καὶ τὸ ἐπὶ πόλεμόν με ἀπιέναι; ¹³ Cod. 243 in marg. sine nom. Proculdubio Symmachi versio est, non Aquilae, qui Montefalconii error est. Hieron.: *Porro via haec polluta est* (Hebr. *via laica est*); *sed et ipsa*. Praeterea Montef. ex Regio affert: καὶ ὅτι εἰ βέβηλος ἢ ὁδὸς αὐτῶν, σήμερον κ. τ. ε., ubi pro αὐτῶν legendum αὐτῆ, e libris affinis 82 (cum ἔτι ἢ pro ὅτι εἰ), 93, 108.

- 6 (7). **שְׁקִי**. *Sanctum*. Ο'. τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως. Οἱ λοιποὶ ἅγια.¹⁴
- 7 (8). **נְעִצָר**. *Detentus*. Ο'. συνεχόμενος νεεσσαράν (alia exempl. νεσσαράν; alia, νεεσσαρά¹⁵). 'Α. συνεσχέθη. Σ. ἐγκεκλεισμένος.¹⁶
- הַדְּמִי**. *Idumaeus*. Ο'. ὁ Σύρος. Οἱ λοιποὶ (ὁ) 'Ιδουμαῖος.¹⁷
- הַרְעִים**. *Princeps pastorum*. Ο'. νέμων τὰς ἡμιόλους. Σ. ἄρχων τῶν νομέων.¹⁸
- 8 (9). **נְחִיר**. *Urgens*. Ο'. κατὰ σπουδὴν. Alia exempl. κατασπεῦδον.¹⁹
- 9 (10). **הַלְהִי**. Ο'. ἐν τῇ κοιλάδι 'Ηλᾶ ('Α. τῆς τερεβίνθου.²⁰ 'Αλλος τῆς δρυός²¹).
- הַפְּרִי**. Ο'. Vacat. Θ. ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος (Σ. ἐφούδ. 'Α. ἐπενδύματος).²²
- 11 (12). **יַעֲנִי**. Ο'. ἐξήρχον. Σ. κατέλεγον.²³
- 13 (14). **וַיִּשְׁנֶה אֶת-מַעֲמֹו**. *Et mutavit gestum suum*. Ο'. καὶ ἠλλοίωσε ('Α. ἐνήλλαξεν. Σ. μετέβαλεν²⁴) τὸ πρόσωπον (alia exempl. τὸν τροπον²⁵) αὐτοῦ.
- וַיִּתְּהִל לִלְבָּדָם בְּיָדָם וַיִּתֵּן עַל-דַּלְתוֹת הַשַּׁעַר**. *Et insaniam simulavit in manibus eorum, dum notas pingebat in valvis portae*. Ο'. καὶ προσεποιή-

σατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐτυμπάνιζεν (ἡῆῆ?) ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως· καὶ παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς πύλης.²⁶ 'Α. καὶ παρίετο (ἐν χειρὶ αὐτῶν), καὶ προσέκρουεν²⁷ (Σ. Θ. ἐψόφει²⁸)...

14 (15). **עָגְוָה**. *Furentem*. Ο'. ἐπιληπτον. 'Α. παραπληκτευόμενον. Σ. παράφρονα.²⁹

15 (16). **אֲנִי מִשְׁפָּעִים נִמְעָה**. *Num egens furiosorum ego?* Ο'. μὴ ἐλαττοῦμαι (alia exempl. ἢ προσδέομαι³⁰) ἐπιλήπτων (Σ. μαινομένων³¹) ἐγώ;

הַבְּנִי. Ο'. εἰσαγηόχατε. Alia exempl. εἰσηνέγκατε.³²

לְהִתְהַלֵּל. Ο'. ἐπιληπτεύεσθαι. 'Α. παραπληκτεύεσθαι. Σ. μαίνεσθαι.³³

CAP. XXII.

1. **וְכָל-בֵּית**. Ο'. καὶ ὁ οἶκος. Alia exempl. καὶ πᾶς ὁ οἶκος.¹
2. **וַיִּתְקַבְּצוּ**. Ο'. καὶ συνήγοντο (alia exempl. συνηθροίζοντο²).
- כָּל-אִישׁ מְצֹרָק**. *Omnis homo angustiarum*. Ο'.

¹⁴ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis silet.
¹⁵ Prior scriptura est in Codd. III, 64, 92 (cum *νεσαρ* in marg.), 123, aliis; posterior in Codd. 56 (cum glossa in marg.: *ρίγοπύρετον*), 82, 108, 246 (cum glossa: *ρίγοπυρέτω*).
¹⁶ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi. Montef. ex eodem exscripsit tantum: 'Α. ἐγκεκλεισμένος, repugnantibus etiam Codd. 92, 108, qui hanc lectionem (συνγκεκλημένος 108) Symmacho vindicant. ¹⁷ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 92 (in marg.), 93, 108. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Sic Codd. III, 64, 92, alii (inter quos 243). ²⁰ Codd. 92, 243 (in marg. sine nom.). ²¹ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xvii. 2. ²² Cod. 243. Comp. (cum *ἐνειδυμένη*), Codd. III (cum *εἰλημένη ἦν ἐν*), 19, 82, 93, 108, 247 (cum *ἦν pro ἐν*): *εἰλημένη ἐν ἱματίῳ ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος*.
²³ Codd. Reg., 108, 243. Cf. Hex. ad Exod. xv. 21.
²⁴ Cod. 243. Minus probabiliter Cod. 108: Σ. ἐνήλαξεν (sic), repugnante etiam Regio, e quo Montef. excitavit: 'Α. ἐνήλλαξεν. ²⁵ Sic Cod. III. Bar Hebraeus: **עָגְוָה**. Symmachi esse videtur, coll. Hex. ad Psal.

xxxiii. 1. ²⁶ Hic duae versiones coaluerunt, quarum prior deest in Comp., posterior autem in Cod. 121 (qui in marg. habet: καὶ παρ. ἐν τ. χ. αὐτοῦ, καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως). Utamque agnoscit Vet. Lat.: *Et affectabat in die illa, et tympanizabat ad ostia civitatis; et ferebatur in manibus suis, et procidebat ad ostia portae*. ²⁷ Cod. Reg., et Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 428: καὶ προσεποιεῖτο — ἐτυμπάνιζεν. 'Ακύλας: παρίετο (Reg. παρείετο) καὶ προσέκρουεν. Hieron.: *Et collabebatur inter manus eorum, et impingebat*. ²⁸ Codd. 92 (ad *παρεφέρετο*), 243 (ad *ἔπιπτεν*). Ad *παρεφέρετο* Cod. 108 in marg.: *ἐψόφε* (sic). ²⁹ Cod. 243. Cod. 92 affert: Σ. παράφρονα. Cod. 108: Σ. περίφρονα. ἔκφρονα. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum *μὴ ἐλαττοῦμαι* in marg.), Reg. Vet. Lat.: *Numquid arreptitium (arreptitiorum?) ego opus habeo?* ³¹ Cod. 243. ³² Sic Comp. (cum *εἰσεν.*), Codd. 19 (idem), 93, 108, Reg. ³³ Cod. 243.

CAP. XXII. ¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, 243 (cum *πᾶς* in marg.). ² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg

- πᾶς ἐν ἀνάγκῃ ('Α. Θ. συνεχόμενος. Σ. στενοχωρούμενος³).
2. מַרְנַפֵּי. Ο'. κατώδυνος ('Α. πικρὸς⁴) ψυχῆ.
3. מִצִּיפָה. Ο'. εἰς Μασσηφάθ ('Αλλος σκοπιάν⁵).
4. וַיִּנְחֵם אֶת-פָּנָי. *Et duxit eos in conspectum.* Ο'. καὶ παρεκάλεσε τὸ πρόσωπον. 'Α. Οἱ λοιποί (καὶ) ἔθετο αὐτοὺς πρὸ προσώπου.⁶
- בְּמִצְוֹתָהּ. *In praesidio.* Ο'. ἐν τῇ περιοχῇ. 'Α. ἐν ὀχυρώματι. Σ. ἐν τῇ ἐπιβουλῇ. Θ. (εἰς) καταφυγὴν.⁷
6. נִדְעָה. Ο'. ἔγνωσται. Σ. ἐφάνη.⁸
- לְשֵׁן תַּחַת-הַאֲשָׁל. *Sub tamarisco.* Ο'. ὑπὸ τὴν ἄρουραν ('Α. τὸ δένδρωμα. (Σ.) τὸ φυτόν⁹).
7. גַּם. Ο'. εἰ ἀληθῶς. 'Αλλος μήτι.¹⁰
8. קִשְׂרַתְּם. *Conjurastis.* Ο'. σύγκεισθε. 'Α. συνεδήσατε. Σ. συνέθεσθε. Θ. σύνδεσμος. 'Αλλος συνεστράφητε.¹¹
- בְּנֶרְת־בְּנֵי. Ο'. ἐν τῷ διαθέσθαι τὸν υἱὸν μου διαθήκην. Σ. συντιθεμένου τοῦ υἱοῦ μου.¹²
- הָלָה. *Dolens.* Ο'. πονῶν. Σ. συμπαθῶν. ('Αλλος) συμπάσχων.¹³
- וַגְּלָה אֶת-אֲזָנָי. Ο'. καὶ ἀποκαλύπτων τὸ ὠτίον μου. 'Αλλος φανερόν ποιεί.¹⁴

8. לְאֵרֶב. Ο'. εἰς ἐχθρόν (Σ. ἐνεδρευτήν¹⁵).
- 9, 18. הַדְּמִי. Ο'. ὁ Σύρος. *Alia exempl. ὁ 'Ιδουμαῖος.*¹⁶
9. עַל-עַבְדֵי. Ο'. ἐπὶ τὰς ἡμιόνους ('Αλλος τοὺς δούλους¹⁷).
10. בְּיְהוָה. Ο'. διὰ τοῦ θεοῦ. 'Αλλος ἐν κυρίῳ.¹⁸
12. הִנְנִי. Ο'. ἰδοὺ ἐγώ. Σ. πάρειμι.¹⁹
13. קִשְׂרַתְּם. Ο'. συνέθου. 'Α. συνεδήσατε. Θ. συνεστράφητε.²⁰
- לְקִוּם אֵלַי. Ο'. θέσθαι αὐτὸν ἐπ' ἐμέ. 'Α. Θ. ἐπαναστήναί μοι.²¹ Σ. ὥστε ἐπαναστήναί μοι.²²
- הַיּוֹם הַזֶּה. Ο'. ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, 'Α. Θ. κατὰ τὴν (ἡμέραν ταύτην).²³
14. וַחֲתַן. Ο'. καὶ γαμβρός ('Α. Σ. νυμφίος²⁴).
- וְרֹכֵץ אֶל-מִשְׁמַעְתְּךָ. *Et qui devertere solet ad audientiam tuam* (qui interioris apud te admissionis est). *Aliter: Et qui princeps* (שַׂר) *constitutus est super obedientiam* (satellites) *tuam.* Ο'. καὶ ἄρχων (שַׂר) παντὸς παραγγέλματος σου (Θ. τοῦ ὑπακούειν σου²⁵).
15. לִי לְיָלִילָהּ. Ο'. μηδαμῶς. 'Α. βέβηλόν (μοι). Σ. Θ. ἱλεῶς (μοι).²⁶

³ Cod. 243 (cum στενοχωρ.). Praeterea Cod. 243 in marg. scholium habet: 'Α. καὶ πᾶς περιερχόμενος, πᾶς ἐπαιτῶν, καὶ πᾶς ὑπόχρεως. Βούλεται εἰπεῖν, τὸ ὁμοιοπαθὲς τῷ ὁμοιοπαθεῖ χαίρει. Ubi Aquilae nomen casu irrepsisse videtur, ut non opus sit cum Scharfenbergio περιερχόμενος (רַחֵם) et ἀπαιτῶν (אֲשָׁף) rescribere, etsi pro Hebraeis אֲשָׁף וְכָל-אֵלֵי שָׂרֵי אֲשָׁף, Ο'. καὶ πᾶς ὑπόχρεως, Aquilam vertisse, καὶ πᾶς ἀνήρ φ' ἐστὶν ἀπαιτῶν, verisimillimum est. Cf. Hex. ad Jesai. iii. 12. ⁴ Idem. ⁵ Idem in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Jud. x. 17. Hos. v. 1. ⁶ Idem. ⁷ Idem. Cod. 92: 'Α. Σ. ἐν ὀχυρώματι, ἐν τῇ ἐπιβουλῇ. Minus probabiliter Cod. 108: Σ. ἐν ὀχυρώματι. Cf. ad Cap. xxiii. 14. Ad ἐν τῇ περιοχῇ Cod. 243 scholium habet: τόπος ἦν οὗτος (fort. οὕτως) καλούμενος ἐν τῷ ὀχυρώματι, quod ad τὴν ἄρουραν (v. 6) potius referendum videtur, coll. Josepho in Cat. Niceph. T. II, p. 430: καὶ καθίσας ἐπ' Ἀρούρης· τόπος δὲ ἦν τις οὕτω προσαγορευόμενος. ⁸ Cod. 243. ⁹ Cod. 243: 'Α. τὸ δένδρωμα, τὸ φυτόν. Pro τὸ δένδρωμα, quod Lexica ignorant, Kreyssig. apud Schleusner. in *Opusc. Crit.* p. 128 non male corrigit τὸν δενδρῶνα,

coll. Hex. ad Gen. xxi. 33. 1 Reg. xxxi. 13. Sed etiam Cod. 243* in marg.: τὸ δένδρωμα. τὸ φυτόν. ¹⁰ Idem in marg. sine nom. ¹¹ Idem: 'Α. συνεδήσατε, συνεστράφητε. Σ. συνέθεσθε. Θ. σύνδεσμος. Theodotionis versio suspecta est, cui potius assignanda videtur lectio anonyma συνεστράφητε. Cf. ad v. 13. Ad σύγκεισθε Cod. 108 in marg. sine nom.: συνέθεσθε. ¹² Idem. ¹³ Idem: Σ. συμπαθῶν (sic), συμπάσχων. Cf. Hex. ad Job. ii. 11. ¹⁴ Idem in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xx. 12. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. xxi. 7. ¹⁷ Cod. 243 in marg. sine nom. ¹⁸ Bar Hebr., teste Parsonsio. ¹⁹ Codd. 108, 243. Cf. ad Cap. iii. 4. ²⁰ Cod. 243. Cf. ad v. 8. ²¹ Cod. 108. ²² Cod. 243. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Ad παραγγέλματος Cod. 108: Θ. ὑπακούειν; Cod. 243 autem in marg. sine nom.: τοῦ (non, ut Montef., τὸ) ὑπακούειν σου. Cf. Hex. ad 2 Reg. xxiii. 23. ²⁶ Cod. 243. Cf. ad Cap. xx. 2. Minus probabiliter Codd. 92, 108: Σ. ἔλεον μὴ ὑπολαμβανέτω.

15. **לֹא-יִשָּׂא**. *Ne tribuat.* Ο'. μὴ δότω. Σ. μὴ ὑπολαμβάνετω.²⁷ *Ἄλλος· μὴ θέτω.²⁸
17. **הַנְּצָבִים**. Ο'. τοῖς ἐφεστηκόσι (Σ. παρεστηκόσιν²⁹).
18. **כֹּב**. *Converte te.* Ο'. ἐπιστρέφου. 'Α. Θ. κύκλωσον. Σ. μεταστράφητι.³⁰
וּפְגַע. *Et irruet.* Ο'. καὶ ἀπάντα (Θ. ἄψαι³¹).
וַיָּמַת בַּיּוֹם הַהוּא. Ο'. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
Alia exempl. καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.³²
Alia: καὶ ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.³³
שְׁמֹנִים. Ο'. τριακοσίους. Οἱ λοιποὶ ὄγδοήκοντα.³⁴
וַיָּבֵר אֶפְרַיִם. Ο'. πάντας αἶροντας ἐφούδ.
'Α. φέροντας ἐπένδυμα ἐξαίρετον.³⁵
19. **לְפִי-הָרֶב**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν στόματι ῥομφαίας.³⁶
20. **וַיִּפְּלֵט**. Ο'. καὶ διασώζεται (Σ. ἐφυγεν³⁷).
22. **כִּי-שָׁם דָּוִד**. Ο'. ὅτι Δωήκ. Alia exempl. ὅτι ἐκεῖ ἦν Δωήκ.³⁸

CAP. XXIII.

1. **שְׁסִים**. Ο'. διαρπάζουσι [καταπατοῦσι]. Σ. προνομεύσουσι.¹

3. **לֹא-מַעְרַכְתָּ**. *Adversus acies.* Ο'. εἰς τὰ σκῦλα. Alia exempl. εἰς τὰς κοιλίας; alia, εἰς τὰς κοιλιάδας.² 'Α. Θ. (εἰς) τὰς παρατάξεις. Σ. (εἰς) τὰ στρατόπεδα.³
5. **וַיִּנְהַג**. Ο'. καὶ ἀπήγαγε (alia exempl. ἀπήλασε⁴).
7. **נָפַר**. *Rejecit.* Ο'. πέπρακεν. Σ. ἐξέδωκεν.⁵
8. **לְצֹר**. *Ad obsidendum.* Ο'. συνέχειν. Οἱ λοιποὶ πολιορκεῖν.⁶
9. **הַגִּישָׁה הָאֵפוֹד**. Ο'. προσάγαγε τὸ ἐφούδ κυρίου. 'Α. ἔγγισον τὸ ἔνδυμα (fort. ἐπένδυμα).⁷
11. **הֲיִסְגְּרֵנִי בְעֵלְיָ קַעֲלָה בְיָדוֹ**. *Num tradent me cives Keilae in manum ejus?* Ο'. εἰ ἀποκλεισθήσεται; καὶ νῦν. Aliter: Ο'. εἰ ἀποκλεισθήσεται καὶ νῦν ✕ εἰς χεῖρας αὐτοῦ (4);⁸
וַיִּרָד. Ο'. ἀποκλεισθήσεται. Οἱ λοιποὶ καταβήσεται.⁹
12. **וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲיִסְגְּרוּ בְעֵלְיָ קַעֲלָה אֶתִּי וְאֶת-יְהוָה**. Ο'. Vacat. ✕ καὶ εἶπεν Δαυὶδ· εἰ παραδώσουσιν οἱ παρὰ τῆς Κεηλὰ (Θ. μὴ παραδώσουσιν οἱ ἔχοντες Κεηλὰ) ἐμὲ καὶ τοὺς ἄνδρας μου εἰς χεῖρας Σαούλ; καὶ εἶπεν ΠΙΠΙ· παραδώσουσιν (4).¹⁰ *Ἄλλος· καὶ εἶπε Δαυὶδ· εἰ συγκλεί-

²⁷ Codd. 92, 108 (uterque ut supra), 243 (in marg. sine nom.). Hieron.: *ne suspicetur.* ²⁸ Sic in textu Cod. 242. ²⁹ Cod. 243. ³⁰ Idem. Cod. 92 affert: 'Α. Θ. κύκλωσον; Cod. 108: Θ. κύκλωσον. ³¹ Idem. ³² Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ.), 82, 93, 108, 158, Lucif. Calar. ³³ Sic Codd. III, 243 (cum καὶ ἐθανάτωσεν in marg.). ³⁴ Cod. 243. ³⁵ Codd. 92, 108 (cum vitiosa scriptura ἐπένδυμα ἐξέρετον). Cf. ad Cap. ii. 18. 2 Reg. vi. 14. ³⁶ Sic Comp. (praem. ἐπάταξεν), Codd. 82 (idem), 93, 108 (ut Comp.), 247, Lucif. Calar. ³⁷ Cod. 243. ³⁸ Sic Comp. (om. ὅτι), Ald., Codd. XI, 29, 44, 56, alii (inter quos 243).

CAP. XXIII. ¹ Cod. 243. In textu duplex versio καταπατοῦσι deest in Codd. III, XI, 44, 52, 56, aliis (inter quos 243). ² Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 29, 52, 64, aliis (inter quos 243, cum Ο'. σκῦλα in marg.); posterior in Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, aliis. ³ Cod. 243. Montef. e Regio exscripsit: 'Α. εἰς τὰς π. Σ. εἰς τὰ στρ. Cod. 108 affert: Σ. εἰς τὰ στρ. Nobil., Cod. 92 in marg., et Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 433: Εἰς τὰς κοιλίας, εἰς τὰ στρατόπεδα. 'Εβραῖοι, εἰς τὰ σκῦλα. (Trium lectionum,

εἰς τὰ σκῦλα, εἰς τὰς κοιλίας, εἰς τὰς κοιλιάδας, quae omnes ex una scriptura ΕΙΣΤΑΚΟΙΑΑ fluxisse videntur, cum nemo adhuc probabilem rationem reddiderit, venia sit nobis novam, quantum sciamus, conjecturam in medium afferentibus. Scilicet in Hebraeo archetypo pro **לֹא-מַעְרַכְתָּ** interpres Graecus **לֹא-מַעְרַכְתָּ** reperit, pro quo, juxta notionem radicis ejus **עָרַב**, *perturbavit, in calamitatem injecit, εἰς τὰ σκῶλα* (quae scriptura est Cod. 247) h. e. *in sudas acutas* (Hesych.: Σκῶλα· ξύλα ὠξυμμένα) posuit. Tantum addimus, in loco Jud. xi. 35 pro Hebraeis **וַיִּתְּבַרְבְּרֵן** in altera τῶν O editione legi *εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου.*) ⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. (qui omnes clausulam, καὶ ἀπήλασε τὰ κτ. αὐτῶν, post alteram, καὶ ἐπάταξε—μεγάλην, rejiciunt, invito Hebraeo). ⁵ Codd. 92, 108, 243. ⁶ Codd. 108 (in marg. sine nom.), 243. ⁷ Codd. 243 (teste Montef.), 243* (in marg. sine nom.). Parsonsii amanuensis lectionem non habet. ⁸ Sic in textu Cod. 243, cum ✕ in marg. ⁹ Idem. Sic in textu Comp., Codd. 52, 92 (in marg.), 123, 236. In Codd. 19, 108, duplex lectio est: καὶ εἶπε κύριος καταβήσεται, καὶ εἶπε κύριος ἀποκλεισθήσεται (καταβήσεται 108 in marg.). ¹⁰ Cod. 243

σουσιν ἄνδρες Κεειλὰ ἐμὲ καὶ τοὺς ἄνδρας μου ἐν χειρὶ Σαούλ; καὶ εἶπε κύριος· συγκλείουσιν.¹¹

13. וַיִּתְּלֶכּוּ יְהוֹשָׁפָטַר בְּאַשְׁכּוּזִים. *Et ibant quo eos via ferebat.* Ο'. καὶ ἐπορεύοντο οὐ ἔαν ('Α. ἐν ᾧ¹²) ἐπορεύοντο (alia exempl. ἐπορεύθησαν¹³). Σ. καὶ ἐρρέμβοντο ὅπουδῆποτε.¹⁴

וַיִּזְדָּרֵךְ לְיָמָיו. Ο'. καὶ ἀνῆκε ('Α. ἐπαύσατο¹⁵) τοῦ ἐλθεῖν (potior scriptura ἐξελθεῖν).

14. בְּמַצְרֵם. Ο'. ἐν Μασερέμ (s. Μασεραῖμ, s. Μασερέθ¹⁶)... ἐν τοῖς στενοῖς. 'Α. ἐν ὄχυρώμασι. Σ. ἐν καταφυγαῖς. Θ. ἐν τοῖς σπηλαίοις (תְּרֵצְרֵצִים) τοῖς ὄχυροῖς.¹⁷

בְּהַר בְּמִדְבַּר־הַיַּבֵּשׁ. Ο'. ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ ὄρει

Ζίφ. Alia exempl. ἐν τῷ ὄρει ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζίφ.¹⁸

14. Ο'. ἐν τῇ γῆ τῇ ἀχμῶδει. (Vulg. in monte oraco.) Alia exempl. εἰς τὸ ὄρος τὸ ἀχμῶδες ἐν γῆ ἀχμῶδει.¹⁹ Alia: ἐν τῇ καινῇ εἰς τὸ ὄρος τὸ ἀχμῶδες.²⁰

15. וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ בְּהַר־זֵיפ. Ο'. ἐν τῷ ὄρει τῷ (alia exempl. ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ²¹) ἀχμῶδει ἐν τῇ καινῇ Ζίφ (alia exempl. Ζίφ (s. Ζεῖφ) ἐν τῇ καινῇ²²).

בְּהַר־זֵיפ. *In silva.* Ο'. ἐν τῇ καινῇ (וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ). 'Α. (ἐν) τῇ ὕλῃ. Σ. (ἐν τῷ) δρυμῷ.²³

16. וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ. Ο'. εἰς καινήν ('Α. τὴν ὕλην. Οἱ λοιποὶ τὸν δρυμόν²⁴).

וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ. Ο'. καὶ ἐκραταίωσε (Σ. ἐθάρσυνε²⁵).

in marg. Cod. 92 in marg.: * (καὶ) εἶπε Δαυὶδ· εἰ παραδώσουσιν οἱ παρὰ τῆς Κεῖλὰ ἐμὲ καὶ τοὺς ἄ. μου εἰς χ. Σαουλ; καὶ εἶπε κύριος· παραδώσουσι. Sic sine aster. Comp. (cum ἀπὸ pro παρὰ), Codd. III (cum παρὰ τῆς Κεειλὰ pro οἱ παρὰ τῆς Κεῖλὰ), 19 (cum ἀπὸ pro οἱ παρὰ), 52 (cum Κηλὰ), 82 (cum οἱ ἀπὸ τῆς Κεειλὰ), 108 (ut Comp.), 123, 158 (ut 19), 236 (cum Κεειλὰ), 247 (cum οἱ τῆς Κεειλὰ), Arm. 1. Locutio οἱ παρὰ τῆς Κ. pro "וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ Symmachum interpretem prodit, coll. Hex. ad Prov. i. 19. Eccles. xii. 11. ¹¹ Sic in textu Cod. XI. Aquilae esse versionem crediderim. ¹² Ad καὶ ἐπορεύοντο Cod. 108 in marg.: 'Α. ἐνώχηρα, unde expedit tantum ἐν ᾧ pro וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ. ¹³ Sic Codd. II, III, XI, 44, 56, 71, alii (inter quos 243). ¹⁴ Cod. 243 (cum ἐρεμείοντο). Cod. 243* in marg.: καὶ ἠρεμείοντο ὅπουδ. "Vox haud dubie vitiosa."—Montef. "Conjicio scribendum esse ἐρεμβεύοντο, vel ἐρέμβοντο."—Parsonsi aman. Eandem medicinam jamdudum adhibuerat illustrissimus Valckenaer. ad Eurip. Phoen. p. 250: "Apud Diog. Laert. IX, 63 pro συνεπορεύετο genuinam sine dubio lectionem invenit Menagius in MSS. συνέρεμβετο. 1 Reg. xxiii. 23, ubi posuerunt bis Alexandrini ἐπορεύοντο, Symmachus dederat ἐρέμβοντο ὅπουδῆποτε. Hoc eo moneo, ne verbum nihili, quod vulgavit e MS. vener. Bern. Montefalconius ἐρεμείοντο, Graecorum interpretum Antiqui Foederis castigatissimo tribueretur." Suidas: 'Ερέμβοντο· ἀπεπλανῶντο. Οἱ δὲ ἐρέμβοντο κατὰ τὴν χάραν ἕνεκα τῆς ἰδίας ὠφελείας. Cf. Hex. ad Psal. lviii. 16. cxviii. 118. Jerem. iii. 14. Symmachum ante oculos habuit Hieron., eleganter vertens: *huc atque illuc vagabantur incerti.* ¹⁵ Cod. 243. ¹⁶ Prior scriptura est in Codd. XI (cum Μασσεραῖμ), 119, 243, 246; posterior in Cod. III, Euseb., Arm. 1. Scilicet Seniores expresse-

runt scripturam וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ, in locis angustis. ¹⁷ Cod. 243. Euseb. in Onomastico, p. 280: Μασερέθ, ἔρημος ἔνθα ἐκαθέσθη Δαβίδ. Ἄκ. ἐν ὄχυρώμασι. Σύμ. ἐν καταφυγαῖς. Θεοδ. ἐν τοῖς σπηλαίοις. Denique Theodoret. Quaest. LV in 1 Reg. p. 390: Τὸ δὲ, ἐκάθισεν Δαβίδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν Μεσεράμ (sic), οἱ λοιποὶ ἐρμηνευταὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῖς ὄχυροῖς ἐκδεδώκασιν. E quibus testibus, necnon e Coislin. ad v. 19, non absurde conjeceris, illud τοῖς ὄχυροῖς Theodotionis lectioni ex Aquila male adhaesisse. ¹⁸ Sic Comp., Codd. III (cum Ζεῖφ), 19, 82 (cum Ζήφ), 93 (ut III), 108, Arm. 1 (cum τῆς ἐρήμου Ζ.). ¹⁹ Sic Ald., Codd. III (cum εἰς ὄρος), XI (cum ἐν τῇ γῆ τῇ ἀχ.), 29, 52, 56, alii (inter quos 243), Arm. 1 (cum ἐν τῷ σκιῶδει ὄρει ἐν τῇ ἀχ. γῆ, vertente Altero). ²⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἀχμῶδες). Cf. ad v. 15. ²¹ Sic Comp. (om. τῇ ἀχ.), Codd. XI, 19 (om. Ζίφ), 29, 56, 74, alii (inter quos 82, 93, 108, omnes ut 19), Bar Hebr. ²² Sic Comp., Codd. III, 119 (om. ἐν), 242 (idem), 247 (cum κενῇ). Epitheton ἀχμῶδης vulgo ad Hebraeum וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ referunt, tum hic tum Cap. xxvi. 2, favente Euseb. in Onomastico, p. 198: Ζεῖβ. *Ὀρος ἀχμῶδες τῆς Ζεῖβ. Non tamen dissimulandum est, in loco Jerem. xlvi. 31 nomen ἀχμῶδης cum Hebraeo וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ (in וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ) commutatum esse, unde suspicio oriatur, verba superflua ἐν τῷ ὄρει τῷ ἀχμῶδει non esse nisi duplicem versionem Hebraei וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ, quae cum notione radicis inusitatae וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ vel וַיִּשְׁתַּחֲוֶיָהוּ, siccus, aridus fuit, non male conveniat. Cf. ad v. 18. ²³ Cod. 243 (ad ἐν τῷ ὄρει τῷ ἀχ.): 'Α. τῇ ὕλῃ. Σ. δρυμῷ. Cod. 92 (ad ὄρει): 'Α. ὕλη. Σ. Θ. δρυμῷ. Denique Cod. 108 (ad ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ ἀχ.) in marg. sine nom.: δρυμῷ; necnon ad καινῇ: ὕλη. ²⁴ Cod. 243. ²⁵ Codd. 92, 108, 243 (cum ἐθάρσυνεν).

18. בַּחֲרִשָּׁה. O'. ἐν καινῇ. 'A. εἰς τὸν δρυμόν.²⁶
Aliud exempl. ἐν τῇ καινῇ τῇ ἀρχμώδει.²⁷
19. הַגְּבֵעָה. O'. ἐπὶ τὸν βουνόν. Oί λοιποί εἰς
Γαβάθ.²⁸
- בְּמִצְדוֹת. O'. ἐν Μεσσαρὰ ἐν τοῖς στενοῖς.
'A. Σ. (ἐν) τοῖς ὄχυρώμασι. Θ. (ἐν) τοῖς σπη-
λαιῖσι.²⁹
- בַּחֲרִשָּׁה. O'. ἐν τῇ καινῇ ('A. ὕλη. Oί λοι-
ποί δρυμῶ³⁰).
- הַיְשִׁימוֹן. Deserti. O'. τοῦ 'Ιεσσαίμου (alia ex-
empl. 'Ιεσσεμοῦν³¹). 'A. τῆς ἠφανισμένης.
Σ. τῆς ἐρήμου.³²
20. לְכַל-אֹנֹת נַפְשֵׁי הַמְּלָךְ לְרַחֵם יָד. O'. πᾶν
τὸ πρὸς ψυχὴν τοῦ βασιλέως εἰς κατάβασιν,
καταβαινέτω (πρὸς ἡμᾶς). Σ. κατὰ πᾶσαν ἐπι-
θυμίαν σου, βασιλεῦ, καταβῆναι, κατάβηθι.³³
- וְלָנוּ הַסְּגִירוֹ. O'. πρὸς ἡμᾶς κεκλείκασιν αὐ-
τόν (alia exempl. ἀποκεκλεισμένοι εἰσίν³⁴). (Σ.)
ἡμέτερον δὲ συγκλείσαι αὐτόν.³⁵
21. חַמְלָתָם. Miserti estis. O'. ἐπονέσατε. 'A.
Θ. ἐφείσασθε. Σ. ἐσπλαγχνίσθητε.³⁶
22. וַרְאוּ. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἴδετε.³⁷

22. הוּא יַעֲרֵם עָרָם. Callendo callide agit ipse.
O'. μήποτε πανουργεῦσεται (alia exempl. παν-
ουργευσάμενος πανουργεῦσεται³⁸).
23. מִכָּל הַמְּחַבְּאִים אֲשֶׁר יִתְחַבֵּא שָׁם וְשָׁבָתָם אֵלַי אֶל-נִכְוֹן. Ex omnibus latibulis in quibus sese
abscondere solet, et revertimini ad me ad cer-
tum (re comperta). O'. Vacat. ✕ ἐκ πάν-
των τῶν τόπων ὅπου κρυβήσεται ἐκεῖ, καὶ
ἐπιστρέψατε πρὸς μὲ εἰς ἔτοιμον (Σ. ἐπὶ βε-
βαίω³⁹) (4).⁴⁰
24. זִיפָה. Ad Ziph. O'. οἱ Ζιφαῖοι. Alia ex-
empl. οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς ἀρχμώδους.⁴¹
- בְּמִדְבַּר מְעֵון. O'. ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαών (alia
exempl. τῇ ἐπηκόω⁴²).
- בְּעֶרְבָה. O'. καθ' ἐσπέραν. 'A. ἐν ὄμαλῃ.
Σ. (ἐν) τῇ πεδιάδι.⁴³
- הַיְשִׁימוֹן. O'. τοῦ 'Ιεσσαίμου. 'A. τῆς ἠφα-
νισμένης. Σ. (τῆς) ἀοικίτου.⁴⁴
26. נְחָפוּ. Trepide festinans. O'. σκεπαζόμενος.
'A. θαμβούμενος. Σ. περιστελλόμενος. Θ.
κρυπτόμενος.⁴⁵
- עֲשָׂרִים. Cingentes. O'. παρενέβαλον. Alia

²⁶ Cod. Reg. Cf. ad v. 19. ²⁷ Sic Cod. 108 (cum ἀρχμώδει). ²⁸ Cod. 243. ²⁹ Idem (cum Μασαίρα in textu). Procop. p. 73: 'Εν Μασαρέθ (sic). Oί λοιποί ἐξέ-
δωκαν, ἐν τοῖς σπηλαιῖσι. Cf. ad v. 14. ³⁰ Idem (cum ἐν
καινῇ in textu): 'A. καινῇ ὕλη. Δ. δρυμῶ. Minus proba-
biliter Reg.: 'A. εἰς τὸν δρυμόν; necnon Theodoret. in
Quaest. LV in I Reg. p. 390: τὴν δὲ καινὴν δρυμόν ὁ ἄκ.
ἠρμήνευσεν τὴν Γαβαὰδ δὲ βουνόν τὸ δὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ ἐπη-
κόω (v. 24), ἐν τοῖς ὄμαλοῖς. ³¹ Sic Comp., Codd. XI, 44,
56, 64, alii. ³² Euseb. in Onomastico, p. 240: 'Ισιμῶθ,
ἐνθα ἐκρύπτετο Δαβίδ . . . ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τῶν Βασιλειῶν ἀντὶ τοῦ
'Ιεσσαίμου ὁ μὲν ἄκ. τῆς ἠφανισμένης, ὁ δὲ Σύμ. τῆς ἐρήμου ἐκδε-
δώκασιν. Ad 'Ιεσσαίμου (sic) Cod. 243 affert: 'A. τῆς ἠφα-
νισμένης. ³³ Cod. 243. ³⁴ Sic Comp. (cum ἀπ. γάρ
εἰσιν), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 29, 44, 52, alii (inter
quos 243). ³⁵ Cod. 243 in marg. sine nom. Hierou.:
Nostrum autem erit, ut tradamus eum. ³⁶ Cod. 92.
Cod. 243: 'A. Θ. ἐφείσασθε. ἐσπλαγχνίσθητε. Minus pro-
babiliter Cod. 108: 'A. ἐφείσασθε. Θ. σπλαγχνίσθητε (sic).
Ad Sym. cf. Hex. ad Deut. xiii. 8. Ezech. xxiv. 21.
³⁷ Sic Comp., Codd. III, 82, 93, 108, 123, 247, Arm. 1.

³⁸ Sic Comp. (cum π. οὗτος π.), Ald., Codd. XI, 19 (ut
Comp.), 29, 52, 64, alii (inter quos 243). Bar Hebraeus:
וְלָנוּ הַסְּגִירוֹ. ³⁹ Cod. 243. ⁴⁰ Sic in
marg. Codd. 92, 243 (cum ἐπιστρέψετε), et sine aster.
Comp. (cum αὐτὸς κρύπτεται pro κρυβήσεται), Codd. III (cum
κρύβεται), 19 (ut Comp., cum ἀπεστρέψατε), 52 (om. τῶν),
82 (ut Comp.), 93 (idem), 108 (idem), 123 (cum ὅπου αὐτὸς
κρυβήσεται), 236 (ut 52), 247 (cum ἐκ π. τούτων τὸν τόπον
ὅπου κρύπτεται ἐκεῖ), Arm. 1. ⁴¹ Sic Ald., Codd. XI, 29,
52, 56 (cum οἱ ἐκ), 64, alii (inter quos 243). Cf. v. 19 in
LXX. ⁴² Sic (ter) Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum ἐπι-
κω), Theodoret. (ut supra). Vox ἐπήκοος indicat variam
scripturam יְעִיבֵי (Σιμών) pro יְעִיבֵי, quae etiam apud Josephum
(Antiq. VI, 13, 2) in unum et alterum librum irrepsit. Cf.
Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 126. ⁴³ Cod. 243.
Codd. 92, 108 (qui ad ἐν τῇ ἐρήμῳ male referunt): Σ. ἐν τῇ
πεδιάδι. Etiam Theodoret. (ut supra) falso affirmat, pro
ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ ἐπηκόω Aquilam ἐν τοῖς ὄμαλοῖς transtulisse.
⁴⁴ Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: ἀοικίτου (sic).
⁴⁵ Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: περιστελλόμενος (sic).
Ad Aquilam cf. Hex. ad Exod. xii. 11. Psal. xlvii. 6.

exempl. παρεπλαγίαζον.⁴⁶ Οἱ λοιποὶ περιστεφανοῦντες.⁴⁷

27. לְהַשִּׁיבֵנוּ לְנֶפְשׁוֹ. Οἱ καὶ πρὸς Σαούλ ἦλθεν ἄγγελος. Alia exempl. καὶ ἄγγελος παρεγένετο πρὸς Σαούλ.⁴⁸

28. תִּקְחֵם מִן הַבְּרֵית. Petra diremptionis (s. evasitionis). Οἱ πέτρα ἢ μερισθείσα (Θ. τῶν διαιρέσεων⁴⁹).

CAP. XXIV.

1. לַעֲלֹת. Οἱ καὶ ἀνέστη (alia exempl. ἀνέβη¹).
2. בְּמַצְבֵּי. Οἱ ἐν τοῖς στενοῖς ((¹A.) ὄχυρώμασιν. (Σ.) ἀποφυγαῖς. (Θ.) τοῖς σπηλαίοις²).
3. צִוְיָהּ הַיְעָלֵם. Rurium ibicum. Οἱ Σαδδαιέμ (s. Σαδέμ, s. Σαδέμ). Alia exempl. τῆς θήρας τῶν ἐλάφων.³ ¹A. . . τῶν ἐλαφίνων. Θ. τῶν πετρῶν τῶν ἐλάφων.⁴
4. לְהַשִּׁיבֵנוּ לְנֶפְשׁוֹ. Ad tegendum pedes suos. Οἱ παρασκευάσασθαι. ¹A. τοῦ διευθῆναι . . Σ. ἀποπατῆσαι. Θ. ἀποκενῶσαι τοὺς πόδας

αὐτοῦ.⁵ Aliter: ¹A. ἀποκενῶσαι (s. κενῶσαι) . . .⁶

5. נָתַן נְתָנִי. Οἱ παραδοῦναι. Alia exempl. ἰδὸν ἐγὼ δίδωμι.⁷

6. וְשָׁרָה. Οἱ ὡς ἀγαθόν. Alia exempl. τὸ ἀρεστόν.⁸

7. לְהַשִּׁיבֵנוּ לְנֶפְשׁוֹ. Οἱ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοῖδος. Σ. τὸ ἄκρον τῆς χλαμύδος. (Θ.) τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου. Σ. (fort. ¹A.) . . τοῦ ἐνδύματος.⁹

8. וְשָׁרָה. Οἱ καὶ ἐπάταξε (¹A. ἐπληξέ¹⁰).

9. וְשָׁרָה. Οἱ εἰ (Σ. ἵνα¹¹) ποιήσω.

10. וְשָׁרָה. Et compescuit. Οἱ καὶ ἐπεισε (¹A. συνέκλασεν. Σ. περιέσπασεν. Θ. ἠπάτησεν¹²).

11. וְשָׁרָה. Οἱ καὶ οὐκ ἔδωκεν (Σ. οὐκ ἐπέτρεψεν. Θ. οὐκ ἀφήκεν¹³) αὐτοῖς.

12. וְשָׁרָה. Οἱ καὶ ἀνέστη Σαούλ. Alia exempl. καὶ Σαούλ ἀνέστη ἐκ τοῦ σπηλαίου.¹⁴

⁴⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum παρεπλαγίαζον). ⁴⁷ Cod. 243. Hieron.: in modum coronae cingebant. ⁴⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Mox ἦκε pro δεῦρο iidem. ⁴⁹ Codd. 92 (cum τῆς διαιρέσεως), 108.

CAP. XXIV. ¹ Sic Comp., Codd. III, 82, 93, 108. ² Cod. 243 in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xxiii. 14. ³ Sic Comp., Codd. II (in marg.), 19, 82, 93, 108, 158 (add. Σαδίμ). Lucif. Calar.: venationis cervorum. (Pro Σαδδαιέμ praeter scripturas supradictas in Cod. II est Ἐδδαιέμ; in Cod. III Ἀειαιέμ; in Cod. 247 Ἀβιαλείμ; in Eusebio et Hieronymo interprete ejus Ἀαλίμ et Ἀθιαλίμ.) ⁴ Euseb. in Onomastico, p. 6. Praeterea ante Σαδέμ (sic) Cod. 243 in marg. addit: *λ τῶν πετρῶν; necnon ad τῶν ποιμνίων (v. 4): λ τῶν ἐλάφων. Cod. 92 in marg. sine nom.: τῶν πετρῶν τῶν ἐλάφων. ⁵ Cod. 243: ¹A. τοῦ διευθῆναι (sic), ἀποκενῶσαι τοὺς π. αὐτοῦ, ἀποπατῆσαι. Codd. 92, 108: Θ. ἀποκενῶσαι τοὺς π. αὐτοῦ. Σ. ἀπατῆσαι (sic). ⁶ Theodoret. Quaest. LVI in 1 Reg. p. 391: Πῶς νοητέον τὸ εἰσῆλθε Σαούλ ἀνασκευάσασθαι (sic) εἰς τὸ σπήλαιον; Σεμνῶς ἠρμηνεύθη παρὰ τῶν Οἱ ὁ δὲ Ἄκ. αὐτὸ σαφέστερον εἶρηκεν εἰσῆλθε γὰρ φησιν ἀποκενῶσαι ὁ δὲ Ἰώσηπος [Antiq. VI, 13, 4: ἐπέγεισθαι ὑπὸ τῶν κατὰ φύσιν] τὰς φυσικὰς ἐκκρίσεις ποιήσασθαι. Procop. p. 74: Καὶ εἰσῆλθε Σαούλ παρασκευάσασθαι. Σεμνῶς ἄγαν ὁ δὲ

Ἄκ. κενῶσαι. Cf. Hex. ad Jud. iii. 24. Praeterea Montef. ex Regio praeclaram notam hexaplarem edidit: ἄλλοσ· σεμνῶσ ἄγειν, quae unde exorta sit, Procopium inspicienti facile patebit. Itaque Aquilae quinque interpretationes vocis וְשָׁרָה, a Schleusnero in Nov. Thes. s. v. διευθῆνω memoratae, ad duas fere redactae sunt, διευθῆναι et ἀποκενῶσαι, quarum tamen utraque cum Hebraeo archetypo quomodo concilianda sit aegre perspexeris. Ut dicam quid sentiam, versio ἀποκενῶσαι tum hic tum in loco Judicium soli Theodotioni tribuenda est; altera autem διευθῆναι lectionem Hebraeam וְשָׁרָה, non וְשָׁרָה, repraesentat. ⁷ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 56, alii. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ⁹ Cod. 243 in marg.: ἄκρον τῆς χλαμύδος, τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου. Σ. τοῦ ἐνδύματος. Prior lectio est Symmachi, teste Cod. 108, qui affert: Σ. τὸ ἄκρον τῆς χλ. Alteram Theodotioni vindicavimus, coll. Hex. ad Cap. xv. 27. Posteriores Aquilae potius quam Symmacho tribuendam esse testantur Hex. ad Exod. xxviii. 31. Lev. viii. 7. Job. i. 20. Jesai. lix. 17. ¹⁰ Cod. 243. ¹¹ Idem. ¹² Idem (cum συνεκάλεσεν pro συνέκλασεν). Correxerit Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 128. Hieron. confregit. ¹³ Idem. ¹⁴ Sic Codd. III, 247, Arn. 1. Post εἰς τὴν ὁδὸν (sic) add. ἐκ τοῦ σπ. Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

9. **וַיִּצֵק...וַיִּקָּם**. Ο'. καὶ ἀνέστη. Alia exempl. καὶ ἐξῆλθε; alia, καὶ ἀνέστη... καὶ ἐξῆλθεν.¹⁵
וַיִּקָּד. *Et inclinavit se.* Ο'. καὶ ἔκυψε (Σ. ὠκλασεν¹⁶).
 10. **רַעַתָּהּ**. Ο'. τὴν ψυχὴν (Οἱ λοιποὶ τὴν κακίαν¹⁷) σου.
 12. **וַיִּבֶי רֵאָה גַם רֵאָה אֶת-כַּנְּף**. Ο'. καὶ ἰδὸν τὸ πτερύγιον. Aliter: Ο'. καὶ ✕ πάτερ μου ✕ ἰδὸν, ✕ καὶ ἰδὸν ✕ τὸ πτερύγιον.¹⁸
מְעִילָהּ. Ο'. τῆς διπλοῖδος ('Α. τοῦ ἐνδύματος. Σ. τῆς ἐφεστρίδος. Θ. τοῦ ἐπιβολαίου¹⁹) σου.
בְּיָדִי. Ο'. ἐν τῇ χειρὶ μου. Σ. παρ' ἐμοί.²⁰
צִרָה. *Insectaris.* Ο'. δεσμεύεις. Οἱ λοιποὶ, Σ. θηρᾶς.²¹ Ἄλλος· ἐνεδρεύεις.²²
 13. **יִשְׁפֹּט**. Ο'. δικάσαι. Alia exempl. κρίναι.²³
 14. **מִשְׁלַל**. Ο'. ἡ παραβολή (Σ. παροιμία²⁴).
 16. **אֶת-רִיבִי**. Ο'. τὴν κρίσιν (alia exempl. τὴν δίκην²⁵) μου.
 20. **טוֹבָה**. Ο'. ἀγαθὰ. Σ. ἀμοιβήν.²⁶
 23. **עַל-הַמְצוֹרָה**. Ο'. εἰς τὴν Μεσσερὰ στενήν ('Α. Σ. τὸ ὀχύρωμα. Θ. τὴν κορυφήν²⁷).

¹⁵ Prior lectio est in Comp., Codd. XI, 29, 52, 64, aliis, Lucif. Calar.; posterior in Codd. III, 123, 247. ¹⁶ Cod. 243. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem in textu: καὶ ✕ ἰδὸν ✕ τὸ πτ.; in marg. autem: ✕ καὶ πάτερ μου ✕ καὶ ἰδὸν (sic). Comp., Codd. III (cum πάτερ), 82, 93, 108, 247 (cum καὶ πάτερ μου ἴδε τὸ πτ.): καὶ πατήρ μου, καὶ ἰδὸν τὸ πτ. ¹⁹ Cod. 243 (cum τοῦ ἐφ.). Ad Symmachum cf. Hex. ad I Reg. ii. 19. Job. i. 20. ²⁰ Idem. ²¹ Idem: λ. Σ. θηρᾶς (sic). (Montef. Symmachi tantum nomen praemittit.) Cod. 108 in marg. sine nom.: θήρας (sic). ²² Sic in textu Cod. 242. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, Chrysost. Opp. T. IV, p. 766 E. ²⁴ Codd. Reg., 92, 108 (in marg. sine nom.), 243 (idem). Cf. Hex. ad Prov. xxv. 1. Ezech. xii. 22. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²⁶ Cod. 243. Lectionem ad ἀγαθὰ (v. 19) refert Montef., minus probabiliter. ²⁷ Cod. 243 (cum εἰς τὴν Μεσσαρὰμ τὴν στενήν in textu), Reg. (sine Σ. Θ.): Σ. Θ. τὸ ὀχύρωμα, τὴν κορυφήν. Cod. 92 (ad Μεσερὰ): Σ. 'Α. τὸ ὀχύρωμα. Cf. ad Cap. xxii. 4.

CAP. XXV. ¹ Cod. 243 in marg. (ad Ἀρμαθαίμ): δ. ραμα. Θ. τὸ ἔσω, h. e. quod intus (in textu) habetur. Cf. ad v. 31. Prior lectio est in Codd. III, 247 (cum ἐν 'Ρ. εἰ (sic) Ἄρμ.).

CAP. XXV.

1. **בְּבֵיתוֹ בְּרָמָה**. Ο'. ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐν Ἀρμαθαίμ (Aliter: Ο'. 'Ραμά. Θ. τὸ ἔσω¹).
פָּאָרָה. Ο'. Μαών. Alia exempl. τὴν ἐπήκοον.³ Alia: Φαράν.³
 2. **וּמַעֲשָׂוָיו**. *Et bona ejus.* Ο'. καὶ τὰ ποίμνια (alia exempl. ἡ ἐργασία⁴) αὐτοῦ.
אֵצֶל. Ο'. ποίμνια. Alia exempl. πρόβατα.⁵
 3. **לְשֹׁבֵת-שָׂנֶה**. Ο'. ἀγαθὴ συνέσει. Σ. εὐδιανότητος.⁶
וַיִּרְעַ מְעַלְלִים. Ο'. καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι. Σ. (καὶ) κακογνώμων.⁷
 5. **וַיִּשְׁלֹם...לְוַשְׁלָהֶם**. Ο'. καὶ ἐρωτήσατε ('Αλλος· ἀσπάσασθε. Ἄλλος· προσείπατε⁸) αὐτὸν .. εἰς εἰρήνην. Σ. (καὶ) ἀσπάξασθε (αὐτόν)..⁹
 6. **לְוַשְׁלָהֶם**. *Salve!* Ο'. εἰς ὥρας. Schol. ἀντὶ τοῦ, πολλοί σοι χρόνοι.¹⁰
 7. **לֹא הִנְלֵמְנוּם**. *Non injuria affecimus eos.* Ο'. καὶ οὐκ ἀπεκωλύσαμεν ('Α. ἐνετρέψαμεν. Σ. ἐνωχλήσαμεν. Θ. κατησχύναμεν¹¹) αὐτούς.

² Sic Codd. 19, 82, 93, 158 (ut videtur). Cf. ad Cap. xxiii. 24. ³ Sic Comp., Codd. III, 247 (cum Φαρράν). ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, Procop. p. 74. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 44, 52, 64, alii (inter quos Reg., 243), Arm. i. ⁶ Codd. 108 (cum εὐδιανότητος), 243. ⁷ Codd. 108 (ad σκληρὸς), 243. Ad κυνικὸς Cod. 243 in marg. sine nom.: ἀναιδῆς καὶ ταχὺς (τραχύς) καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασιν. ⁸ Cod. 243 in marg.: ἀσπάσασθε, προσείπατε. Prior lectio est in Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁹ Cod. 108. ¹⁰ Cod. 243 in marg. (Similiter in eadem historia Joseph. Antiq. VI, 13, 5: καὶ συνεύχεται τοῦτο ποιεῖν ἐπ' ἔτη πολλά. Sed locutio Graeca εἰς ὥρας per se nihil sonat nisi *anno proximo* (e. g. Plat. Epist. 7, p. 346: μένε ἐπὶ τούτοις τὸν ἐμαυτὸν τοῦτον· εἰς δὲ ὥρας ἀπιθὶ λαβὼν τὰ χρήματα. Cf. Gen. xviii. 10, 14, ubi formulam Hebraeam **וַיִּשְׁלַם** **וַיִּשְׁלַם** Seniores optime Graecam fecerunt εἰς ὥρας), vel, in salutando, *in annum sequentem vivas* (e. g. Theocr. Adonias. 74: κῆς ὥρας κῆπειτα (et hunc in annum et in plures), φίλ' ἀνδρῶν, ἐν καλῷ εἴης); cui contrarium est μὴ ὥρας (s. ὥρασι) ἴκοιο, cum imprecari alicui mortem *anno vertente* citiorem vellet aliquis.) ¹¹ Cod. 243 (cum ἐνετρέψαμεν). Cod. 108 in marg. (ad οὐδὲ (sic) ἐνετειλάμεθα): ἐνωχλήσαμεν.

8. לְעַבְדֶּיךָ וְלַבְנֶיךָ. Ο'. τῶ υἱῶ σου. Aliter: Ο'.
 ✕ τοῖς παισὶ σου καὶ τῶ υἱῶ σου.¹²
9. וַיִּנְחֻוּ. Et cessaverunt. Ο'. καὶ ἀνεπήδησε.
 Οἱ λοιποὶ ἐπαύσαντο.¹³
10. הַמְתַּפְּרָצִים. Abrumpentes se. Ο'. ἀναχωροῦν-
 τες. Θ. ἀποδιδράσκοντες.¹⁴
12. כְּנֹל הַדְּבָרִים. Ο'. κατὰ τὰ ῥήματα. Alia
 exempl. κατὰ πάντα τὰ ῥήματα.¹⁵
13. וַיִּחַגְרוּ אִישׁ אֶת-חַרְבּוֹ וַיַּחַגֵּר גַּסְדָּוֹ אֶת-
 חַרְבּוֹ. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ περιεζώ-
 σαντο ἀνὴρ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ περιεζώ-
 σατο καίγε Δαυὶδ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ.¹⁶
14. וַיַּעַט בָּהֶם. Et invecus est in eos. Ο'. καὶ
 ἐξέκλινεν ('Α. ὠτρύνθη. Σ. ἀπεστράφη. Θ.
 ἐξουδένωσεν¹⁷) ἀπ' αὐτῶν.
15. וְלֹא-פָקְדָנוּ. Nec desideravimus. Ο'. οὐδὲ ἐνε-
 τεύλαντο (alia exempl. ἐπιτετάχασιν¹⁸) ἡμῖν.
16. הָיוּתֵנוּ עִמָּם רְעִים הַצֵּאן. Ο'. ἄς ἡμεν παρ'
 αὐτοῖς ποιμαίνοντες τὸ ποίμνιον. Alia exempl.
 ὄντων ἡμῶν μετ' αὐτῶν ἐν ἀγρῶ ποιμαίνοντων
 τὸ ποίμνιον.¹⁹
17. וְעַל-כֵּן בֵּיתוֹ. Ο'. καὶ εἰς τὸν οἶκον (Σ. κατὰ
 τοῦ οἴκου²⁰) αὐτοῦ.
17. בֶּן-בְּלִיעַל. Ο'. υἱὸς λοιμὸς ('Α. ἀποστασίας.
 Σ. ἄνομος. Θ. ἀφροσύνης²¹).
18. וַתִּמְדֹּר. Ο'. καὶ ἔσπευσεν ('Αλλος· ἐτάχυ-
 νεν²²).
- וְנָבַל-יַיִן. Ο'. ἀγγεῖα ('Α. ἀμφορεῖς. Σ. ἀσκούς.
 Θ. νέβελ²³) οἴνου.
- סָאִים. Ο'. οἰφί. 'Α. σάτα.²⁴
- קָלִי. Spicarum tostorum. Ο'. ἀλφίτου. Schol.
 κεκομμένης κρίθης. 'Α. φρυκτῶν (s. φρυκτοῦ).²⁵
- וַיִּמְאָה צִמְקֵים. Et centum uvas passas. Ο'.
 καὶ γομὸρ ἓν (Σ. καὶ ἑκατὸν ἐνδέσμους²⁶) στα-
 φίδος.
19. וְלֵאשֶׁה נָבַל. Ο'. καὶ τῶ ἀνδρὶ αὐτῆς ✕ Νά-
 βαλ²⁷.
20. בְּסֵתֶר. In loco occulto. Ο'. ἐν σκέπη ('Α.
 ἀποκρυφῆ²⁸).
21. אֵי. Ο'. ἴσως. 'Α. πλήν. Σ. οὕτως.²⁹
- לְשָׂקָר. Ο'. εἰς ἄδικον ('Α. ψεῦδος. Σ. ἀνόη-
 τον³⁰). 'Αλλος· εἰς μάτην.³¹
- וְלֹא-נִפְקַד. Et non desideratum est. Ο'. καὶ
 οὐκ ἐνετειλάμεθα (alia exempl. ἐνετειλάμεν³²)

Hieron.: molesti fuimus. ¹² Idem. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. III (om. καὶ), 19 (om. σου καὶ), 82 (ut 19), 92, 93 (ut 19), 108 (idem), alii, Arm. 1 (cum τῶ παιδὶ καὶ υἱῶ σου). ¹³ Idem. Schleusner. in Nov. Thes. s. v. ἀναπηδάω: "Alii libri habent ἀνεπαυσαν." Falsum. ¹⁴ Codd. 92, 243. Sic in textu Codd. 82, 158 (cum οἱ διαδιδράσκοντες). ¹⁵ Sic Comp., Codd. III, 82, 92, 93, alii (inter quos 243 in marg.). ¹⁶ Sic Codd. III (cum καὶ Δαυὶδ), XI, 92 (cum περιεζώσατο ἀνὴρ, et om. καίγε), 123 (ut III), 144 (cum περιεζώσατο ἀνὴρ, et καὶ Δαυὶδ). Aliud supplementum, καὶ περιεζώσαντο τὰς μαχαίρας αὐτῶν, καὶ Δ. καὶ αὐτὸς ἐζώσατο τὴν μ. αὐτοῦ, est in Comp. (cum αὐτοῦ pro αὐτῶν), Codd. 19 (cum αὐτοῦ pro αὐτῶν, et καὶ αὐτοὶ ἐζώσαντο), 82, 93, 108. ¹⁷ Cod. 243. Cod. 92 affert: 'Α. ὠτρύνθη. Cf. ad Cap. xiv. 32. ¹⁸ Sic Codd. 82, 93, 108 (cum Σ. ἐνετειλάντο in marg.), Reg. ¹⁹ Sic Codd. XI (om. τὸ ποίμνιον), 29, 55, 56, alii (inter quos 243). ²⁰ Cod. 243. ²¹ Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: ἄνομος. ²² Sic in textu Cod. 247. Cf. ad v. 42. ²³ Cod. 243. Codd. 92, 108: Σ. ἀσκούς. Cf. ad Cap. i. 24. x. 3. In alia omnia abeunt interpretes in Hex. ad Jerem. xiii. 12. xlvi. 12.

²⁴ Codd. 108, Reg., Procop. p. 77, Theodoret. Quaest. LIX in 1 Reg. p. 394. ²⁵ Cod. 243 in marg.: 'Α. φρυκτῶν, κεκομμένης κρίθης. (Lectionem sine distinctione integram Aquilae tribuit Montef.) Cod. 92 in marg.: φρυκτοῦ. Cod. 108 in marg.: φρυκτοῦ. Cf. Hex. ad Ruth ii. 14. 2 Reg. xvii. 28. ²⁶ Codd. 92, 243 (in marg. sine nom.). Bar Hebraeus: $\text{סָאִים מֵאָלֶּה עֶשְׂרִים}$. Cf. ad Cap. xxx. 12. Symmachum, ut solet, expressit Hieron., vertens: et centum ligaturas uvae passae. ²⁷ Sic (cum ✕ Νάβαλ in marg.) Cod. 243; in textu autem sine aster. Comp. (cum τῶ δὲ ἀ. αὐτῆς), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93 (idem), 108 (idem), 144, alii. ²⁸ Cod. 243. Cod. 108: 'Α. ἀπόκρυφοί (sic). Cf. Hex. ad Job. xxxi. 27. Psal. xxxi. 7. Jesai. xxxii. 2. ²⁹ Idem. Cod. 108 affert: 'Α. πλήν. Paulo aliter Cod. Reg. (cum πλημμάτην) et Procop. ibid. dant: 'Α. πλήν μάτην, proculdubio pro Hebraeis רָשָׁה אֵי . Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xvi. 19. ³⁰ Cod. 243. Pro ἀνόητον s. εἰς ἀνόητον Schleusner. in Nov. Thes. s. v. non male desiderat ἀνοήτως. ³¹ Pro ἴσως εἰς ἄδικον Cod. 242 in textu habet πλήν εἰς μάτην. Cf. Hex. ad Jerem. viii. 8. ³² Sic Ald., Codd. 29, 44, 55, alii (inter quos 243).

- λαβεῖν. Σ. (καὶ οὐ) διεφώνησεν. Θ. (καὶ οὐκ) ἤτήσαμεν.³³
22. דָּוִד יָבִי. Ο'. τῷ Δαυίδ. Alia exempl. τοῖς ἐχθροῖς Δαυίδ³⁴
- בְּקִיר. Ο'. πρὸς τοίχον. Ἄλλος· ἐν τριγῶν.³⁵
25. וְלֹא-תָבֹא אֶל-יְדֵי יְהוָה. Ο'. μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτοῦ. Σ. μὴ πρόσχησ, ἀξίω.³⁶
- עַל-נָבֶל. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐπὶ Νάβαλ.³⁷
- וְהָיָה. Ο'. οὕτως ἐστι. Alia exempl. οὕτως ἐστὶν αὐτός.³⁸
- וְנִבְלָה. Ο'. καὶ ἀφροσύνη ('Α. ἀπόρρευσις³⁹).
26. לֹא-תָבֹא אֶל-יְדֵי יְהוָה. Ο'. τοῦ μὴ ἔλθειν εἰς αἷμα ἀθῶν, καὶ σώζειν τὴν χεῖρά σου σοι. 'Α. τοῦ μὴ μυσάζειν...⁴⁰
28. אֶרֶץ. Ο'. ἄρον. Σ. ἀφελού.⁴¹

28. אֶרֶץ. Ο'. καὶ κακία (Σ. πονηρία⁴²).
29. אֶרֶץ. Ο'. ἐνδεδεμένη. Σ. πεφυλαγμένη.⁴³
- עַל-קַוְיָהּ. In medio cavitatis fundae. Ο'. ἐν μέσῳ τῆς σφενδόνης. 'Α. (ἐν) ταρσῶ πλαγίῳ...⁴⁴
31. אֶרֶץ. In offendiculum. Ο'. βδελυγμός. 'Α. Θ. λυγμός.⁴⁵
- אֶרֶץ. Ο'. αἷμα ἀθῶν δωρεάν. Σ. (αἷμα) ἀναίτιον.⁴⁶
- Ο'. (—) ἀγαθῶσαι αὐτῇ (4). Alia exempl. τοῦ καλῶς ποιῆσαι αὐτῇ.⁴⁷
32. אֶרֶץ. Ο'. εὐλογητός. Alia exempl. βαρούχ.⁴⁸
33. אֶרֶץ. Prudentia tua. Ο'. ὁ τρόπος ('Α. ἡ γνώμη⁴⁹) σου.
- לֹא-תָבֹא אֶל-יְדֵי יְהוָה. Ο'. μὴ ἔλθειν εἰς αἷματα, καὶ σώσαι (Σ. ἐκδικῆσαι⁵⁰) χεῖρά μου ἐμοί. Οἱ λοιποὶ μὴ μυσῶσαι...⁵¹

³³ Cod. 243. Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxiii. 4. Theodotionis lectionem (cum καὶ οὐκ ἤτησάμην λαβεῖν) in textum assumpserunt Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 55, 82, 92, alii (inter quos 243 in marg., et, teste Montef., praem. ✕). ³⁵ Cod. 243 in marg. sine nom. ³⁶ Cod. 243. Cod. 108 tantum affert: Σ. ἀξίω. ³⁷ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108. ³⁸ Sic Comp., Ald. (om. αὐτός), Codd. III (idem), 44 (idem), 82 (cum οὗτος pro οὕτως), 93 (idem), 106 (ut Ald.), 108, 119 (ut Ald.), 120 (idem). ³⁹ Theodoret. Quaest. LIX in 1 Reg. p. 394: 'Ο δὲ Ἄκ. οὕτως ἔφη· Νάβαλ ὄνομα αὐτῶ, καὶ ἀπόρρευσις μετ' αὐτοῦ· τὴν αὐτὴν δὲ ἔχει διάνοιαν· ἀπορρέοντος γὰρ τοῦ λογικοῦ, καὶ σβεννυμένου, τὸ τῆς ἀφροσύνης ἐπιγίνεται πάθος. Eadem habet Cod. Reg., qui insuper addit: 'Ιστέον ὅτι ἐν τῷ ἰγ' ψαλμῷ καὶ τῷ νβ' εἰς τὸ, εἶπεν ἄφρων, Νάβαλ κεῖται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, παρὰ δὲ Ἀκύλαν, ἀπορρέων. Cf. Hex. ad Deut. xxii. 21. Jerem. xxix. 23. ⁴⁰ Cod. Reg. Theodoret. ibid.: τὸ δὲ, καθὼς—τὰς χεῖράς σου σοι, ὁ Ἀκύλας τοῦ μὴ μυσάζειν εἶπεν, ἵνα μὴ μύσους ἐκ τῆς μαιφονίας ἀναπλησθῆς. Lectio valde suspecta, de qua quid sentiamus ad v. 33 declarabimus. ⁴¹ Cod. 243. ⁴² Codd. 108, 243. ⁴³ Cod. 243 (qui ad ἐν μέσῳ male refert). Mendose Cod. 108 (ad δεσμῶ): Σ. πεφυλάγματι. Verum vidit Scharfenb. in *Ani-madv*. T. II, p. 131, qui appellat Hieronymum vertentem, *custodita quasi in fasciculo viventium*. ⁴⁴ Cod. 243 (ad ἐνδεδεμένη): 'Α. ταρσῶ πλαγίῳ (sic). Prior vox cum אֶרֶץ recte componitur; altera autem אֶרֶץ potius quam ad אֶרֶץ per-

tinere crediderimus, coll. 2 Reg. iii. 27, ubi pro אֶרֶץ Seniores verterunt ἐκ πλαγίων τῆς πύλης. ⁴⁶ Cod. 243 in textu: βδελυγμός (sic); in marg. autem: βδελυγμός. 'Α. Θ. τὸ ἔσω (cf. ad v. 1), h. e. λυγμός. Cod. 108 affert: 'Α. λυγμός. Procop. p. 81: καὶ οὐκ ἔσται σοι βδελυγμός. Ἀκύλας· λυγμός· αἰνίττεται δὲ τὰς τοῦ συνειδότος ἀκίδας. Eadem habet Theodoret. ibid., cum scriptura λυγμός, quae cum ἀκίδας unice quadrare videtur. Sed falsam esse declarant consensus Codd. 56, 71, 119, 246 (cum θρήνος supra lin.), qui omnes in contextu λυγμός habent, tum formae cognatae אֶרֶץ, *singultivit*, et אֶרֶץ, *oscitatio*. Etiam Hieron. in *singultum* transtulit. ⁴⁶ Cod. 243. Cf. Hex. ad Job. xxii. 6. Psal. xxxiv. 7. ⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 245, Reg. Vet. Lat.: *et benefacies ei*. ⁴⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εὐλογητός in marg.). Montef. e Reg. edidit: Ἄλλος· εὐλογητός Βαρούχ (sic). ⁴⁹ Cod. 243. Cf. Hex. ad Prov. xxvi. 16. Dan. iii. 12. ⁵⁰ Idem. Hieron.: *et ulciscerer*. ⁵¹ Theodoret. ibid.: Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ Δαβὶδ εἰρημένον, εὐλογημένη σὺ—τὴν χεῖρά μου ἐμοί, ἀμάρτημα γραφικὸν εἶναι ὑπολαμβάνω· οἱ γὰρ ἄλλοι ἐρμηνευταί, μὴ μυσῶσαι, εἰρήκασιν, ἀντὶ τοῦ, μὴ μύσους μεταλαχέιν. Cf. ad v. 26. Omnino videtur error esse, non librorum qui textum LXXviralem, hic quidem omni suspitione majorem, nobis tradiderunt, sed eorum qui ex scripturis μὴ σώζειν et μὴ σώσαι, voces dubiae auctoritatis μυσάζειν et μυσῶσαι extuderunt, et Aquilae nomine insigniverunt.

34. וְהִנֵּה. Verumtamen. O'. πλὴν ὅτι. 'A. Θ.
✕ καί . . Σ. ἐπέιτοιγε.⁵²
כִּי אֶס-נוֹתָר. O'. εἰ ὑπολειφθήσεται. Σ. οὐκ
אֵן (ὑπελείφθη).⁵³
35. רָאִי. O'. βλέπε. "Αλλος' ἴδε.⁵⁴
וְהָיָה וְשָׁמַר. O'. καὶ ἡρέτισα ('A. ἦρα (Ali-
ter: 'A. εἴληφα). Σ. ἐτίμησα (Aliter: Σ. ἐνε-
τράπη). Θ. ἔλαβον⁵⁵) τὸ πρόσωπόν σου.
39. כִּי מָת נָבָל. O'. Vacat. Alia exempl. ὅτι
ἀπέθανε Νάβαλ.⁵⁶
וַיִּשָּׂר. Cohibuit. O'. περιεποιήσατο. 'A. ἐξεί-
λατο.⁵⁷
41. עֲבָדֵי אֲדֹנָי. O'. τῶν παίδων σου. 'A. παίδων
τοῦ κυρίου μου.⁵⁸
42. וְהִמְחִיר. O'. Vacat. 'A. καὶ ἐτάχυνε.⁵⁹
מִלְאָנִי. O'. τῶν παίδων. Alia exempl. τῶν
ἀγγέλων.⁶⁰
44. בֶּן-לֵוִי אֲשֶׁר מִגִּלְיָם. O'. υἱὸς Ἀμὶς τῷ ἐκ
'Ρομμᾶ. Alia exempl. υἱὸς Λαῖς τῷ ἐκ Γαλ-
λείμ.⁶¹

CAP XXVI.

1. מִסְתַּתֵּר. O'. σκεπάζεται. Σ. κρύπτεται.¹
- 1, 3. הִיָּשִׁימוֹן. O'. τοῦ Ἰεσσεμοῦ (s. Ἰεσσεμοῦν).
'A. τῆς ἠφανισμένης. Σ. τῆς ἐρήμου.²
2. הַיָּבֵשׁ-בְּרִמְדָּה. O'. εἰς τὴν ἔρημον Ζίφ. Alia
exempl. εἰς τὴν ἔρημον τὴν ἀρχμώδη.³
4. לֵא-נֶכֶן. Pro certo. O'. ἔτοιμος ἐκ Κεῖλά.
Alia exempl. εἰς Σεκελάγ; alia, ὀπίσω αὐτοῦ
εἰς Σεκελάγ.⁴ Σ. ἔτοιμος.⁵
5. וַיִּרְאֵהוּ אֱלֹהִים אֶת-בְּרִיָּה וְאֶת-בְּרִיָּה
וְאֶת-בְּרִיָּה. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ εἶδε Δαυὶδ τὸν
τόπον οὗ ἐκοιμήθη ἐκεῖ Σαούλ.⁶
בְּמַעְיָן. In carragine. O'. ἐν λαμπήνη. 'A.
ἐν τῇ στρογγυλώσει.⁷ Aliter: 'A. (ἐν τῇ)
καμπῇ. Σ. (ἐν τῇ) σκηνῇ. Σ. (fort. Θ.) ἐν
τῇ στρογγυλώσει.⁸
7. וַיִּשָּׁב. O'. καθεύδων ὑπνω. Alia exempl.
καθεύδων.⁹
בְּמַעְיָן. O'. ἐν λαμπήνη ('A. καμπῇ. Σ. σκηνῇ.
Θ. μαγάλ¹⁰).

⁵² Cod. 243, teste Montef. (Pro 'A. Θ. ✕ καὶ Parsonsii amanuensis exscripsit: 'A. καί.) Ad Aquilam cf. Hex. ad Gen. xxviii. 19. ⁵³ Idem (ad τότε). Integra lectio est in Comp., Codd. 19 (cum ὑπελήφθη), 82, 93 (cum ὑπολείφθη), 108, 245. ⁵⁴ Idem in marg. sine nom. ⁵⁵ Idem, qui lectiones sic disponit: Σ. ἐτίμησα. 'A. ἦρα. 'A. εἴληφα. Θ. ἔλαβον. Σ. ἐνετράπη. Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 457: τὸ δὲ ἡρέτισατο (ἡρέτισα) τὸ πρόσωπόν μου (σου), Σύμμαχος, ἐνετράπη. Sic in textu Comp., Codd. 19, 56 (in marg.), 82, 93, 108 (cum ἐνετράπη), 245, 246. Vet. Lat.: reveritus sum. Cf. Hex. ad Gen. xxxii. 20. Scharfenb. in Animadv. T. II, p. 131 Symmacho asserit locutionem ἐντρέπεσθαι τινα, non ἐντρέπεσθαι τὸ πρόσωπόν τινος, quod inepte hebraizantis foret. Sed cf. Hex. ad Gen. xix. 21. ⁵⁶ Sic Comp., Codd. III, 71, 158, Arm. I. ⁵⁷ Codd. 108 (cum ἐξήλετο), 243 (non, ut Montef., Σ. ἐξείλατο). ⁵⁸ Cod. 92. Sic in textu (cum τῶν π.) Comp., Codd. III, 123, neenon (cum τῶν π. σου τοῦ κ. μ.) Codd. 82, 108, 247, Arm. I. ⁵⁹ Cod. 92 in continuatione. Sic in textu Comp., Codd. III, 19, 52, 56, alii. ⁶⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 158, 242. ⁶¹ Sic Comp. (cum Γαλίμ), Codd. III (cum Γαλλεί), 247 (cum Γαλλήμ).

CAP. XXVI. ¹ Cod. 243. Sic in textu Comp. (cum

κέκρυπται), 19 (idem), 56 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp., cum σκεπάζεται in marg.), 246 (ut Comp.). ² Idem. Cf. ad Cap. xxiii. 19. ³ Sic Codd. 19 (cum ἀρχμώδη), 56, 82, 93, 108, 158, qui mox ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ ἀρχμώδει habent. Lucif. Calar.: in desertum opacum. Cf. ad Cap. xxiii. 15. Montef. e Regio edidit: "Αλλος' εἰς τὴν ἔρημον τῶν ἀρχμῶν, invis libris nostris. ⁴ Prior lectio est in Codd. 52, 64, 71 (cum Σεκελά), 92, 144, 158 (cum Ἐχελὰτ), 236; posterior in Codd. 19 (cum Σεκελά), 82, 108. ⁵ Codd. 92 (cum ἔτοιμα), 108. Cf. ad Cap. xxiii. 23. ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum εἶπε pro εἶδε), 52, 56 (om. ἐκεῖ), 82, 93 (ut 56), 108, alii. ⁷ Procop. p. 82: Ἐν λαμπήνη. Εἶδος ἀρμαμάξης, ὡς καὶ ἡ ἀπήνη· ὁ δὲ ἄκ. τῇ στρογγυλώσει φησὶν, ἢ διὰ τὸ σχῆμα τῆς κατασκευῆς, ἢ δηλοῖ τὸ κεκυκλωσθαι τῷ στρατοπέδῳ τὸν βασιλέα. Cf. ad Cap. xvii. 20. ⁸ Cod. 243 (cum κάμπη), cum scholio (ad λαμπήνη): Εἶδος ἀμάξης λαμπρᾶς οἶον καρῶχας. Cod. 108 affert: Σ. σκηνῇ. Hieron.: in tentorio. Ad καμπῇ cf. Hex. ad Prov. ii. 18. iv. 11, 26. v. 6. Alteram lectionem ἐν τῇ στρογγυλώσει Aquilae secundis curis assignat Scharfenb., coll. Hex. ad Ezech. i. 7, ubi לַיִל, vitulus, interpreti isti στρογγύλος sonat. ⁹ Sic Ald., Codd. 29, 44, 55, 56, alii (inter quos 243), Bar Hebr., Arm. I. ¹⁰ Cod. 243, teste Montef. (Parsonsii amanuensis descripsit: 'A.

9. אֶל-תְּשִׁיבֵהוּ. *O.* μὴ ταπεινώσης (alia exempl. διαφθείρης¹¹) αὐτόν.
וְנָקָה. *O.* καὶ ἀθωωθήσεται (Θ. καθαρισθῆ¹²).
10. וַיִּגְפְּנוּ. *O.* παίση ('A. θραύσει¹³) αὐτόν.
וְנִסְפָה. *Et pereat.* *O.* καὶ προστεθῆ (Σ. συσ-
συρῆ¹⁴).
11. הֲלִילָהּ לִי. *O.* μηδαμῶς μοι. Alia exempl. ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο.¹⁵
וְאֵת-צַחְתָּהּ. *Et urceum.* *O.* καὶ τὸν φακόν ('A. ἄγγυος. Σ. νυκτοπότιον¹⁶).
12. תִּרְדַּמְתָּ. *O.* θάμβος. 'A. καταφορά. Σ. κά-
ρος. Θ. ἔκστασις.¹⁷
14. וַיִּקְרָא דָוִד אֶל-הָעָם. *O.* καὶ προσεκαλέσατο
Δαυὶδ τὸν λαόν. Οἱ λοιποὶ (καὶ) ἐβόησε
Δαυὶδ πρὸς (τὸν λαόν).¹⁸
בְּיָדוֹ. *O.* Vacat. ✕ וַיִּפֶּן נָהָר (♣).¹⁹
מִי אֵתָהּ קָרָאתָ אֶל-הַמַּלְאָכִים. *O.* τίς εἶ σὺ ὁ
καλῶν; Alia exempl. τίς εἶ σὺ ὁ καλῶν με
✕ πρὸς τὸν βασιλέα (♣);²⁰ Σ. καταβοῶν τοῦ
βασιλέως.²¹
16. בְּנֵי-מָוֶת. *O.* υἱοὶ θανάτωσης (alia exempl.
θανάτου²²). Σ. ἄξιοι (θανάτου).²³
17. קוֹלִי אֲדֹנָי הַמַּלְאָכִים. *O.* δούλος σου (Οἱ λοιποὶ
φωνή μου²⁴), κύριε βασιλεῦ.
18. וַיִּמְהַבְּיָדִי רַעַף. *O.* καὶ τί εὐρέθη ἐν ἐμοὶ
ἀδίκημα; Alia exempl. ἢ τίς ἐν ἐμοὶ κακία
εὐρέθη;²⁵
19. הִסִּיתָהּ. *Incitaverit te.* *O.* ἐπισείει σε. 'A.
ἀνα(σειεί σε).²⁶
מִנְחָה. *O.* θυσία σου. 'A. Σ. δῶρον.²⁷
מִהֲתַפְּתֵנִי. *Ne adjungerem me.* *O.* μὴ ἐστη-
ρίχθαι ('A. ἄπτεσθαι. Σ. συνδunάζεσθαι²⁸).
- הֲתֵלַת בְּנַחֲלֵי. *O.* ἐν κληρονομία κυρίου. *O.*
ἐνώπιον (κυρίου). Οἱ λοιποὶ τὸ ἔσω.²⁹
- אֶל-הֵימָרְוֹת. *O.* θεοῖς ἑτέροις (Σ. ἄλλο-
κότοις³⁰).
20. לְבַקֵּשׁ תִּשְׁאַל-שָׁרָפִים. *Ut quaerat pulicem
unum.* *O.* ζητεῖν ψυχὴν μου (alia exempl.
ψύλλον ἕνα³¹).
- הֲרָגָהּ. *Perdicem.* *O.* ὁ νυκτικόραξ (Οἱ λοι-
ποὶ πέρδιξ³²).
21. הִסְבַּלְתִּי. *Stulte egi.* *O.* μεματαίωμαι. 'A.
ἠγνόησα. Σ. ἠφρονευσάμην.³³
23. יָשִׁיב. *O.* ἐπιστρέψει. Σ. ἀποδώσει.³⁴
24. הַיּוֹם הַזֶּה. *O.* σήμερον ἐν ταύτῃ. *O.* Θ.
χωρίς.³⁵
הַגְדִּיל. *O.* μεγαλυνθείη. Σ. λογισθείη.³⁶
O. (÷) καὶ σκεπάσαι με (♣). Alia exempl. καὶ
ἐκσπάσαι με.³⁷

κάμπη. Θ. σκηνῆ. C. μαγάλ). Cod. 108 affert: Θ. μάγαλ (sic).
¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 52, 55, alii, Arm. 1.
¹² Cod. 108 (cum καθαρῆθῆ). ¹³ Cod. 243. Cf. ad Cap.
iv. 3. ¹⁴ Codd. 92, 108 (cum συνσύρη). Cf. ad Cap.
xii. 25. xv. 6, ubi Aquilae versio est. ¹⁵ Sic Comp.,
Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Lucif. Calar. ¹⁶ Codd. 92,
108 (cum ἀγγείον), 243. ¹⁷ Nobil., Procop. in Cat. Ni-
ceph. T. II, p. 460, Cod. 243. Cod. 108 affert: Θ. ἔκστασις.
Cf. Hex. ad Gen. ii. 21. ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Cod. 243
in marg. Sic in textu sine aster. Comp. ²⁰ Idem in
textu: τίς εἶ σὺ ὁ κ. με, et in marg. ✕ πρὸς τὸν β. Sic in
textu sine aster. Codd. III, 247 (cum λαλῶν), Arm. 1.
Pronomen post καλῶν tuentur Ald., Codd. XI, 29, 44, 55,
alii. ²¹ Codd. 92, 108 (in marg. sine nom.), 243.
²² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 247. ²³ Codd. 108
(in marg. sine nom.), 243. Cf. Hex. ad 2 Reg. xii. 5.
²⁴ Cod. 243. Duplex lectio, φωνή μου, κύριε μου, δούλος σὸς,
κύριε βασιλεῦ, est in Comp., Codd. 19, 56 (cum δούλος σου),

82, 93 (ut 56), 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum καὶ
pro ἦ), 82, 93, 108. ²⁶ Cod. 243. Cf. Hex. ad Job. ii. 3.
Jesai. xxxvi. 18. ²⁷ Idem. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem ad
ἐν κληρονομία in marg. notat: ὁ. ἐνώπιον. λ. τὸ ἔσω (h. e. ἐν
κληρονομία). Sed lectio τῶν ὁ, ni fallor, ad verba praece-
dentia, ἐπικατάρατοι οὗτοι ἐνώπιον κυρίου, pertinet: ergo prae-
tereunda est notula, quod tacite fecit Montef. ³⁰ Idem.
³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Codd. 92 (in
marg. sine nom.), 108 (idem), 243. ³³ Cod. 243 (cum
ἠφρονευσάμην, non, ut Montef., ἠφρονησάμην, quae vox nulla
est). Codd. 92, 108: Σ. ἠφρονευσάμην. Cf. ad Cap. xiii. 13.
³⁴ Idem. Codd. 92, 108 vero: 'A. ἀποδώσει. ³⁵ Cod. 243
post σήμερον ✕ pingit, et in marg.: ὁ. Θ. χῶ (sic), h. e. ut
videtur, sine verbis ἐν ταύτῃ, quae absunt a Codd. 44, 158.
³⁶ Idem. Sic in marg. sine nom. Cod. 108. ³⁷ Sic
Comp., Codd. III (cum εσκεπασοι), 19, 82, 93, 108. Lucif.
Calar.: et abripiat me.

CAP. XXVII.

1. **אֶסְפָּה יוֹם-אֶחָד**. *Peribo aliquando*. *Ο'* προστεθήσομαι ἐν ἡμέρα μιᾷ. *Σ.* παραπεσοῦμαι ποτέ.¹

וְנִוְאָה. *Et desistet*. *Ο'* καὶ ἀνή ('Α. ἀπογνώσεται. *Σ.* ἀπόσχηται²).

2. **וַיַּעֲבֹר הוּא**. *Ο'* Vacat. *Alia exempl.* καὶ διέβη αὐτός.³

7. **יָמִים וְאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים**. *Annus et quatuor menses*. *Ο'* τέσσαρας μῆνας. *Aliter: Ο'* ✕ ἡμέραι καὶ (4) τέσσαρες μῆνες.⁴

8. **וַיִּפְשְׁטוּ אֶל הַגְּשׁוּרִי וְהַגְּרִזִי** (*incursiones fecerunt*) **אֶל הַגְּשׁוּרִי וְהַגְּרִזִי** (ἡ) **וַיַּעֲמִלְקוּ כִּי הָנָה יְשׁוּבוֹת הָאָרֶץ**. *Ο'* καὶ ἐπετίθεντο ('Α. παρετάχθησαν⁵) ἐπὶ πάντα τὸν Γεσιρί (alia exempl. add. καὶ τὸν Γεσραῖον⁶) καὶ ἐπὶ τὸν Ἀμαληκίτην καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ κατωκείτο ἀπὸ ἀνηκόντων ἢ ἀπὸ Γελαμψοῦρ τετειχισμένων καὶ ἕως γῆς Αἰγύπτου. *Alia exempl.* καὶ ἐπετίθεντο ἐπὶ πάντα τὸν ἐγγίζοντα, καὶ ἐξέτεινον ἐπὶ τὸν Γεσουραῖον καὶ τὸν Ἰεζραῖον ('Α. τὸν Ζεγρί⁷), καὶ ἐπὶ τὸν Ἀμαληκίτην ὅτι κατωκείτο ἡ γῆ ἀπὸ Γεσοῦρ καὶ ἕως γῆς Αἰγύπτου.⁸

10. **עַל-נֶגֶב**. *Ο'* κατὰ νότον ('Α. νότον. *Σ.* μεσημβρίαν⁹).

הַקְּנִי. *Ο'* τοῦ Κενεζί (alia exempl. Κηνεί¹⁰).

'Α. Θ. (τοῦ) Κιναίου.¹¹

11. **לֹא-יִחַיָּה דָּוִד**. *Ο'* οὐκ ἐζωογόνησα. *Alia exempl.* οὐκ ἐζωογονεῖ Δαβίδ.¹²

12. **וַיִּאֱמַן אֶנְיָשׁ בְּדָוִד**. *Ο'* καὶ ἐπιστεύθη Δαβίδ ἐν τῷ Ἀγχοῦς. *Alia exempl.* καὶ ἐπιστεύθη Ἀγχοῦς ἐν τῷ Δαβίδ.¹³

CAP. XXVIII.

1. **וַיִּקְבְּצוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת-מַחְנֵיהֶם**. *Ο'* καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι ἐν ταῖς παρεμβολαῖς αὐτῶν. *Alia exempl.* καὶ συναθροίζουσιν οἱ ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν.¹

2. **שִׁמְרֵ לְרִאשֵׁי**. *Ο'* ἀρχισωματοφύλακα. *Οἱ λοιποὶ* φύλακα τῆς κεφαλῆς μου.²

3. **בְּרַמָּה**. *Ο'* ἐν Ἀρμαθαίμ. *Οἱ λοιποὶ* (ἐν) Ῥαμά.³

הַסִּיר. *Ο'* περιεῖλε. *Alia exempl.* ἐξῆρε.⁴

אֶת-הָאֲבוֹת. *Ο'* τοὺς ἐγγαστριμύθους ('Α. μάγους⁵).

וְהָאֲתֵדְעָנִים. *Ο'* καὶ τοὺς γνώστας ('Αλλοσσημειοσκόπους⁶).

5. **וַיַּחַד**. *Ο'* καὶ ἐξέστη ('Α. ἐξεπλάγη. *Σ.* ἔπτηξεν⁷).

6. **בְּאוּרִים**. *Ο'* ἐν τοῖς δήλοις. 'Α. ἐν φωτισμοῖς. *Σ.* διὰ τῶν δήλων.⁸

CAP. XXVII. ¹ Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 463, Cod. 243. Cod. 108 in marg. sine nom.: παραπεσοῦμαι. Hieron.: *incidam aliquando*. ² Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: ἀπόσχηται. ³ Sic Comp., Codd. III, 19, 56, 82, 93, 108. ⁴ Cod. 243 in textu: τέσσαρες μῆνες; in marg. autem (sub ✕, ait Montef., sed fortasse asteriscus in textu pro indice ponitur): ἡμέραι καί. ⁵ Cod. 108. ⁶ Sic Codd. III, 247 (cum Γεσραῖον). ⁷ Cod. 92. Sic in textu post Γεσερίμ (sic) Codd. 52, 144 (cum καὶ τὸν Ζ.), 236. ⁸ Sic Codd. 19 (cum Γεσουραῖον (om. καὶ τὸν Ἰεζρ.) . . . κατώκει . . . Γεσοῦρ), 82 (cum Ἀμαληκίτην . . . Γεσοῦρ), 93 (idem), 108 (cum Γεσουραῖον . . . κατώκει), Reg. (cum Γεσραῖον pro Ἰεζρ.). (In Cod. 92 haec, καὶ ἐπὶ τὸν Ἀμ. usque ad Γελαμψοῦρ inclusive, notantur asteriscis, omissis ἀπὸ ἀνηκόντων ἢ; et in marg.: ἀπὸ ἀνηκόντων τετει-

χισμένων, pariter asteriscis notata.) ⁹ Cod. Reg. Euseb. in Onomastico, p. 296: Ναγέβ· ὁ νότος παρ' Ἑβραίοις. Σύμμαχος· μεσημβρία. ¹⁰ Sic Codd. III, 247. ¹¹ Cod. 243. Montef. e Regio affert: 'Α. Κιναίου. ¹² Sic Comp., Codd. 56, 82, 93, 108, 158, 246. ¹³ Sic Codd. III, 247 (cum Ἀχοῦς), Arm. I.

CAP. XXVIII. ¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ² Cod. 243. Cod. Reg. affert: Σ. φ. τῆς κ. μου. ³ Cod. 243. Cf. ad Cap. xxv. 1. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. vii. 3. ⁵ Cod. 243, teste Montef. Ad γνώστας Parsonsii amanuensis exscripsit: 'Α. μάγους. σημειοσκόπους. Sed, cf. ad vv. 7, 8, 9. ⁶ Codd. Reg., 243, in marg. sine nom. Anon. in Cat. Niceph. T. II, p. 466: γνώστας δὲ τοὺς σημειοσκόπους εἶπεν. Cf. ad v. 9. ⁷ Cod. 243. Ad Sym. cf. Hex. ad Job. xxxvii. 1. ⁸ Idem,

7. **בַּעֲלֵת-אֹב**. *In qua est daemon fatidicus.* Ο'. ἐγγαστριμύθον. 'Α. ἔχουσιν μάγον.⁹
8. **וַיִּתְּפֵשׂ**. *Et aliam personam induit.* Ο'. καὶ συνεκαλύψατο (alia exempl. ἠλλοιώθη¹⁰). Σ. καὶ μετεσχημάτισεν ἑαυτόν.¹¹ Aliter: Σ. (καὶ) μετεσχημάτισατο.¹²
- וַיִּלְבַּשׁ**. Ο'. καὶ περιεβάλετο ('Αλλος ἐνεδύσατο¹³).
- בְּאֹב**. Ο'. ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ ('Α. μάγῳ¹⁴).
9. **וְהָאֲבוֹת**. Ο'. τοὺς ἐγγαστριμύθους ('Α. μάγους. (Θ.) θελητάς¹⁵).
- וְהָאֲתֵדֵיעָנִי**. Ο'. καὶ τοὺς γνώστας (alia exempl. τοὺς ἀποφθεγγομένους¹⁶). 'Αλλος καὶ (τοὺς) σημειοσκόπους.¹⁷
- מִתְנַקֵּשׁ**. *Insidiaris.* Ο'. παγιδεύεις. 'Α. ἐγκρούεις.¹⁸
10. **בֵּיהָהָה**. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν κυρίῳ; alia, κατὰ τοῦ θεοῦ.¹⁹
- עוֹן**. *Malum.* Ο'. ἀδικία. Σ. Θ. κάκωσις.²⁰
12. **רַפִּיתָנִי**. *Fefellisti me.* Ο'. παρελογίσω με. 'Α. ἐπέθου μοι. Σ. ἐνήδρευσάς μοι.²¹
13. **וְהָאִשָּׁה לֹא-שָׂאָה**. Ο'. αὐτῷ ἢ γυνή. Alia exempl. ἢ γυνή πρὸς Σαούλ.²²
14. **וַיֹּאמֶר לָהּ מַה-תְּאַרְרִי וְתֹאמַר אִישׁ זָקֵן עָלָהּ**
וְהוּא עָטָה מְעִיל. Ο'. καὶ εἶπεν αὐτῇ· τί ἔγνωσ; καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἄνδρα ὄρθιον (Οἱ λοιποὶ πρεσβύτερον²³) ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς γῆς, καὶ

οὗτος διπλοῖδα ('Α. ἐνδυμα²⁴) ἀναβεβλημένος. 'Αλλος καὶ εἶπεν αὐτῇ· τί τὸ εἶδος αὐτῶν; καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπος πρεσβύτερος ἀναβαίνων, καὶ αὐτὸς περιβεβλημένος διπλοῖδα [ἐφούδ].²⁵

14. **וַיִּקֶן**. Ο'. καὶ ἔκνυψεν ('Αλλος ἔπεσεν²⁶).
15. **וְהָרַגְתָּנִי**. *Commovisti me.* Ο'. παρηνώχλησάς μοι (s. με). 'Α. ἐκλόνησάς (με). Σ. ἐτάραξάς (με). Θ. παρώργισάς (με).²⁷
- לְהַעֲלִינִי**. Ο'. ἀναβῆναί με. 'Αλλος τοῦ ἀναγαγεῖν με.²⁸
- וַיִּצְרֵנִי**. Ο'. θλίβομαι. 'Α. Σ. στενά (μοι).²⁹
- וְלֹא-אֶעֱנֶנּוּ עַל-מַה-שֶּׁאָמַרְתָּ**
וְלֹא-אֶעֱנֶנּוּ עַל-מַה-שֶּׁאָמַרְתָּ. Ο'. καὶ οὐκ ἐπακήκοέ μοι ἔτι, καὶ ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις καὶ νῦν κέκληκά σε γνωρίσαι (Σ. Θ. δηλώσαι³⁰) μοι τί ποιήσω. 'Αλλος καὶ οὐκ ἀπεκρίθη μοι ἔτι, καί γε ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις ἐκάλεσα, τοῦ δηλώσαί μοι τί ποιήσω.³¹
16. **וְהָיָה עִירְךָ**
וְהָיָה עִירְךָ (hostis tuus). Ο'. ἵνατί ἐπερωτῶς με; καὶ κύριος ἀφέστηκεν ἀπὸ σοῦ, καὶ γέγονε μετὰ τοῦ πλησίον σου ('Α. Θ. κατὰ σοῦ (ἡ) ἔγ). Σ. ἀντίζηλός σου³²). 'Αλλος καὶ ἵνατί ἐπηρώτησάς με; καὶ κύριος ἀπέστη ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐγενήθη κατὰ σοῦ.³³
17. **וַיַּעַשׂ יְהוָה לּוֹ (sibi) כְּבָר בְּיָדֵי**. Ο'.

cum scholio: δήλους δὲ καλεῖ τὰ διὰ τοῦ ἐφούδ σημαίνοντα.
⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108 (cum ἐνεδύσατο in marg.), 246, Reg. ¹¹ Nobil., Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 471. ¹² Codd. Reg., 243.
¹³ Cod. 108 in marg., ut supra. ¹⁴ Codd. Reg., 243.
¹⁵ Cod. 243 ad ἐγγαστριμύθους affert: 'Α. μάγους θελητάς καὶ σημειοσκόπους. Lectio altera Theodotioni tribuenda videtur, coll. Hex. ad Deut. xviii. 11; Aquilam enim sic vertere solitum esse, ut temere affirmat Montef., probari non potest. Cf. Hex. ad Lev. xx. 6. 4 Reg. xxi. 6. ¹⁶ Sic Codd. 19, 56, 82, 93, 108, 246, Reg. ¹⁷ Cod. 243 in marg., ut supra. Cf. ad v. 3. ¹⁸ Cod. 243. Respexit interpretes Chaldaicum **שָׁקַץ**, percussit, pulsavit (cf. Dan. v. 6 in Chald. et Theod.), necnon Syriacum **سَفِه**, quod pro Graeco ἐνέκρουσεν posuit Paulus Telensis Jud. iv. 21. Cf.

Hex. ad Psal. cviii. 11. ¹⁹ Prior lectio est in Cod. III, Arm. 1; posterior in Comp., Codd. 82 (cum κυρίου), 93, 108.
²⁰ Cod. 243. ²¹ Idem. Cf. Hex. ad Gen. xxix. 25. Origen. Opp. T. II, p. 492 soloece citat: ἵνατί παρηνοχλήσω με; ²² Sic Comp., Codd. 92 (om. αὐτῷ ἢ γ. in textu, cum ✕ ἢ γ. πρὸς Σ. in marg.), 93, 108, 236. Haec, ἢ γυνή, desunt in Codd. II, III, 44, 55, 56, aliis. ²³ Cod. 243. Bar Hebraeus (quem oscitanter exscripsit Parsons.): **וְהָיָה עִירְךָ**. ²⁴ Idem. Cf. ad Cap. xv. 27. ²⁵ Origen. ibid. ²⁶ Idem. ²⁷ Cod. 243. Origen. ibid. p. 493: ἵνατί παρώργισάς με τοῦ ἀναγαγεῖν με; ²⁸ Cod. 93 in textu, Origen. ²⁹ Cod. 243. Cf. Hex. ad Psal. xxx. 10. lxviii. 18. ³⁰ Idem. ³¹ Origen. ibid. ³² Cod. 243. Pro **וְהָיָה** ἀντίζηλοί σου interpretatus est Aquila ad Psal. cxxxviii. 20. ³³ Origen. ibid.